Vol. VI
No. 5

23rd August, 1978.
(Wednesday)
1 Bhadra, 1900 S.E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions	.. 413
Short Notice Questions and Answers.	.. 435
Matters under Rule 329:	
re: (1) Clash between students of Polytechnic College Masab Tank Hyderabad and the crew of A.P.S.R.T.C.	.. 441
re: (2) Hardships due to damage caused to the bridge over Goutami at Alamuru	.. 446
re: (3) Fire accident near Jyothi Talkies, Tirupathi on 15-8-1978	.. 453
Business of the House	.. 454
Government Bills:	
re: (1) The A.P. Places of public Resort (Extension and Amendment) Bill, 1978	.. 456
re: (2) The A.P. (Andhra Area) Town Planning (Amendment) Bill, 1978	.. 456
Business of the House.	.. 457
Annual Financial Statement (Budget) for 1978-79: (General discussion—contd.)	.. 459
Point of Order:	
re: Publication of certain matter in the Press, before a Ruling is given by the Chair	.. 496
Announcement:	
re: Extension of time for filing nomination to Committees	.. 499
Annual Financial Statement (Budget) (General discussion—Contd.)	.. 499

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH,
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
[illegible]

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker :	..	Sri D. Kondiah Chowdary
Deputy Speaker :	..	Sri K. Prabhaker Reddy
Panel of Chairmen :	..	1. Sri A. Eswara Reddy
		2. Smt. M. N. Vijayalaksami Devi
		3. Sri S. Alwar Das
		4. Sri K. B. Siddayya
		5. Sri S. Sambiah
		6. Sri K. Govinda Rao
Secretary :	..	Sri K. Sriramachari
Joint Secretary :	..	Sri B. Sadasiva Reddy
Deputy Secretary :	..	Sri D. L. Narasimham
Assistant Secretaries :	..	1. Sri M. Ramanadha Sastry
		2. Sri S. Purnananda Sastry
		3. Sri R. N. Sharma
		4. Sri Md. Ghouse Khan
		5. Sri T. L. Balaram
		6. Sri M. Viswanatham
		7. Sri P. Bashaiah
		8. Sri A. V. G. Krishna Murthy
		9. Sri V. S. R. Sarma
Chief Reporter		Sri Habeeb Abdur Rahman

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixteenth Day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 23rd, August, 1978.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

SUPPLY OF ALLWYN PUSHPAK SCOOTERS TO U. S. A. BY A. P. SCOOTERS LTD.,

282—

*282 Q.—Sri Ch. Kasaiah (Kothagudam) :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the A. P. Scooters Ltd., has secured orders for supply of Allwyn Pushpak Scooters to the U. S. A.;

(b) if so, the number exported ;

(c) the total number of scooters produced till now ;

(d) the number of scooters sold in India and the rate at which they had been sold ;

(e) whether any show rooms have been set up in the State ; and

(f) if so, their locations ?

ముఖ్యమంత్రి (డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి) :— (ఎ) ఆంధ్రప్రదేశ్ స్కూటర్సు లిమిటెడ్ వారు అమెరికాలోని మెస్సర్సు యల్. యమ్. గిల్‌బర్ట్ కంపెనీతో కుదుర్చుకొనే ఒప్పందముపై సంతకాలు చేశారు

(బి) ఇంతవరకు ఏమీ ఎగుమతి చేయలేదు.

(సి) 30-4-1978 వరకు 14,456 స్కూటర్లను ఉత్పత్తి చేశారు.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(డి) 14, 062 స్కూటర్లను మన దేశములో అమ్మారు. నెలకు సగటున 800 నుండి 900 వరకు అమ్మకం జరిగింది. స్థానిక అమ్మకపు పన్ను రేటు సుంకములో తేడాలు, ఆక్ట్రాయి విధింపునుబట్టి ఒక్కొక్క స్కూటర్ ధర రు. 5, 516 వరకు ఉంటుంది.

(ఇ) కానండి.

(ఎఫ్) 1. మహబూబ్‌నగర్ 2. నిజామాబాదు 3. కొత్తగూడెం 4. కర్నూలు 5. అనంతపూర్ 6. తిరుపతి 7. నెల్లూరు 8. ప్రొద్దుటూరు 9. ఒంగోలు 10. తణుకు 11. గుంటూరు 12. విజయవాడ 13. కాకినాడ 14. విశాఖపట్టణము 15. విజయనగరము.

శ్రీ సి.హెచ్. కాశయ్య :— ఈ స్కూటర్ల తయారీవల్ల ఇప్పటివరకు ఈ కంపెనీ ఎంత బెనిఫిట్ పొందింది ? తరువాత విదేశాలతో చేసిన ఎగ్రిమెంట్ల ప్రకారం ఎందుకు సేల్సు ప్రమోట్ చేయడానికి వీలులేకపోయింది ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :— అయిదు సంవత్సరముల కొరకు (1978 నుండి 1982 వరకు) అగ్రిమెంటు ఉంది. ఇప్పుడు ఏర్పాట్లు అన్నీ జరుగుతున్నాయి. మొదలు పెడతారు. సంవత్సరానికి 5 వేల స్కూటర్లను ఇక్కడ కంపెనీ వారు ఎగుమతి చేస్తే అక్కడ అమెరికాలో ఆ కంపెనీ వారు దిగుమతి చేసుకోడానికి అంగీకరించారు. తరువాత సైబీరియాకి ఒకటి, జపాన్‌కు ఒకటి, సిలోన్‌కు ఆరు స్కూటర్లు ఎగుమతి కాగలిగాయి. ఇక మిగతా అన్నీ దేశములోనే అమ్మాము. ఇప్పుడే లాభం, నష్టం చెప్పగలిగే లెక్కలు తీయడం కష్టం.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :— ఈ స్కూటర్లు ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. సామాన్యముగా దేశములో బజాజ్ స్కూటర్లు కొనడానికి ఇష్టపడుతున్నారు. కాని వీటిని కొనే దానికి ప్రజలలో అట్టే ఇష్టము లేదు. అందుచేత ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసేటప్పుడు క్వాలిటీ సరిగా ఉన్నదా లేదా? ఆ క్వాలిటీ కంట్రోలు ఎవరిది? క్వాలిటీ కంట్రోలు ఏవిధంగా నిర్వహిస్తున్నారు? తరువాత ఇతర దేశాలకు పంపేటప్పుడు మన గౌరవానికి లోపము ఏమీ లేకుండా సరయిన క్వాలిటీతో వెడుతున్నది అనేది ఏ విధంగా రికగ్నయిజ్ చేస్తున్నారు?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :— ఇది నిజమే. బజాజ్ స్కూటర్లకు మన దేశంలో మొట్టమొదటి నుంచి మంచి పేరు ఉంది. ఇప్పుడు మెల్ల మెల్లగా నెలకు 800 నుండి 1,000 వరకు అమ్ముడుపోతున్నాయి. మొదట అమ్మకాలు చాలా కొద్దిగా ఉండేవి. మెల్ల మెల్లగా ఇప్పుడు పెరుగుతూ ఉంది. క్వాలిటీ ఇంప్రూవ్ చేసే దానికి టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్సును తీసుకొనడం జరుగుతోంది. ఇంకా మిగతా ఎక్స్‌పర్ట్సుని అప్పుడప్పుడు పిలిచి చూపించడం, ఏదైనా పార్టులో డిఫెక్టు ఉంటే ఆ పార్టును రిప్లేస్ చేసి ఇంప్రూవ్ చేయడం, వీటన్నిటికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ పి. వెంకటరావు (నూజివీడు):—ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేయడము అనేది మనకు గర్వమే. అసలు ఎక్కువగా వారి దేశాల నుండి మెషినరీ కొనుక్కునే పరిస్థితిలో మనము ఉన్నప్పుడు వారు వీటిని ఇంపోర్టు చేసుకోడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఇవి ఖరీదు తక్కువనా? మనకు గిడితే గిట్టవచ్చు. వారు ఖరీదు తక్కువని తీసుకొని మరల ఎవరికయినా అమ్ముతున్నారా? అసలు కారణాలు ఏమిటి?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—అక్కడ ఇటువంటి స్కూటర్లను వారి దేశంలో ఉత్పత్తి చేసుకోకుండా వేరే రకాలు చేసుకొంటారు. ఇంతవరకు వారు ఇటలీ నుండి తెచ్చుకొనే వారు ఇప్పుడు మన క్వాలిటీ ఇంప్రూవ్ అవుతూ ఉండడం వల్ల, మనము అమెరికా కంపెనీతో ఏర్పాటు చేసుకొన్న ప్రయత్నం వల్ల ఈ ఫలితం వచ్చింది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపూర్):—అమెరికాతో ఎగ్రిమెంటు చేసుకొన్నారు. బాగానే ఉంది. టెరమ్స్ ఆఫ్ ది ఎగ్రిమెంటు ఏమిటి? ఎగ్రిమెంటు కుదుర్చుకొనే దానికి మన మేనేజింగు డైరక్టరుగారు అమెరికా ఎన్నిసార్లు పోయారు, ఎంత ఖర్చు అయింది? 8-40 a.m.

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—ఎన్ని సార్లు అమెరికా పోయారు అంటే నేను ఖచ్చితంగా చెప్పలేను. నాకు తెలిసినంతవరకు మేనేజింగు డైరక్టరు పోలేదు. నా దగ్గర సమాచారములేదు. "For export of 5,000 scooters per annum from 1978-79 subject to clearance from U.S. Authorities under Environmental Protection Agency Regulations and those laid down by the Department of Transportation as also from the Scooter India Limited, Lucknow......" స్కూటర్సు లిమిటెడ్ హెడ్డాఫీసు లక్నోలో ఉంది. క్వాలిటీ కొరకు వారు క్లియరెన్సు ఇవ్వాలి. మన దేశములో ఉండే వారు, ఆ దేశంలో ఉండే వారు ఈ సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చిన తరువాత ఎఫిసియంట్‌గా ఉంటేనే వారు తీసుకుంటారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):—దీనికి ఎక్స్‌పోర్టు ధర ఏమి ఉన్నది? ఖరీదు చేయడానికి ఈ స్కూటర్లు అందుబాటులో ఉంటాయా? మనకు ఏ ధరకు కిట్టుతుంది?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—నేను ఇప్పుడే చెప్పాను. స్కూటరు ఖరీదు రూ. 5,016 నుండి రూ. 5,516 వరకు ఉంటుంది. సేల్సు టేక్సు రేట్లు వేరు వేరుగా ఉంటాయి. తరువాత ఆక్ట్రాయి వివిధ రాష్ట్రాలలోనూ తేడాగా ఉంటుంది. వీటి అన్నిటిని బట్టి తేడా ఉంటుంది. ఎక్స్‌పోర్టు ధర ఇంచుమించుగా ఇంతే ఉంటుంది.

Manufacture of Drugs in Small Scale Units

283—

*684 Q.—Sri Bhattam Srirama Murthy (Parwada) :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of small scale units engaged in the manufacture of drugs in the State;

(b) the number of such units in the large scale sector;

(c) the total investment and turn over of these units; and

(d) the nature of facilities extended to them by the Government towards supply of raw materials and marketing of their product etc ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—(ఎ) 159

(బి) 7.

(సి) లఘు పరిశ్రమలలో పెట్టిన మొత్తం పెట్టుబడి రూ. 1.66 కోట్లు. భారీ పరిశ్రమలలో పెట్టిన మొత్తం పెట్టుబడి రూ. 16.62 కోట్లు. యూనిట్ల టర్నోవరు యొక్క వివరాలు సేకరించబడుతున్నాయి. అవి అందిన మీదట సభా సమక్షంలో ఉంచడం జరుగుతుంది.

(డి) ముడి పదార్థాల కేటాయింపు కొరకు అన్ని వ్యాపార సంస్థల నుండి అందిన దరఖాస్తులను డ్రగ్ కంట్రోలర్ మరియు ఫుడ్ (హెల్తు) అథారిటీ ఆయా సందర్భాలనుబట్టి మెస్సర్స్ ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ ఫార్మస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్ కుగాని, లేదా న్యూఢిల్లీలోని స్టేట్ కెమికల్ అండ్ ఫార్మస్యూటికల్స్ కార్పొరేషను ఆఫ్ ఇండియా వారికిగాని వాటి కేటాయింపు నిమిత్తం సిఫారసు చేయడం జరుగుతున్నది.

ఆల్కహాలుపై ఆధారపడిన పరిశ్రమలకు ఆల్కహాలు సరఫరా చేయడం కోసం పరిశ్రమలశాఖ డైరెక్టర్ మరియు డ్రగ్ కంట్రోలర్ ఆబ్కారీ కమిషనర్‌కు సిఫారసు చేస్తారు. సిఫారసులపై ఆబ్కారీ కమిషనర్ ఆల్కహాల్ కేటాయిస్తారు.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానం క్రింద స్థానిక లఘు పరిశ్రమలు ఎర్నెస్టు మనీ డిపాజిటు మరియు సెక్యూరిటీ డిపాజిటు చెల్లింపు నుండి మినహాయింపు పొందడంతో పాటు కొంత తగ్గింపుకు కూడా అర్హమై ఉన్నాయి.

Construction of Fertilizer Factory at Kakinada

284—

*5-X-Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy (Venkatagiri):— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether land acquisition work has been completed for the construction of fertilizer factory at Kakinada;

(b) If so, when will the construction work be started and completed;

(c) the estimated cost and annual production;

(d) the names of the partners; and

(e) th employment potential?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—(ఎ) (బి) (సి) (డి) (ఇ) : వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

(ఎ) కాకినాడలో నాగార్జున ఫర్టిలైజర్సు అండ్ కెమికల్స్ లిమిటెడుకు చెందిన ఎరువుల ప్రాజెక్టుకు కావలసిన భూమిని స్వాధీనపరచుకొనే పని తుది దశలో ఉంది. కంపెనీకి 1000 ఎకరాల భూమి కావలసి ఉండగా, వారు ఇంత వరకు 666 ఎకరాల భూమిని స్వాధీనపరచుకున్నారు. ఇదికాక అవార్డు విచారణ పూర్తి అయిన మరో 317 ఎకరాల భూమికి డబ్బు చెల్లించబడింది, అంతేకాక. షరతుల మేరకు కేటాయించిన భూములలో 120 ఎకరాలను స్వాధీన పరచ వలసిందిగా వారు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు.

(బి) ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ప్రాథమిక ఇంజనీరింగు పనిని మన దేశానికి విదేశాలకు చెందిన కాంట్రాక్టర్లు 1978, మే 1వ తేదీనుండి ప్రారంభించారు. ముఖ్య కాంట్రాక్టులు 1978, ఆగస్టు 1వ తేదీ నుండి మొదలవుతాయి. ఆ పని మొదలు పెట్టిన రోజునుండి 36 మాసాలలో ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుందని అంచనా.

(సి) ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి రూ. 232 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా, ఏటా 4,95,000 టన్నుల యూరియా ఉత్పత్తి అవుతుంది.

(డి) నాగార్జున ఫర్టిలైజర్సు అండ్ కెమికల్స్ ప్రాజెక్టుకు ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వం మరియు మెసర్సు షా వాలేస్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడు వారు ఉమ్మడిగా స్థాపిస్తున్నారు.

(ఇ) ఈ ఫ్యాక్టరీ స్థాపనవల్ల నేరుగా 600 మందికి ఉపాధి లభిస్తుంది. ఇంతేకాక పరోక్షంగా సుమారు 7,000 మందికి ఈ క్రింది వివిధ పనులలో ఉపాధి లభిస్తుంది.

(ఎ) రైతులు మరియు రోడ్డు రవాణా.

(బి) సరుకు ఎత్తడం, దించడం.

(సి) స్టోర్సు, విడి భాగాలు, ప్యాకేజీలు మొదలగు ఇంజనీరింగు పరిశ్రమలు.

(డి) ఎరువుల వర్తకం.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరల్ ఫెసిలిటీస్ ఏమయినా కల్పిస్తున్నదా ?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—ఇప్పుడు ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరల్ ఫెసిలిటీస్‌లో ముఖ్యమైనది భూమి. అది వారు సేకరించారు. వారు కోరితే కావలసినంతా ఉన్నది. మిగిలిన సౌకర్యాలయిన వాటర్ సప్లయి, పవర్ సప్లయి మొదలగునవి అన్నీ చేస్తున్నారు. కనస్ట్రక్షనుకు సంబంధించిన పనులు అన్నీ కంపెనీ వారు చేసుకొంటున్నారు.

Closure of Spinning and Weaving Mill At Antargaon

285—

*1717 Q.-Sarvasri C. N. Reddy, (Mantheni)G. Eswar (Mydaram) and P. Rajam (Narella):—Will the Minister for Textiles be pleased to state :

(a) the reasons for closing the spinning and weaving mill at Antargaon, Karimnagar district since one and half year;

(b) whether it is a fact that the management of the mill is entrusted to a private individual:

(c) if so, the reasons therefor;

(d) whether the workers have been paid their wages during the period of closure;

(e) if not, the reasons therefor: and

(f) whether the Government intend to continue the Management with the private individuals or whether the Government will take over the mill?

జౌళి పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. వి. చౌదరి):—కరీంనగరు జిల్లా, అంతర్‌గాంలోని కరీంనగరు సహకార స్పిన్నింగు మిల్సు మరియు అంతర్‌గాం జౌళి సహకార ఉత్పత్తి, విక్రియ సంఘం లిమిటెడ్ నిర్వహణమూలధనం (మార్జిను పైకం) లేకపోవడం చేత మూసివేయబడ్డాయి.

(బి) అవునండి, కాని వాటిని సుమారు ఒక నెల రోజులపాటు నడిపిన ప్రయివేటు కంపెనీ వాటిని తిరిగి అప్పగించేసింది.

(సి) అంతర్‌గాంలో ఉన్న స్పిన్నింగు మిల్లు మరియు వీవింగు యూనిటు రెండూను ఇవి ప్రారంభమైనప్పటినుండి అంటే 1971 నుండి నష్టంతో నడుస్తున్నాయి. అందుకు కారణాలు-సరిఅయిన స్థానంలో నెలకొల్పకపోవటం, సామర్థ్యం లేని కార్మికులు, స్థాపిత శక్తిని పూర్తిగా వినియోగించకపోవడం, నిర్వహణమూలధనం లేకపోవటం, ఆ యూనిట్లతో కొనసాగడానికి సాంకేతిక పర్యవేక్షక సిబ్బంది సుముఖంగా లేక పోవడం. 1976లో దేశంలో జౌళి పరిశ్రమలో సంక్షోభం ఏర్పడినందువల్ల ఈ యూనిట్లను తిరిగి బాగు చేయడానికి ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార స్పిన్నింగు మిల్లుల సమాఖ్య ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేసిన రూ. 25.00 లక్షలు కూడా నష్టపోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం మరింత పెట్టుబడి పెట్టడం వలన ఎట్టి ప్రయోజనం ఉండదని భావించటం చేతనూ, ఉమ్మడి యాజమాన్య అవకాశాలు కార్యరూపం దాల్చకపోవటంచేతనూ ప్రయివేటురంగం మిల్లులలో అనుభవం గల వ్యక్తులకు యాజమాన్యం అప్పగించాలనే కోరిక పరిశీలించబడింది. ఈ మిల్లులను ఒక ప్రయివేటు కంపెనీ అయిన మెస్సర్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ యార్న్ కార్పొరేషన్‌కి కౌలుకివ్వడం జరిగింది. ఆ కంపెనీ ఆ మిల్లును దాదాపు ఒక నెల రోజులపాటు నడిపింది.

(డి) అవునండి. పనివారికి 1978 జనవరి నుండి మార్చి వరకు కౌలు దారులు వేతనాలు చెల్లించవలసి ఉంది. ఈ కాలం మినహా 1978 మే వరకు వేతనాలు చెల్లించబడ్డాయి.

(ఇ) ఆ యూనిట్లు 1-1-1978 నుండి 31-3-1978 వరకు కౌలుదార్లు అయిన ఆంధ్రప్రదేశ యార్ను కంబైన్సు వారి ఆధీనంలో ఉన్నాయి. కాబట్టి, కౌలుదారు ఈ కాలానికి పనివారికి వేతనాలు చెల్లించాల్సి ఉన్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ యార్ను కంబైన్సు వారు 1-1-78 నుండి 31-3-78 కాలానికి పని వారికి వేతనాలు చెల్లించేటట్లు చూడటానికి ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్రీ సహకార స్పిన్నింగు మిల్లుల సమాఖ్య న్యాయ సంబంధమైన చర్య తీసుకుంటున్నది.

(ఎఫ్) ప్రభుత్వం ఆ మిల్లులను తిరిగి ప్రారంభించడానికి యోచిస్తున్నది.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—ఈ మిల్లులలో ఎంతమంది కార్మికులు పనిచేస్తూ ఉండిరి ? క్లోజ్ అయిపోయి సంవత్సరంన్నర అయిపోయింది. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు ఈ ప్రభుత్వం యోచిస్తుంది ! వెంటనే ప్రైవేటు మేనేజిమెంటునుంచి గవర్నమెంటు టేక్ ఓవర్ చేసి ఈ వర్కర్సును రిజిష్టర్ చేసి ఈ కార్యక్రమం ప్రభుత్వం చేపడుతుందా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—ఇందులో దాదాపు 664 మంది కాందిశీకులు పని చేస్తున్నారు. మూసివేయబడిన ఈ మిల్లులను ప్రైవేటు వారికి యిచ్చిగాని, లేక ప్రభుత్వం వెంటనే పని పూర్తి కాకపోయినా యిందులో ఆరువేల స్పిండిల్స్ అయినా చేపట్టి వారికి పని కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ప్రైవేటు పార్టీకి యిచ్చారు. ఆ ఎక్స్‌పెరిమెంట్ ఫెయిల్ అయింది. అటువంటప్పుడు మరల ప్రైవేటు పార్టీకి యివ్వాలనా, మేము తీసుకోవాలనా అనే మీమాంసలో వున్నది అని చెప్పడం అన్యాయంగా వున్నది. ప్రభుత్వం తీసుకొని కార్యక్రమం చేపడుతుందా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—అందులో దాదాపు 12,096 స్పిండిల్స్ వున్నాయి పూర్తి స్పిండిల్స్ పని ప్రారంభించకపోయినట్లయితే ఆరువేల స్పిండిల్స్ అయినా ప్రభుత్వంలో ఆర్థిక సదుపాయాల ననుసరించి ఆ కార్యక్రమం చేపట్టి పనివారికి పని కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఎంత సమయం పడుతుంది ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—డబ్బు యిప్పుడే అందే అవకాశాలు ఉన్నాయి. త్వరలోనే ఒకటి రెండు మాసాల లోపలనే పని ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) :—ఈ మిల్లులలో 644 మంది ఉద్యోగస్థులు పని చేస్తున్నారన్నారు దురవస్థ వచ్చి సిక్ మిల్ అయింది. నేషనల్ టెక్స్టైల్ కార్పొరేషన్ వారికి స్వాధీనంచేసి ఈ బడుగు మిల్లులు పనిచేసేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—ప్రస్తుతం ప్రభుత్వానికి ఆ ఆలోచన లేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—చాల విచిత్రంగా వున్నది. మొట్టమొదట దీని ఫీజిబిలిటి రిపోర్ట్ ప్రభుత్వం చూచినదా లేదా ? వారు చెప్పిన ప్రకారం దీనిలో రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. రాంగ్ లొకేషన్, నైపుణ్యం ఉన్న కార్మికులు లేరు. కాపిటల్ లేదు ఇవన్నీ లేకుండా ఎట్లానడిపారు ? ఇట్లాంటి యూనిట్స్ వల్ల రాష్ట్రానికి నష్టం వస్తున్నది. దీనికి రెస్పాన్సిబుల్ అయిన వారిమీద తక్షణమే చర్య తీసుకుంటారా ? ఆ కార్మికులకు యింతవరకు వేతనాలు యివ్వకపోవడం సిగ్గుచేటు అని చెప్పవలసి వస్తున్నది. వెంటనే నెల రోజులలోపల వేతనాలు యిప్పించి వారిని బాధనుంచి విముక్తి చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—వేతనాలు యిదివరకుకూడ పూర్తిగా యివ్వబడినవి. కాని ఆ ప్రైవేటు మేనేజిమెంటు వారికి యిచ్చిన ఆ మూడు నెలలది మాత్రం వారు చెల్లించవలసిన అవసం వున్నది, వారికి లీగల్ నోటీసు యిచ్చి చెల్లించే దానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది ఈ విధంగా ఉండిన దానికి ఎందుకు ఎవరు ప్రారంభించినా వారిపైన యాక్షన్ తీసుకుంటారు. కేంద్రప్రభుత్వం కాందిశీకు లకు యిక్కడ పని ఏర్పాటుచేసి 1000 యిండ్లు కట్టించి కేంద్రప్రభుత్వం కోటి రూపాయలు లోన్ రూపకంగా, గ్రాంట్ రూపకంగా యిచ్చి ప్రారంభించమని చెప్పింది. అందుకోసం యిది ప్రారంభించబడింది. దీనికి ఎవరూ కారకులు కాదు. కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పిన ఆదేశాలననుసరించి కాందిశీకులకు పునరావాసం కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో యిది చేయబడింది.

శ్రీ కోరటాల సత్యనారాయణ (రేపల్లె) :—ప్రైవేటు యాజమాన్యానికి ఏ షరతులమీద యిచ్చారు ? ఆ ప్రైవేటు యాజమాన్యం వదలిపెట్టడం ఏమిటి ? మరల మనం తీసుకోవడం ఏమిటో చెపుతారా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—1971 నుంచి 76 వరకు ప్రభుత్వం పరంగా నడిపించిన సందర్భంగా దాదాపు కోటి రూపాయల పైవరకు నష్టంవచ్చిన సందర్భంలో జాయింట్ వెంచర్‌లో నడిపించే ప్రయత్నం చేశాము. అది పూర్తి సఫలీకృతం అయ్యే పరిస్థితులు లేకపోవడంవల్ల ప్రైవేటు యాజమాన్యమునకు లీజ్‌కు యిచ్చి నడపడానికి ఆలోచించారు. మొదటి సంవత్సరం ఆరు లక్షల రూపాయలు, రెండవ సంవత్సరం నుంచి 8 లక్షల రూపాయలు ఈ ప్రకారంగా యిది కౌలుకు యివ్వడం జరిగింది. 1978 జనవరి 21 వ తేదీన తీసుకొని ఫిబ్రవరి 18వ తేదీకి దానిని మూసివేసి వెనుకకు అప్పగించారు. కారణం మొదటిదే మనవి చేశాను. వారు కాందిశీకులు. ఈ పరిశ్రమలో అనుభవం లేనివారు. మిగతా అక్కడ కావలసిన కార్యక్రమాలన్నిటిఫలితం అందుబాటులో లేదనే ఉద్దేశ్యంతో వెనుకకు అప్పగించడం జరిగింది.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (స్యాంపేట) :—కాంది శీకులకు నైపుణ్యం లేదు అంటున్నారు నైపుణ్యం యిప్పించడానికి ట్రెయినింగ్ పెడతారా?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—కాందిశీకులు యిప్పటికే కొంత అనుభవం గడించినారు. వ్యాపార దృష్టితో మనం ఏర్పైతే ఫలితం ఆశిస్తామో అది రానందువల్లనే వారు దానిని చేపట్టేదానికి వెనుకాడుతున్నారు. ప్రభుత్వం 6 సంవత్సరాల

కాలం నడిపి కోటి రూపాయలపైన నష్టం వచ్చినది. అందువల్ల కొంత యిబ్బందిగా ఉన్నది. ఉన్నటువంటి వారినందరినీ అక్కడక్కడ మిల్లులకు పంపించే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచనలో వున్నది.

శ్రీ సి హెచ్. కాశయ్య :—మంత్రిగారి సమాధానం చూస్తే ఎవరో అధికారులు వారి బాధ్యత నుంచి తప్పించుకోవడం కోసం వ్రాసి యిచ్చినట్లుగా మాత్రమే కనిపిస్తున్నది. మంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్ళి యింత దురవస్థలో ఉన్నటువంటి వారి ఏకైక పరిశ్రమను యింతవరకు సందర్శించలేదు. గత మూడు సంవత్సరాలలో నేను ఈ ఫ్యాక్టరీని సందర్శిస్తున్నాను, కాందిశీకులను కలుసుకొన్నాను, వారు చెప్పిన సమాచారం 70 వంతులు సరైనది కాదు. 8,10 సంవత్సరాలు మిస్ మేనేజిమెంట్, అప్పటి ఆఫీషియల్స్ వల్లనే ఈ దురవస్థ ప్రారంభం అయింది. అక్కడకు వచ్చినటువంటి కాందిశీకులకు జీతం రు. 2-20 పైసలు. ఫాక్టరి వర్కర్స్‌కు జీతాలు చాల ఎక్కువ ఉంటాయి, 5 రూపాయలు ఉంటాయి అనే అభిప్రాయం ఉంటుంది. వారి జీతాలు చాల తక్కువ. కేవలం మిస్ మేనేజ్‌మెంటు ప్రధానమైన కారణం. నాలుగు సంవత్సరాలుగా ప్రతి సంవత్సరం అసెంబ్లీలో వస్తున్నది. అసెంబ్లీలో వచ్చిన తరువాతనే రెండు నెలల జీతాలు మూడు నెలల జీతాలు వస్తున్నాయి. వారం రోజుల క్రితమే రెండు నెలల జీతాలు యిచ్చారు. ఇంకా యివ్వాలి. ప్రావిడెంటు ఫండ్ రికవరీస్ కూడ మేనేజిమెంటు స్వాహా చేయడబ జరిగింది. గ్రాట్యుయిటీ రికవరీస్ ఉన్నాయి. అవి కూడ పోయినాయి. సి డి.ఎస్. రికవరి చేశారు. అది కూడ స్వాహా చేయడం జరిగింది. కాబట్టి, చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితిలో యిది వుంది. దీనికి సంబంధించి పూర్తి బాధ్యతను యీ ప్రభుత్వంపై వెయ్యడానికి నేను సాహసించను ఎందుకంటే యిది కొత్తగా వచ్చిన ప్రభుత్వం, అయితే యిందులో చాలా తీవ్రమైన విషయాలున్నాయి, అందువలన మంత్రిగారు దీనిని రెక్టిఫై చేయడానికి పూనుకోవాలి. ఇది మంచి ఇండస్ట్రీ, కాందిశీకులకు సంబంధించిన ఇండస్ట్రీ, వీకర్ సెక్షన్స్‌కు సంబంధించిన యిండస్ట్రీ, అందువల్ల. మంత్రిగారు స్వయంగా ఒక వారం రోజుల్లో అక్కడకు వెళ్లి స్వయంగా చూసి, యీ సమస్యను సత్వరమే పరిష్కరించి, నెలరోజులలోగా యీ ఫ్యాక్టరీని పనిచేయించడానికి అవసరమైన చర్యలన్నీ తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—గౌరవసభ్యుల సలహాను అనుసరించి యింతవరకు నేను అక్కడకు వెళ్ళిన సందర్భం లేకుండాగాని, పూర్తిగా విషయాలన్నింటిని మాత్రం అవగాహన చేసుకోవడం జరిగింది. వారు అన్నట్లుగా, ప్రైవేట్ యజమాన్యం క్రింద నడిచిన కాలానికి మాత్రం యిప్పుడు వారికి వేజెస్ యివ్వవలసి వుంది. మిగతాది పూర్తిగా వారికి చెల్లించడం జరిగింది. వారికి వెంటనే పని కల్పించడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

Introduction of Total Prohibition in the State

286—

*1700 Q.—Sri P. Srirama Murthy (Amadalavalasa) :—Will the Minister for Exise be pleased to state :

(a) the steps proposed to be taken by the Government to introduce total prohibition in the State ; and

(b) whether there is any time limit to achieve this object ?

ఆబ్కారిశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. గంగారెడ్డి) :—(ఎ) & (బి) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న (సోంపేట):— అధ్యక్షా, అడిగిన ప్రశ్నలు తమరొక
8-30 a. m. సారి చూడండి. వారు తప్పించుకునే సమాధానాలు ఎందుకు చెబుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు.

(a) The steps proposed to be taken by the State Government to introduce total prohibition in the State; and

(b) Whether there is any time limit to achieve this object ?

స్టెప్స్ ఏవైనా ప్రపోజ్ అయినవా, అయితే అవి ఏమిటి అని అడిగారు. తరువాత యివన్నీ పరిశీలనలో వున్నవని తప్పించుకునే సమాధానం చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడిందో స్పష్టం చేయమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— 1977 జులై 30న ప్రొహిబిషన్ కమిటీలో చేసిన సిఫార్సుల ప్రకారంగా ప్రాక్టికల్ ప్రోగ్రాం ఒకటి వాకౌట్ చేసి, స్టేజెస్ వారీగా ప్రొహిబిషన్ పెట్టాలని, దీని విషయంలో కొన్ని స్టెప్స్ కూడా తీసుకోబడినవి. తమకు తెలుసు – యీ అడ్వర్ టైజ్‌మెంట్స్ బిల్లు రెండు హౌసెస్‌లోనూ ప్రవేశపెట్టి, పాస్ చేయించాము. కొత్త లైసెన్సులు యివ్వవద్దని, బి-లైసెన్సులు విత్‌డ్రా చెయ్యమని చెప్పినట్లు మొన్ననే నా స్టేట్‌మెంట్‌లో చెప్పాను. ఆ ప్రకారంగా వేరే కొన్ని చర్యలు - మాన్యుఫాక్చర్ ఆఫ్ ఆల్కహాల్ డ్రింక్స్ ప్రొహిబిట్ చేశాము. సెంట్ పర్సెంట్ ఎక్స్‌పోర్ట్ వుంటేనే అవి మేము యిస్తున్నాము. న్యూలైసెన్సు – ఫారిన్ లిక్కర్‌గాని, ఆల్కహాల్‌గాని, టాడిగాని పెట్టమని నేను స్పష్టంగా ప్రకటన చేశాను. అయితే ఒక్క టాడీ షాప్స్ విషయంలో, వాటిని తగ్గించాలని మేము అనుకోలేదు. ఎందుకంటే అన్‌అడల్టరేటెడ్ టాడీతో మనకు నష్టం లేదు కాబట్టి, వాటిని తక్కువ చేయలేదు. ప్రొహిబిషన్ వచ్చినా నీరా షాప్స్ నడిపించవచ్చు. అందుకని వాటి విషయంలో ఆ విధంగా నిర్ణయం తీసుకున్నాం. ఇంక పబ్లిసిటీ విషయంలో- రేడియో, టెలివిజన్, ఫీచర్ వీటిద్వారా చేయాలని అనుకుంటున్నాం.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:— అసలు 1976 లోనే 20 పాయింట్ ఎకనమిక్ ప్రోగ్రాంలో యిది ఒక సబ్జెక్టు. సామాన్య ప్రజానీకం ఎఫెక్టు అవుతున్నారు కాబట్టి, ప్రొహిబిషన్ ఇంట్రడ్యూస్ చేసి, లిక్కర్ సేల్ చేయకుండా చేయాలని అప్పుడు వున్న ప్రభుత్వం అనుకున్నది. మొరార్జీ దేశాయ్‌గారు ప్రధాన మంత్రి అయిన తరువాత పూర్తి మద్యనిషేధం కావాలని, కామన్ పీపుల్ ఎఫెక్టు అవుతున్నారని, వారు చెప్పడం జరిగింది. ఎన్ని సంవత్సరాలలో దీనిని పూర్తిగా ప్రొహిబిట్ చేయగలుగుతామో మంత్రిగారు చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— వారు ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అయినంత వరకు నాలుగు సంవత్సరాలలో యిది తేవాలని, నేను చెప్పినట్లుగా, 1977 జులై 30 న ప్రొహిబిషన్ కమిటీలో చేసిన సూచనలు వున్నాయి. అయితే దీనిలో ప్రాక్టికల్ ప్రాబ్లెమ్స్ చాలా వున్నాయి. ఈ వృత్తిలో చాదాపు 25 లక్షల మంది టాపర్స్ వున్నారు; అంతేగాక, 15 లక్షల మంది దీనిపై ఆధారపడి వున్నారు. ఇప్పుడు వున్న ఖర్చు డబుల్ అవుతుంది. ఎంప్లాయ్‌మెంట్; రెవిన్యూ, ఎక్స్‌పెండిచర్ యీ మొదలయిన సమస్యలన్నీ వున్నాయి. ఎబ్రాంప్ డమ్‌గా, హేస్టీగా తీసుకోకూడదని, ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—ఇది స్టేట్ సబ్జెక్టు; కంకరెంట్ లిస్టులో కూడా లేదేమో. స్టేట్‌కు నష్టం వస్తుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆదేశం మాండేటరీ కాదు గదా, ఆబ్లిగేటరీయేగిదా. దీనిని మనం ఎందుకు పాటించాలి. స్టేట్‌కు వచ్చే నష్టం కళ్లారా చూస్తూ? కాబట్టి డిఫై చేస్తే పోతుందిగదా ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— ఇది స్టేట్ సబ్జెక్టే, అందులో అనుమానమేమీ లేదు. కాని, మన కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఆర్టికల్ 47 లో ప్రొహిబిషన్ పెడితే ప్రజలకు మంచిదని ఎన్విసేజ్ చేశారు. దానిని పాటించడం మంచి స్టెప్ అని ఆలోచిస్తున్నాం. కాబట్టి వారి ఆదేశాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న : — గౌ. సభ్యులు శ్రీరామమూర్తిగారు 20 పాయింట్ ప్రోగ్రాంలో యిది ఒక ఐటమ్ అన్నారు. నాకు గుర్తు లేదు. మంత్రి గారికి గుర్తు వుంటే సెలవిస్తారా ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— ఇది 12 పాయింట్ ప్రోగ్రాం; 20 పాయింట్ ప్రోగ్రాం కాదు. 12 పాయింట్ ప్రోగ్రాంలో ప్రొహిబిషన్ విషయం వుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. జంగారెడ్డి:— మద్యనిషేధాన్ని చేయడానికి ముందు 20 పర్సెంట్ యారక్ షాప్స్ బంద్ చేస్తామనేది ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుండేది; ఆ ఆలోచన యిప్పుడు ఎంత దూరం పోయింది ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— దీనిని క్రమక్రమంగా తక్కువ చేయాలని. నేను స్టేట్‌మెంట్‌లో చెప్పాను—ఎన్ని షాపులు తక్కువ చేస్తామో, ఏ షాపులు తక్కువ చేస్తామో...

శ్రీ సి.హెచ్. జంగారెడ్డి:— ఈ సంవత్సరం ఆక్షన్‌లో ఎన్ని యారక్ షాప్స్ తగ్గించ బోతున్నారు.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—నేను దాని పర్సెంటేజ్ వర్కవుట్ చేయలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. జంగారెడ్డి :—పర్సెంటేజ్ వర్కవుట్ చేయడం కాదు, యిది పాలసీ మాటర్.

శ్రీ సి.హెచ్. కాశయ్య :—ప్రొహిబిషన్ వస్తుందో, రాదో – అది ఎప్పుడు తెస్తారో చెప్పే పరిస్థితి లేదు. కాని అధ్యక్షా మనకు తెలుసు, పల్లెటూర్ల నుంచివచ్చిన వారం, శాంక్షన్ దుకాణాలు వూరికి ఒకటి వుంది, నాన్ శాంక్షన్-బ్లాక్ దుకాణాలు అంటారు మావద్ద–అవి బజారు బజారుకూ ఒకటి చొప్పన వూళ్లో అరుఎనిమిది బ్లాక్ దుకాణాలు వచ్చి చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితిని గ్రామాలలో సృష్టించాయి. నా నియోజకవర్గంలో అనేక స్త్రీలు బహిరంగంగా చెప్పలేక, కబురు పెట్టి వేలి ముద్రలు వేసి పంపించి, మీరు ఎం. ఎల్. ఎ. అయ్యారు. మీరు మాకు ఏమీ చేయ నక్కర లేదు. యీ బ్లాకు దుకాణాలు మాత్రం తీసేయించండి అని విజ్ఞాపన చేశారు. అందుచేత దయచేసి,యిప్పుడు ఆక్షన్ జరగబోతున్నాయి, మంత్రిగారు స్పష్టంగా యీ గవర్నమెంటుచాలా దీక్షతో వున్నది. యిలిసిట్ వ్యవహారాన్ని టాలరేట్ చెయ్యదు అని ఖచ్చితమైన ప్రకటన చేస్తారా ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—అయ్యా బ్లాక్ వైట్ అని కాదు, తెల్ల కల్లు, నల్ల కల్లు అంటారు. అయితే జరిగే వ్యవహారం ఏమిటంటే – టాపర్స్ 10-20చెట్లు గీసి పెట్టుకుంటారు,

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి :—మేము సార విషయం అడుగుతున్నాం.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—వినండి, మీకు తెలియని విషయాలుకూడా చెబుతాను నేను, ఆ విధంగా వారి యింటి ముందు పెట్టుకుని అమ్ముకుంటారు, దాని వలన ప్రమాదమేమీ లేదు. ఆ తెల్ల కల్లుఏదయితే అమ్ముతారో–వారికి పర్మనెంట్ కష్టమర్సు వుంటారు–వారివద్దకు పోయి అమ్ముతారు. ఇంక సారా దుకాణాల గురించి వారికి లెటర్సు వచ్చాయన్నారు. అందులో ఒక్కటి కూడా వారు నాకు ఫర్వార్డు చెయ్యలేదు. చేస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :—ప్రొహిబిషన్ గురించి మాట్లాడడం ఫేషన్ అయితే కావచ్చుగాని, మొరార్జీ దేశాయిగారు చెప్పినట్లు—It need not be a universal fact and it need not be a universal necessity. గోల్డు కంట్రోల్ పెట్టి ఆ రోజున స్వర్ణకారులను నాశనం చేశాము. ఇవాళ వీరికి ఆల్టర్నేటివ్స్ ఆలోచించకుండా మాట్లాడు తున్నారు. మంత్రిగారు కూడా మొన్న ఒక అమెండుమెంటు తీసుకురాపడం జరిగింది. దీనిపై ఆధారపడి 20 లక్షల కార్మికులు వున్నప్పుడు దీనిని నాలుగైదు సంవత్సరాలలో అమలుజరపదలచుకున్నప్పుడు, యిప్పటి నుంచి వారికి వేరే ఉపాధి కల్పించడం గురించి ఆలోచన చేయకుండా ఉపన్యాసాలు చేయవలసిన ప్రయోజనమేమిటి ? మీరు వారికి చూపించ దలచుకున్న వేరే ఉపాధులు ఏమిటి ?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—అవి దృష్టిలో పెట్టుకునే తొందర పడడము లేదు. ప్రాక్టికల్ గా ఏమి చేయాలో ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. జగన్నాథం (వర్ధన్నపేట):—బ్రాందీ షాపులకు గత సంవత్సరం నుంచి లైసెన్సులు ఇవ్వడం లేదు. 3-స్టార్, 5 స్టార్ హోటల్సుకు లైసెన్సులు ఇస్తున్నారు. దీని ఉద్దేశం ఏమిటి?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—డైరక్టరు జనరల్ టూరిజం, టూరిజం అభివృద్ధికై పర్మిట్ చేస్తే తప్ప 12–పాయింటు కార్యక్రమం ప్రకారం క్రొత్త లైసెన్సులు ఇవ్వవద్దని అన్నారు. దానినే పాటిస్తున్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం):—ప్రొహిబిషను పాలసీ చాలా కష్టమైనదని అందరికి తెలుసు. ప్రాక్టికల్‌గా జాగ్రత్తగా అన్నీ ఆలోచించి మొదట ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, తరువాత శాసన సభ్యులు, మంత్రులు వీటిని డిమాన్‌స్ట్రేట్ చేసి పాటించి ప్రొహిబిషను అవలంబించేట్లు చేయగలుగుతారా?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—ఆదేశాలున్నాయి. మీరు కూడా సహకరిస్తే మేమూ ఆమోదిస్తాం. 9-00 a.m.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:—20 అంశాలలో ఎక్కడైనా పబ్లిక్ ప్లేసెస్‌లో లైసెన్సు ఇస్తే వెంటనే రద్దు చేయాలని ఉందా? పబ్లిక్ స్థలాల్లో ఎక్కడైనా పెడితే లైసెన్సు అంతకు పూర్వమే ఇచ్చినప్పటికి దానిని కాన్సిలు చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—ఎగ్రీడ్ ప్రోగ్రాం ప్రకారం విద్యా సంస్థలు, హాస్పటల్సు, ప్లేసెస్ ఆఫ్ వర్షిప్, రెసిడెన్షియల్ ఏరియాలు దగ్గర ఉంటే వాటిని తొలగించాలని ఆదేశం ఇచ్చాము.

PROVIDING OF FIRE STATION IN EACH TALUK

287—

*1356 Q.-Sri V. Sivaramakrishna Rao (Badvel): Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is a proposal before the Government to provide each taluk with a fire station; and

(b) if so, the time by which the proposal may be implemented?

Minister for Home (Sri M. M. Hashim):—(a) No, Sir. But it is the desire of the Government to provide a fire station at each of the Taluq Headquarters in a phased manner according to availability of resources.

(d) in view of the huge expenditure involved it is not possible to fix a time limit in this regard.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణరావు:—ఈ ప్రశ్న ఎందుకు ఉద్భవించిందంటే కడప జిల్లాలో ప్రతి సంవత్సరం ఎన్నో ప్రాంతాలలో అగ్ని ప్రమాదాలు ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. పోయిన సంవత్సరము నా నియోజకవర్గకలో రెండు లక్షల ఆస్థి నష్టం, ఒకరిద్దరు మరణించడం జరిగింది. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ ప్రశ్న వేసాము. పోయిన ప్రభుత్వంలో అటువంటి ఆలోచన ఉంది. అగ్ని ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరిగే తాలూకాలోనైనా ఈ సంవత్సరం, లేదా వచ్చే సంవత్సరమైనా పెట్టడానికి అవకాశం ఉందా?

Sri M.M. Hashim:—There is a proposal to start one fire station at Kamalapuram in a phased programme.

Sri V. Sivaramakrishna Rao:—Badvel is more affected by fire and I request that an assurance may be given in that regard.

Sri M.M. Hashim:—We will examine.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు —శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో ఫైర్ స్టేషన్ల అవసరం ఎక్కువగా ఉంది. అక్కడ చాలా వరకు పూరి ఇండ్లు, తాటాకు ఇండ్లు. ఇన్‌ఫ్లేమబుల్ మెటీరియల్. ఇది వరకు ప్రభుత్వం కూడా గుర్తించింది. కోట్ల రూపాయల ఆస్థి నష్టం, ప్రాణ నష్టం కలుగుతున్నది. టైం లిమిట్ లేకుండా ఫేజ్‌డ్ కార్యక్రమం అనే బదులు దీని ప్రాధాన్యత గుర్తించి మూడు సంవత్సరాలలో తప్పనిసరిగా ప్రతి తాలూకాకు ఒకటి ఏర్పాటు చేస్తారా?

Sri M.M. Hashim:—In the second phase we have decided to have ten fire stations. As and when the sources are available they would be taken up. We will definitely look into it.

Recruitment of Security Guards

288—

*1763 Q.—Sri B. Niranjana Rao (Malleswaram):—Will the Minister for Home be pleased to state.

(a) whether it is a fact, that Inspector General of Police has recruited candidates for appointment as Security Guards to be appointed in the State Industries on 26-3-1978;

(b) if so, the number of candidates selected through out the State; and

(c) the number of them appointed in the industrial units so far?

Sri M.M. Hashim :— (a) The Special Officer, State Industrial Security Force recruted candidates for appointment as Security Guards in Industrial undertakings in the State on 26-3-1977.

(b) 403

(c) No one has been appointed so far as the scheme could not be put through due to final constraints.

Sri B. Niranjan Rao:—Whether the Government is aware of the fact thet the names of the candidates have been removed from the live rolls of employment exchanges? They lost the seniority also. So, what steps the Government would take to see that they are appointed immediately?

Sri M.M. Hashim;—The Director of Employment and Training was informed by the Government on 9-6-78 to sponsor the names of

the candidates selected as Security Guards in the State Industrial Security Force to other suitable vacancies along with others. The Director of Employment and Training since informed the Government that it has issued instructions to Employmnt Officers in the State to sponsor the name of the candidates selected to State Industrial Security Force to other vacancies.

శ్రీ వి శోభనాద్రీశ్వరరావు (వుయ్యూరు):— మంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి 1977 మార్చిలో అభ్యర్థులను ఖాయం చేసినప్పటికి ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిలో పేర్లు కొట్టివేసినప్పటికి ఈ రోజు వరకు ఒక్కరిని కూడా తీసుకోలేదంటే ప్రభుత్వం చిత్త శుద్ధి శంకించవలసి వస్తున్నది. మంత్రి గారు ఫైనాన్షియల్ కన్స్ట్రెయింట్స్ అంటున్నారు. ఫాక్టరీలకు ఎలాట్ చేస్తే వారే ఇచ్చుకుంటారు జీతం. ప్రభుత్వం ఇవ్వదు. ఫైనాన్షియల్ కన్స్ట్రెయింట్స్ ఏమిటి? వారి స్థితి త్రిశంకు స్వర్గంగా ఉంది. మంత్రి గారు స్పష్టంగా హామీ ఇవ్వాలి. ప్రవేటు వారు కూడా ఎక్స్చేంజలనుంచి తీసుకోవాలి కనుక ఇన్కంటాక్స్ కట్టే బదులు ఎక్కువ మందిని తీసుకునే పద్ధతులు వచ్చాయి కనుక ఈ అవకాశం వారికి ఇవ్వండి.

Sri M.M. Hashim:—We will absorb wherever the vacanies would arise.

Sri Poola Subbaiah:—Are their any financial constraints or political constraints? You have called for them and they waited for an year or so. Now you are saying that there are some financial constraints. How could we believe? So, they must be political constraints. Would the Minister let out the real thing?

Sri M.M. Hashim:—It is not a political constraint.

Grant of D form Pattas to the Families in Nellore District

289—

*3-E.Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasulreddi:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that about five hundred families are cultivating lands above the full tank level in Ramireddi tank and Kurugonda tank in Nellore district;

(b) whether discretionary powers were given to the Collcctor to grant D from pattas; and

(c) the reasons for the delay in granting pattas?

రెవిన్యూశాఖామంత్రి (శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి) :—(ఎ) గూడూరు తాలూకా కురుగొండ గ్రామంలోని రామిరెడ్డి చెరవుక్రింద పూర్తి చెరువు మట్టానికి పై భాగంలో గల 254 సర్వేనెంబరులో 335 ఎకరాలను కురుగొండ

చెరువు క్రింద 251 సర్వే నెంబరులో 56 ఎకరాలను సుమారు 200 మంది సాగు చేసుకుంటున్నారు.

(బి) లేదండి.

(సి) రామిరెడ్డి చెరువు కురుకొండ చెరువు రెండూ కూడా పబ్లికు వర్క్సు శాఖకు చెందిన చెరువులు. కలెక్టరు పబ్లికు వర్క్సు శాఖ అధికారులను అంటే నెల్లూరులోని, పబ్లికు వర్క్సు శాఖ సూపరింటెండింగు ఇంజనీరును సంప్రదించిన మీదట, గరిష్ఠ నీటిమట్టానికి పై భాగంలోగల, రామిరెడ్డి చెరువు క్రింద 15 ఎకరాల భూమిని కురుకొండ చెరువు క్రింద 21 ఎకరాల—45 గుంటలు భూమిని మాత్రమే కేటాయించడానికి ఎస్. ఇ. అంగీకరించారు. తుది కేటాయింపు నిమిత్తం గరిష్ఠ నీటి మట్టానికి పై భాగంలో గల భూముల వర్గీకరణను బదిలీ చేయడం కోసం చర్య తీసుకోవలసిందని గూడూరు తహసీలుదారును ఇదివరకే కోరడం జరిగింది. పూర్తి చెరువు నీటిమట్టానికి గరిష్ఠ నీటి మట్టానికి మధ్య గల భూములలో మరికొంత భూమిని కేటాయించడానికి గల అవకాశాలను గురించి ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నది. తుది నిర్ణయము త్వరలోనే తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇదివరకటి రెవెన్యూమంత్రి నర్సారెడ్డిగారు ఈ ఫ్లోర్‌లోనే కమిట్ అయినారు. ఫుల్ టాంక్ లెవెల్ పైన వున్నవి యిస్తూ వచ్చారు. ఆ ఉన్న పాలసీని మార్చుకొని మాగ్జిమమ్ వాటర్ లెవెల్ అంటున్నారు. రామిరెడ్డి టాంక్ క్రింద 838 ఎకరాలకు మాగ్జిమమ్ వాటర్ లెవెల్ పైన వున్న 15 ఎకరాలు యిస్తామనేది మంచిది కాదు. కలెక్టరుకు డిస్‌క్రిషనరీ పవర్స్ యిస్తున్నాము. ఇదివరకటి మంత్రిగారు కమిట్ అయినారు. ఫుల్ టాంక్ లెవెల్ పైన వున్న భూములకు డి ఫారమ్ పట్టాలు యిస్తారా ?

9 10 a. m. శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి :—ఆ భూమిని యివ్వడము లేదని చెప్పలేదు. ఇదివరకు గౌరవసభ్యులు నాన్ అఫీషియల్ రిజల్యూషన్ తెచ్చినపుడు కలెక్టరుకు చెప్పాను. జూన్ 9 న కలెక్టరు, ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు పరిశీలించి రిపోర్టును పంపించారు. ఆ భూమి చెరువుకంటె మాగ్జిమమ్ ఎత్తులో వుంది. చెరువు దిగువలో వుంది. అక్కడ మామిడి కాలువ అనేది వస్తున్నది. వీటి దృష్ట్యా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకవచ్చారు. ఈ క్వశ్చనుతో ముడిపడివుండడము వల్ల నెల రోజుల నుంచి చర్య తీసుకొనలేదు. లేకపోతే చర్య తీసుకుని వుండేవారము. ఇదివరకటి రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఏమి చెప్పారో కాని నాన్ అఫీషియల్ రిజల్యూషన్ వచ్చినపుడు నేనే కమిట్ అయ్యాను కదా. ఆ ప్రకారంగా యివ్వడానికి చర్య తీసుకుంటున్నాం. ఇర్రిగేషన్ డిపార్టుమెంటు కంకరెన్స్ కావాలి. ఫైల్ వారికి పంపిస్తారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇంతకుముందు వున్నదానిని యిపుడు ఎందుకు మార్చారు ? ఫుల్ టాంక్ లెవెల్ పైన వున్న భూమికి డి ఫారమ్ పట్టాలు ఎందుకు యివ్వకూడదు ?

శ్రీ యస్. జనార్ధనరెడ్డి :—పైన వున్న వాటికి పట్టాలు యివ్వడానికి చర్య తీసుకుంటున్నామని మనవిచేశాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఫుల్ టాంక్ లెవెల్ పైన వున్నవి యివ్వాలని ఇదివరకు ఒకసారి యిక్కడ చర్చకు వచ్చింది. చెక్ డామ్స్ పెడితే సిల్ట్ లోపలకు పోదు అని ఇంజనీర్లను కన్సల్ట్ చేశారు. ఇటువంటివి రాష్ట్రము మొత్తము మీద రెవ్యూ చేసి ఒక పాలసీగా నిర్ణయము చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. జనార్ధనరెడ్డి :—చెరువు అంతా అబాన్డన్ చేయాలని వుంది. మామిడికాలువ అనే స్కీము వున్నట్లు చెప్పారు కదా. అది వచ్చినప్పుడు చేయాలి. పి.డబ్ల్యు.డి. వారు కలెక్టరు డిస్కస్ చేసి నిర్ణయం చేయాలి. కాని ఒక పాలసీగా కాదు.

Deputation of the Employees as Deputy Tahsildars

290—

*703.Q—Sri E. Subba Rao (Kuchinapudi) :—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the total number of employees sent out as Deputy Tahsildars under the deputation scheme during the past three years;

(b) whether the Revenue employees in the district have made any representation in regard to the deputation scheme; and

(c) if so, the action taken ?

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనరెడ్డి :—(ఎ) డెప్యూటేషను పథకం క్రింద డెప్యూటీ తాసిల్దార్లుగా ఎవరినీ డెప్యూటు చేయలేదు. తాసిల్దారుగా మాత్రమే డెప్యూటు చేయడం జరిగింది. ఆ వివరాలు ఈ క్రింద తెలుపబడ్డాయి :

1975–76	....	8 మంది.
1976–77	....	9 మంది.
1977–78	....	14 మంది.

(బి) అవునండీ. తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల డెప్యూటీ తాసిల్దార్లు, భూమిశిస్తు కమీషనరుకు వినతి పత్రాలను సమర్పించారు. అదే సమయంలో పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని ఇద్దరు డెప్యూటీ తాసిల్దార్లు, అదే విషయంపై ఆంధ్రప్రదేశ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునలులో రివిజను పిటీషను దాఖలు చేశారు.

(సి) ఆంధ్రప్రదేశ అడ్మినిస్ట్రేటివు ట్రిబ్యునలులో ఈ విషయం పెండింగులో ఉన్నందున 1975, ఆంధ్రప్రదేశ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ ఉత్తర్వులోని 7(4)వ పేరానను సరించి, భూమిశిస్తు కమీషనరు వద్దగల ప్రొసీడింగులు నిలిపిఉండాలి. సదరు ట్రిబ్యునలు రివిజను పిటీషను పరిష్కరించేంత వరకు తదుపరి చర్య నిలిపి వేయబడింది.

శ్రీ యస్. విజయరామరాజు(నగరు):—మంత్రిగారికి వచ్చిన సమాచారం తప్పు. గిరిజన కార్పొరేషనులో నేను పని చేశాను. జి.సి.సి.సి.కి డెప్యూటీ తహశిల్దార్లను మేనేజరుగా డెప్యూట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ యస్. జనార్ధనరెడ్డి:— వారు ప్రశ్న వ్రాయడంలో పొరపాటు జరిగింది. సెక్రటేరియట్ నుంచి' బోర్డు నుంచి డెప్యూట్ చేశారా అన్నారు. జి.సి.సి.సి.కి డిప్యూటీ తహశిల్దార్లను డెప్యూట్ చేశారా అంటే అదివేరు ప్రశ్న. చాలమంది డెప్యూటీ తహశిల్దార్లను డెప్యూట్ చేస్తారు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతాను. సెక్రటేరియట్ నుంచి, కమీషనరు ఆఫ్ లాండ్ రెవెన్యూ ఆఫీసునుంచి సూపరింటెండెంట్లను డెప్యూట్ చేస్తారు. వారు తరువాత తిరిగి వస్తారు. దానికి సంబంధించిన జవాబు యిది.

Conversion of all Unobjectionable Porambokes into Ayc ι

291—

*1033 Q;-Sri Poola Subbaiah;—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the State Government proposed to convert all the unobjectionable porombokes into Ayen (regulated) and later to pattes; and

(b) if so, the instructions issued by the Government in this regard?

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:—(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— తోపు పోరంబోకు అని వుంటుంది. పోరంబోకు అని వుంది కాబట్టి 100 సంవత్సరాలుగా సాగుచేసుకుంటున్నా వాటికి పట్టా యివ్వరు. రస్తా పోరంబోకు వుంటుంది. రస్తాకు అడ్డంగా వుండదు. లెక్కలలో రస్తా అని వ్రాస్తారు. దానికి పట్టాను యివ్వరు. సాగు చేసుకుంటున్న పేదలకు పెనాల్టీలు పడే అవకాశాలు వున్నాయి. కరణంగారు వారి యిష్టం వచ్చినట్లు వ్రాసి పెనాల్టీలు వేసే యిబ్బంది వుంది. అందువల్ల ఆక్షేపణకరంకాని పోరంబోకులకు పట్టాలు ఇవ్వడంలో ప్రభుత్వానికి ఉన్న యిబ్బంది ఏమిటి ?

శ్రీ యస్. జనార్ధనరెడ్డి:— ఆక్షేపణ ఏమి లేదు. పాలసీ క్రింద చేసి స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ యివ్వాలంటున్నారు. ప్రొపోజల్స్ వస్తే ఏ కేసుకు ఆ కేసు చూస్తారు, ఆంధ్ర ఏరియాలో కలెక్టరుకు, తెలంగాణా ఏరియాలో ఆర్.డి.ఓ.కు అధికారాలు ఉన్నాయి. ఆ ప్రకారంగా కన్వర్షన్ చేస్తున్నాం.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— చెరువు లోతట్టులు, రస్తాలు, తోపు పోరంబోకులు ఆక్షేపణ కానివి. వీటిని కన్వర్ట్ చేసి పట్టాలు యివ్వడానికి పాలసీగా తీసుకుంటే తప్పు ఏమి వుంది ?

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనరెడ్డి:— కలెక్టరుకు, ఆర్.డి.ఓ.కు అధికారాలు ఉన్నాయి. నోటిపై చేయాలి, ప్రొసీజరు ఫాలో అవుతారు.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట):— క్లాసిఫికేషన్ మార్పుకోసము అనేక ప్రపోజల్స్ తాలూకా ఆఫీసునుంచి కలెక్టరేటుకు వచ్చి సంవత్సరాల తరబడి వుంటున్నాయి. ఈ ప్రపోజల్స్ వచ్చినపుడు ఒక నిర్ణీత కాలములో డిసైడ్ చేయాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయంతీసుకొని ఆరకంగా ఆదేశిస్తారా ?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:— ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత లాండ్ అసైన్ మెంట్ విషయంలో శ్రద్ధ వహించి చేస్తున్నాం. గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినట్లు పెద్దగా పెండింగ్‌లో వున్నట్లు నాకు తెలియదు. ప్రపోజల్స్ వచ్చినపుడు నిర్ణీత కాలములో డిసైడ్ చేసి స్పెసిఫై చేయాలని కలెక్టర్లకు ఉత్తర్వులు యిస్తాం నోటిఫైచేసి నిర్ణీత కాలములో పూర్తి కావాలని, పెండింగ్‌లో వుండడానికి వీలులేదని ఆదేశాలు యిస్తాం.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:— ఆక్షేపణ కానివి ఏవి అనేది పరిశీలన చేసే అధికారం కలెక్టరుకు యిచ్చాం అన్నారు. ఏవి ఆక్షేపణకరమైనవి, ఏవి కావు అనే వివరణ ఏమైనా ప్రభుత్వము దగ్గర వున్నదా ?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి :— గ్రామములో పోరంబోకులు ఉంటాయి. పంచాయతీలకు నోటీసులు యివ్వాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— ఈ కేటగరీ పోరంబోకులు ఆక్షేపణగలవి, ఈ కేటగరీ ఆక్షేపణకరమైనవి కావు అని వివరణ ప్రభుత్వ స్థాయిలో ఏమైనావున్నదా?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి ;— కేటగరిస్ ఎట్లా వున్నా అక్కడ వ్యక్తులకు, సంస్థలకు, ఏమైనా అబ్జెక్షన్సు వున్నాయేమో అడుగుతారు. అవి ఫార్మాలిటీ కోసము తప్ప పూల సుబ్బయ్యగారు చెప్పినట్లు ఆక్షేపణ వుండి కాదు నోటిఫై చేయడం మొదలైన ప్రొసీజరు ఫాలో అయి ఎవరికైతే ఎసైన్ చేస్తామో వారు మరల కోర్టుకు పోకుండా చేస్తారు.

9-20 a.m.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— స్మశానాలు, గ్రామకంఠాలు వుంటాయి. ఇవి పోరంబోకులు అయినా ఆక్షేపణీయమైనవే. కనుక మంత్రిగారు స్పష్టమైన నిర్ణయం చేసి కాన్‌ఫ్లిక్టు లేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి ;— నా జవాబే వారు చెప్పారు. స్మశానాలు వగైరా ఇవ్వటానికి ఆక్షేపణ తెల్పడానికి సొసైటీలకు గాని, గ్రామస్థులకు కాని, లేదా వ్యక్తులకు కాని స్కోప్ వుంటుంది. అందుకే ఈ క్లాజు పెట్టి కలెక్టరుకు అధికారం ఇచ్చి నోటిఫై చేశారు. పేదలకు భూములు ఇచ్చేటప్పుడు వారికి చిక్కులు లేకుండా చేయాలని ఇలా చేస్తున్నాము.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— టాంక్ బెడ్స్ వున్నాయి. అసలు అధికారం అంతా కరణం కలంలో వుంది. టాంక్ బెడ్స్ ఇస్తున్నారు. అందువల్ల దిగువ అయకట్టుదారులు దెబ్బతింటున్నారు. ఏ భూమి ఇవ్వాలి, ఏ భూమి ఇవ్వకూడదు అనేది నిర్ణయిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :— ఎక్కడికక్కడ క్లాసిఫికేషన్స్ వున్నాయి. వేటిని ఇవ్వాలో వాటికి నోటీసు ఇస్తారు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—నోటీసులు ఇవ్వడం ఇంతవరకూ జరగలేదు. ఇచ్చిన తరువాత రైతులు గోల పెడుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :—నోటిఫై చేస్తారు, అది తెలుసుకోవాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఎట్లా తెలుసుకుంటారు? ఈ కేటగిరీలను ఇవ్వవచ్చు, ఈ కేటగిరిలని ఇవ్వకూడదు అని ప్రభుత్వం స్పష్టంగా ఒక నిర్ణయం చేసే అవకాశము, అధికారము వున్నదా?

శ్రీ ఎన్. జనర్ధనరెడ్డి :—ఇండివిడ్యువల్ మెరిట్ బట్టి చేయాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన:—ఇండివిడ్యువల్ మెరిట్ అంటే ఎట్లా? ఇక్కడ మెరిట్ సమస్య రాకూడదు.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు :—కుంటలు, తోపులు వున్నాయి. అక్కడ తోపులు కూడా లేవు. 40 సంవత్సరాల నుండి సాగు చేసుకుంటుంటే 120 రూపాయల వరకూ పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. నేను తహసిల్దారులకు, కరణాలకు మూడు నెలల నుండి చెబుతున్నాను. వారు పట్టాలు ఇస్తామని అంటున్నారు కాని ఇంతవరకూ ఇవ్వలేదు. Where there are kuntas and Topoos, they may be classified immediately and pattas may be given. ఆ విధంగా డైరెక్షన్ ఇస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :—ఈ విషయం గురించి ఇటీవలనే కలెక్టర్స్ కాన్ఫరెన్స్‌లో మాట్లాడటం జరిగింది. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నది. గౌరవసభ్యులు వ్యక్తిగతంగా అంటే ఏదైనా పర్టిక్యులర్ కేస్ వుంటే నా దృష్టికి తీసుకురండి.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—డ్రయినేజి, కాలువకు సంబంధించిన పోరంబోకులు పి.డబ్ల్యు.డి. వారివి వున్నాయి 30, 40 సంవత్సరాల నుండి వారి స్వాధీనంలో వున్నాయి. స్వాధీనంలో వున్నవారికి పట్టాలకు ఇవ్వాలంటే దానికి గవర్నమెంటు నుండి ఆర్డర్స్ రావాలి. దానిని డిసెంట్రలైజ్ చేసి కలెక్టర్ లెవెల్‌లో, ఆర్.డి.ఓ. లెవెల్‌లో చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :—పంచాయితీవి వుంటాయి, పి.డబ్ల్యు.డి. వి వుంటాయి. వివిధ శాఖలకు సంబంధించి వుంటాయి. ఆ శాఖలతో సంప్రదించకుండా చేయకూడదు. కలెక్టర్లతో, లోకల్ అధికారులతో సంప్రదించి రిపోర్టు తెప్పించుకొని వెంటనే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉడాక్ భూములని వున్నాయి. అవి సర్వే నెంబరులేని భూములు. భూస్వాములు, చుట్టుప్రక్కల భూముల మధ్య ఇవి వుంటాయి. ఇటువంటివి కొన్ని వేల ఎకరాలు వున్నాయి. వాటిని పేదలకు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :—ఇది పోరంబోకులకు సంబంధించిన ప్రశ్న. సభ్యులు ఉడాక్ భూములు గురించి అడుగుతున్నారు. వాటిని సర్వే చేయించి పేదలకు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—గ్రామంలోని పేదవారు స్వయంగా తిరగాలంటే చాలా ఖర్చు అవుతుంది. ప్రతి తాలూకాల్లో పోరంబోకులు వున్నాయి. వాటిని కన్వర్ట్ చేసి ఫేజ్డు ప్రోగ్రాం పెట్టుకొని ఇవ్వండి. కరణాల చేతుల్లో పెడితే పేదవారు నలిగిపోతారు తప్ప వారికి పట్టాలు రావు కనుక ప్రభుత్వమే ఫేజ్డు ప్రోగ్రాంగా చేపడుతుందా ?

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు కలెక్టర్ల సమావేశంలో పోరంబోకులు ఎన్ని వున్నాయి? వాటిని కన్వర్ట్ చేయటానికి ఎంత టైమ్ పడుతుంది, ఆ లెక్కలు తయారు చేయండి అని కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ వివరాలు వచ్చాక సభ్యులకు తెలియచేస్తాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) :—ఆ కలెక్టర్లకు ఇచ్చిన ఆదేశాల కాపి మాకు అందచేయండి. కలక్టర్లకు ఆదేశాలు యిచ్చామన్నారు. ఆ ఆదేశాలు ఏమిటో మాకు చెబితే సరిపోతుంది. 9-30 a. m.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఆ కరస్పాండెన్స్ ఎందుకు ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—ఆ ఒక్కమాట చెప్పవచ్చు. ఇంతసేపు వాదించడం దేనికి ? ఆ మాట చెప్పడానికి సిద్ధముగా వున్నారా లేదా ?

Mr. Speaker :—I cannot compel the Minister to reply..

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మంత్రిగారిని జవాబు చెప్పమన్నారు. వారు చెప్పదలచుకోకుంటే చెప్పలేను అని చెప్పవచ్చుగదా.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ :—కలక్టర్లకు యిచ్చిన ఆదేశాలను టేబులుమీద పెట్టమనండి. Orders are issued to the Collectors. The Chief Minister instrncted the Collectors to prepare a list. What are those instructions, Please place it on the Table of the House.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనరెడ్డి :—కలక్టర్సు కాన్ఫరెన్సులో ముఖ్యమంత్రిగారు యిన్ని రోజులలో చేయాలని చెప్పారు. ఎంత భూమి వుంది. ఏది కరక్టు ఫిగరు, వ్యవసాయానికి లాయకు అయిన భూమి ఎంత, కానిది ఎంత చూడాలని కలక్టర్సు కాన్ఫరెన్సులో చెప్పారు. కలక్టర్సు కాన్ఫరెన్సు మినట్సులో వున్నవి. కలక్టర్లకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆర్డర్సు యిచ్చారు. బాధ్యత కలిగిన మంత్రిగా ఆర్డర్సు పోయినవి అంటే ఆ ఆర్డర్సును ప్లేస్ చేయాలని అడగడం దేనికి ?

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—ఇంతవరకు ఎన్నోసార్లు ఆర్డర్సు వెళ్ళినవి. ఇది వరకు రెండు ప్రభుత్వాలు ఆర్డర్సు యిచ్చినవి. బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రభుత్వం యిచ్చింది, వెంగళరావు ప్రభుత్వం యిచ్చింది.

(క్వశ్చన్స్ 292, 293 అండ్ 294 పోస్ట్‌పోన్డ్)

DEMAND OF THE EMPLOYEES OF A. P. CONSTRUCTION CORPORATION IN SRISAILAM PROJECT.

295—

*986—Q. – Sri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla) :—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state :

(a) whether the employees of Andhra Pradesh Construction Corporation working in Srisailam Projecr went on strike in the month of April, 1978 ;

(b) if so, their demands ; and

(c) the steps taken by the Government to settle the matter ?

కార్మిక, ఉపాధి కల్పన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. వెంకటస్వామి) :—(ఎ) అవునండి. ఒక ఒప్పందం కుదిరిన తరువాత 10-5-78వ తేదీన సమ్మె విరమించు కోవడం జరిగింది.

(బి) వారి కోర్కెలు ప్రధానంగా ఈ క్రింది వాటికి చెంది ఉన్నాయి :-

1. ప్రధాన యజమాని అనగా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఛీఫ్ ఇంజనీరు నియమించిన పని వారితో సమానంగా ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర కన్‌స్ట్రక్షను కార్పొరేషను నియమించిన పనివారికి వేతనాలను చెల్లించడం ;

2. ఉద్యోగుల సర్వీసులను క్రమబద్ధం చేయడం.

(సి) కార్మికశాఖ జాయింటు కమీషనరు, 21-2-78 తేదీన ఒక సంయుక్త సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఆర్థిక విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రి, పునరావాసం, వాక్ఫుల మంత్రి, ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర కన్‌స్ట్రక్షను కార్పొరేషను లిమిటెడుతో బాటు వివిధ స్థాయిలలో ఈ కోర్కెలపై చర్చలు జరిగిన తరువాత 10-5-78 న కక్షిదారులు ఒక పరిష్కారానికి వచ్చి పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలోని 18 (1) వ విభాగం క్రింద ఒప్పందంపై సంతకం చేశారు. 19-5-78 తేదీన సమ్మె విరమించబడింది.

Demands of Workers in Thermal Station at Vijayawada

296—

*1374 Q.-Sri Ch. Rajeshwara Rao:-Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) whether the workers of the erection Department of the Thermal Station at Vijayawada went on strike in the months of April and May, 1978.

(b) if so the nature of their Demands;

(c) whether some of the workers were arrested by the police, and

(d) the steps taken by the Government to meet their demands?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:....(ఎ) చేశారండి. నిర్మాణ విభాగంలో పనిచేసేటందుకు ఇద్దరు కాంట్రాక్టర్లు నియమించిన పనివారు సమ్మె చేశారు.

(బి) వారి కోర్కెలు, ప్రధానంగా వేతనాలు, ఇంటిఅద్దె హెచ్చింపుకు బోనసు చెల్లింపుకు పనివారిని తిరిగి పనిలోకి తీసుకోవడానికి సంబంధించి ఉన్నాయి.

(సి) అవునండీ, దరిమిలా వారినందరిని విడుదల చేశారు.

(డి) కార్మికశాఖ 24-4-78, 29-4-78, 6-5-78, 3-6-78, 5-6-78 మరియు 8-6-78 తేదీలలో రాజీ సమావేశాలు జరిపింది. కక్షదారులు 8-6-78 న ఒక పరిష్కారానికి వచ్చారు.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Interim Report of the Vimadlal Commission

296—A

S. N. Q. No. 2282-E Sarvasri P. Janardhan Reddy and Poola Subbaiah :—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of the interim report of the Vimadlal Commission; and

(b) if so, the action taken thereon?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—(ఎ) కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనలోని ఆరోపణలలో 9 (2, 3 పేరాలు) 10, 11 ఆరోపణలకు సంబంధించి విమద్‌లాల్ విచారణ కమీషన్ సమర్పించిన మొదటి నివేదిక ప్రతి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అందింది.

(బి) కమీషను నివేదికపై తదుపరి చర్య తీసుకోవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన అభ్యర్థన పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి:—9 (2, 3) పేరాలలో వున్న ఆరోపణలుఏమిటి? వాటి విషయం ఎవరు దర్యాప్తు చేశారు? సి.బి.ఐ. ఏమైనా దర్యాప్తు చేసిందా ?

డాక్టరు యం చెన్నారెడ్డి:—విమద్‌లాల్ కమీషనువారు ఎంక్వయిరీ చేశారు. వారు యిచ్చినటువంటి రిపోర్టు యిచ్చారు. ఆ రిపోర్టులో యీ విషయాలువున్నవి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—విమద్‌లాల్ కమీషను రిపోర్టు ప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యవహారాలకు సంబంధించింది. అందువల్ల యీ ప్రభుత్వ వ్యవహారమునకు సంబంధించిన విషయముగా దయచేసి రెండుగంటల డిస్కషనుకుఅవకాశంయిస్తే బాగుంటుంది.

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసినటువంటి కమీషను అని గౌరవ సభ్యులకు తెలిసినటువంటిదే. ఇంకా కమీషను విచారణ జరుగుతున్నది. వారు మాత్రం ఒక భాగం కొంత మా వద్దకు పంపించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ విషయములో చూచుకోవాలి, మమ్ములను సలహాలు అడిగారు, వారు సంప్రదింపులు చేస్తున్నారు. ఈ స్టేజిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పంపిన కమీషను రిపోర్టుబల్లపైన పెట్టడం ఎంతవరకువీలు అవుతుందో లేదో ఎగ్జామిన్ చేస్తే తప్ప చెప్పడానికి లేదు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి:—22 మంది ఎం.ఎల్.ఏ.ల మెమొరాండం మీద ఎపాయింటు చేయబడింది ఈకమీషను. కేంద్రప్రభుత్వం ఎపాయింటు చేసినకమీషను యింటెరియం రిపోర్టును కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యిచ్చింది. అక్కడ పార్లమెంటులో

పెట్టిన తరువాత It becomes the propecty of thc entire nation. Therefore the Report can be placed on the Table of the House also. Secondly.. అది ఇంటెరిం రిపోర్టు అయినప్పటికి ఐటమ్స్ విషయములో ఫైనలురిపోర్టు. కాబట్టి దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎడ్వాన్స్‌గా స్టేటు గవర్నమెంటుకు పంపించినప్పటికి So far as the action is concerned, it is for tne State Government to take. I will give you an example Sir. The Commission has confirmed allegation levelled against Mr. B. N. Raman, Chairman & Managing Director, Singareni Collirics. But Mr. Raman still stays blissfully at Singareni. Therefore therc is need for the Government to take immidiate steps on the Raport submitted by the Commission.

డాక్టరు యం చెన్నారెడ్డి :—పార్లమెంటులో పెట్టిన తరువాత ఇక్కడ
9-40 a. m. పెట్టవలసిన అగత్యం లేదు. గౌరవసభ్యులు అన్నట్లు అది నేషనల్ ప్రాపర్టీ అయిపోయింది. అది పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. టెక్నికల్‌గా ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానిది. ఆ పాయింటుపైన నేను ఆలోచన చేయలేదు. కన్‌సల్టుచేసి ఎగ్జామిన్ చేస్తాను అని చెప్పాను. వారు మాకు పంపించారు. మేము కేంద్ర ప్రభుత్వం హోం మినిస్టరుతో చర్చ జరిపిన తరువాత ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని, ఇక్కడున్నంతవరకు వివరాలన్ని సేకరించి పరిశీలన చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. కాశయ్య :—ఈ రిపోర్టుమీద యాక్షను తీసుకోవడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏమైన మొఖమాటం ఉందా? డెలికసీస్ ఏమైనా ఉన్నాయా? మెంటల్‌గా ఏమైనా ఉన్నాయా? ఎప్పుడు తీసుకుంటారు, ఎట్లాగ తీసుకుంటారు; ఎన్ని రోజులు అబ్‌జర్వ్ చేస్తారు అనే పాయింటు వేరు. అసలు ఈ రిపోర్టు మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యాక్షను తీసుకొనడానికి మెంటల్‌గా ప్రిపేర్ అయిందా?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి :—మెంటల్ రిజర్వేషన్సు కాని డెలికసీస్ కాని ఏమీ లేవు. ఇది కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వానిది. కాబట్టి ఈ వివరాలు చూసిన తరువాత కేంద్రంలోని హోం మినిస్టరుతో ఒకసారి చర్చించే నిర్ణయం చేస్తాము. తరువాత ఫైనల్‌గా వారు ఏమి తీసుకుంటారు, మేము ఏమి తీసుకుంటామనే దానిలో నా హద్దు వరకు నాకు ఇంకా క్లియర్ కాలేదు కనుక అలాగ చెప్పాను.

శ్రీ జి. రామచంద్రరాజు (ఉండి) :—ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం తమకు ఉన్నటువంటి అధికారాన్ని ఉపయోగించి డైరక్టుగా మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారి మీద యాక్షను తీసుకోవచ్చు కదా. వారి మధ్య ఏమైనా రాజీలు అవగాహనలు కాని జరిగాయా? లేకపోతే ప్రభుత్వం వారే డైరక్టుగా ఫలానా ఫలానా రకంగా యాక్షను తీసుకోమని ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పడంలో ఎందుకు మొఖమాట పడ్డారు? అది ప్రజలకు అనుమానంగా ఉంది కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ విషయం తెలియ జేస్తారా?

Sri V, Shobhanadreswar Rao :—Mr. Speaker Sir....

Mr. Speaker :—Don't throw much heat Mr. Sobhanadreswara Rao....

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి :—అటువంటిది ఏమీ లేదు. అక్కడి వారికి కాని మాకు కాని మొఖమాటం ఏమీ లేదు. మాకు కాని మా గవర్నమెంటుకో కాని ఇటువంటి కమిషను రిపోర్టు చేయడం మొదటిసారి. కనుక వారితో సంప్రదించిన తరువాత ప్రొసీజరు డిసైడు చేసుకోవాలని తప్ప వేరే ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఇందులో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. ఒకటి మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారి మీద. రెండవది–ఈ రోజుకూ కొనసాగుతున్న ఉన్నతోద్యోగస్థుల గురించి. ఈ రిపోర్టు రికమెండేషన్సు వచ్చి నెల రోజులు అయింది. మాజీ ముఖ్య మంత్రిగారి మీద చర్య తీసుకొనడానికి ఇంకా ఏమైనా కాన్‌స్టిట్యూషనల్ చిక్కులు వస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వంతో విచారించడం ఒక అంశం. అది చేసుకోవచ్చు. దానికి కొంత టైము పడుతుందని అంటే కొంత అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని ఉద్యోగాలలో కొనసాగుతున్న వారిని వెంటనే సస్పెన్షనులో పెట్టి ఆ తరువాత ఏ రకంగా లీగల్ యాక్షను తీసుకోవాలనే దానికి టైము తీసుకుంటే అది వేరే విషయం. వారిని సస్పెన్షనులో పెట్టడానికి ఏమి అడ్డంకి వస్తున్నది ?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి:—నేను దీని డిటెయిల్సు, మెరిట్సులోకి పోయి ఇప్పుడు చర్చించడం కష్టం ఆ ఆఫీసరుమీద ఎంత రెస్పాన్సిబిలిటీ పెట్టారు. దానిపైన స్టేట్ గవర్నమెంటు పరిశీలన చేస్తుంది. చేసిన తరువాత ఇక్కడే జి ఎ డి. వారు అక్కడి హోం మినిస్టరుతో మాట్లాడి చేస్తారు అని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, very important question. . .

Mr. Speaker:—Which is not very important for you?

Sri S. Jaipal Reddy:—This is a damaging comment Sir. The point is this. As Mr. Omkar rightly pointed out, there can be political delicacy or legal difficulties about this official. There ccanot be any such thing about this official and categorical findings have been made about Mr. Raman. Therefore, it is not proper to continue him there at Singareni. He should atleast be transfered from that place immediately.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పిన అర్జన్సీని దృష్టిలో ఉంచుకొని తొందరలో హోం మినిస్టరుతో మాట్లాడి ఏ చర్య తీసుకోవాలో ఆ చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఇంటెరిం రిపోర్టు అంటే ప్రయిమాఫేసి కేసు ఉన్నట్లే. అందులో ఇన్‌వాల్వు అయిన ఆఫీసర్సుమీద ఎందుకు చర్యలు తీసుకోవడంలేదు ? చర్య తీసుకోకపోవడం మొఖమాటం అవుతుంది. కాబట్టి వెంటనే వారిమీద చర్యలు తీసుకోవాలి. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు పూనుకోవడం లేదు ? ఎందుకు వెనుకాడుతున్నారు ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి : - ఇంతకుముందు నేను ఆ కారణాలు మనవి చేసాను. వెనుకాడడం ఏమీలేదు. కమీషను వారు పెట్టారు. కాబట్టి ఇది ఏమి చేసినా మా అభిప్రాయాలు ఏమైనా ఉంటే వారికి పంపిస్తే ఫైనల్‌గా చేసుకోవలసింది వారు. లేకపోతే మీరే చేయండని చెబితే మేము చేస్తాము.

Sri P. Venkat Rao:—Sir, it is final by itself. It is a Court of Law. It is a final enquiry. The Government has no right to take action on that Report of the Commission. దీనికి ఇంకా లీగల్ ప్రొసీజర్స్ ఉన్నాయి. ఆఫీసర్సుమీద యాక్షను తీసుకోవడానికి ఎప్పుడూ ఉంది. అందుకని ఎంక్వయిరీసుమీద యాక్షను తీసుకోవాలనేది ప్రజాస్వామ్యానికి మంచిదికాదు. అందుచేత దీనిమీద యాక్షనుకు ముందుగా మనం వెళ్ళనక్కరలేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తూ హోం మినిష్టరతో సంప్రదించి నిర్ణయం చేస్తాము అన్నారు మన పరిపాలనా వ్యవహారాలలో రామన్‌గారు తప్పులు చేయలేదని లేకపోతే చేసారో లేదోననే సందేహపడే స్థితిలో ప్రభుత్వం ఉందా ? అలాగ సందేహపడే స్థితిలో లేనప్పుడు ఇండిపెండెంటుగా ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు యాక్షను తీసుకోకూడదు ?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి :—ఆయన ఇక్కడ పనిచేసే ఆఫీసరే. కాని ఈ వ్యవహారం అంతా కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టినటువంటి కమిషనుకు సంబంధించింది కనుక వారిని కన్‌సల్టు చేయాలని అన్నాము. కాని నాకు సందేహం ఉందా లేదా, బాగుందా, బాగోలేదనే అభిప్రాయం నేను ఏమీ మనవిచేయలేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మనవి చేయలేదు కనుక ఈ ప్రశ్నవచ్చింది మనవి చేస్తే ప్రశ్న వచ్చేది కాదు. రామన్‌గారు చాలా పెద్ద మనిషి అని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా ?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి:—ఆయన ఏమి మనిషి అని ప్రభుత్వం ఆలోచనతో సంబంధం లేదు కమిషను ఒక అభిప్రాయం ఇచ్చింది. ఆయన మంచి అని లేక చెడ్డని నేను అభిప్రాయపడవలసిన అగత్యం లేదు. కమిషను అభిప్రాయాన్ని మేము పరిశీలన చేస్తున్నాము. కేంద్రంవారు పెట్టినది కనుక వారితో చర్చిస్తాము Context of the Report of the Commission appointed by the Govt. of India అందుకని నేను జాగ్రత్తగా పోతున్నాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—తన బాధ్యతను నిర్వహించే వ్యవహారంలో ఆయన అక్రమంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడని ప్రభుత్వం దృష్టికి రాలేదా ? వస్తే ప్రభుత్వం ఇండిపెండెంటుగా ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు ?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి :—ప్రతి ఆఫీసరులో ఉండే దైనందిన వ్యవహారాలలో వెంటనే ఒక అభిప్రాయానికి రావడం కష్టం. ఏమైనా చర్య తీసుకుంటే తొందరపాటు అని గౌరవసభ్యులు నన్ను అనవచ్చు. అందుకని జాగ్రత్తగా పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ కమిషనుయొక్క ఎంక్వయిరీ విషయాల దృష్ట్యా ఒక అభిప్రాయానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రావాలనే సందర్భం ఇది. అది కాకుండా ఇంకొక సందర్భం ఇందులో రాదు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు 9 టు 11 ఛార్జెస్ మీద అన్నారు. ఆ ఛార్జెస్ ఏమిటో మాకు చెప్పకుండా వారు సమాధానం చెప్పివేశారు. రామన్ గారు వాలంటరీ రిటైర్‌మెంటు కొరకు అప్లికేషను పెట్టుకున్నారు ఈ ఛార్జెస్‌నుంచి తప్పించుకోవడానికి. అది నిజమైతే ప్రభుత్వం చేసేది ఏమిటి ?

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి :— గౌరవనీయులైన జైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆ రిపోర్టు మొత్తం పార్లమెంటులో టేబులుమీద పెట్టడం, ప్రెస్‌లో రావడంవల్ల అది నేషనల్ ప్రాపర్టీ అయింది. కాబట్టి ఆ వివరాలు నేను చెప్పలేను. రామన్‌గారు ఆ విధమైన వాలంటరీ రిటైర్‌మెంటు చేస్తున్నానని నాకేమీ అప్లికేషను పంపలేదు.

Cheating by Sub-Inspcctor's Friend at Nakerakallu,

S.N. 296-B

S. N. Q. No. 2282 - R: —Sri N· Raghava Reddy, and Smt. Mallu-Swarajayam (Tungathurti):—Will the Minister for Home be pleased to state: 9-50 a.m.

(a) whether the Government have conducted any enquairy into the incidences of cheating and extracting money from the people by one who is introduced by the Sub-Inspector of akerakallu, Nalgonda district as C. B.I. Official, during 24th July to 5th August, 1978;

(b) if so, the particulars thereof; and

(c) whether Government will take steps to conduct enquiry into and lunch Criminal Cases against the deceiver and the Sub-Inspector who assisted him in the matter?

Sri M. M.Hashim:— (a) Yes, Sir.

(b) The impostor Munirathnam secured the persence of one Gattue Yadagiri a cloth merchant of Nakrekal and threatened him with arrest and prosecution and obtained Rs. 1,500-in the Police Station in the presence of Sub-Inspector, Nakrekal on 31-8-1978. He along with Sub-Inspactor, Nakrekal visited the house of Dr. Ashwini Kumar and Dr. (Mrs.) Leela Kumari both husband and wife of Primary Health Centre Nakrekal at about 8 p.m. on 7-8-1978 and demanded Rs. 1000/- threatening legal action alleging criminal abortions. The Doctor however, refused to pay any money. The Imposter and the Sub-Inspector went to the shop of one Karnati Panduranga-mma a widow and tobacco vendor and demanded the accounts books to be shown but she refused to comply with, saying that they were not readily available with her. on 4.8.1978 the imposter demanded Rs. 1000/ from one Miss Sabitha, M.A., student as a bribe to drop action threatening her that she was indulging in illegal activities.

(c) A case in Crime No. 85/78 under sections 419 and 420 IPC has been registered at Nar ekal Police Station and accused Munirathnam was arrested and remanded to Judicial custody on 7-8-1978. The Sub-Inspector of Nakrekal Police Station has already been placed under suspension and disciplinary action is being taken against him. The Sub-Inspector's complicity in the above case is also being investigated.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—ఇది ఒకచే కాదు. ఇంకా చాలా చోట్ల కూడా ఇట్లాంటి చీటింగు అవీ చేశాడు. అందులో పోలీసు వారి తోడ్పాటుతో చేశాడు. ఇట్లాంటి పనులు చేసిన వారిని అందరినీ మొత్తం అన్ని విచారించారా ? అతడు ఇంకా ఎన్ని చోట్ల ఇట్లాంటి చీటింగు చేశాడు ? ప్రభుత్వ దృష్టికి ఏమైనా వచ్చినాయా ? అసలు కేసు ఎవరిమీద బుక్ చేశారు ? ఎట్లా బుక్ చేశారు ?

Mr. Speaker:—Was it completely investigated and how many nstances are like this ? That is what he wants.

Sri M. M. Hashim :—The Superintendent of Police, Nalgonda conducted an enquiry and a case of cheating and impersonation was registered against this man.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, The Home Minister was good enough to tell us that the impostor was assisted by the Sub-Inspector of Police. Therefore, he had also been placed under suspension. If he had assisted and if the complicity had been suspected,the Superintendent of Police should have prosecuted him. A case should have been registered against the Sub-Inspector of Police also. The Home Minister said that a case has been registered only against the imposter. The Sub-Inspector of Police concerned is a greater impostor than this impostor.

Sri M. M. Hashim :—Government has no desire to shield him. The Superintendent of Police has enquired into this also. The moment he is found guilty he will be prosecuted.

Mr. Speaker :—He is already found to be involved in this case.

Sri M. M. Hashim :—The Superintendent of Police has enquired into these matters. Now he is making a thorough enquiry about the Sub-Inspector of Police also to book a case

Mr. Speaker :—In the answer you (Home Minister) have said that the imposter is assisted by the Sub-Inspector of Police. When you are categorical about that, then, automatically the Sub-Inspector of Police also should be included as an accused in the case.

Sri M. M. Hashim ;—We have put him under suspension and the enquiry is going on.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఎసిస్టు చేయడం కాదు. సబ్-ఇన్స్పెక్టరే స్వయంగా అతడిని తీసుకవచ్చి ఇంట్రడ్యూస్ చేసినాడు., అతణ్ణి తీసుక వచ్చి ఆ గ్రమస్థులకు ఇతడు ఒక పోలీస్ అధికారి, విజిలెన్సు డిపార్టుమెంట్ వైపునుంచి వచ్చాడు అని చెప్పాడు. అక్కడ పోలీస్ స్టేషన్‌లో అన్నాలు, దావతులు నిత్యం చేసుకున్నారు. కనుక సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఎసిస్టు చేయడంకాదు సబ్-ఇన్స్పెక్టరే స్వయంగా తీసుకువచ్చి పరివేశ పెట్టి ఈ పనులు అన్నిటిలోనూ స్వయంగా సమానంగా భాగస్వామి అయ్యాడు. వీళ్ళు ఇళ్లకు పోయి చేసిన క్రైము అర్ధరాత్రి పూట. డబ్బు తీసుకోవడం, అర్ధరాత్రి పూట పోవడం, పైగా

స్త్రీలను బలాత్కరించడానికి ప్రయత్నం చేయడం. ఇది మీ దృష్టికి రాలేదు. స్త్రీలు చెప్పలేదు. వారు చెప్పడానికి వీలు లేదు సంసారాలు పోతాయి. ఇంత తీవ్రమైన నేరాలు జరిగిన తరువాత డిపార్టుమెంటల్ యాక్షన్ డిసిప్లినరీ యాక్షన్ అధికార్ల మీద తీసుకుంటాము అన్నారు. అసలు మేన్ కల్‌ప్రిట్- The actual imposter is the Sub-Inspector of Police. The other person is secondary person. He is fiddling. If any action is contemplated, it must be against the Sub-Inspector of Police ఈ విషయంలో చీఫ్ మినిస్టర్‌గారు క్లారిఫై చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—He, along with the Sub-Inspector of Police visited the house of Dr. Ashwani Kumar, The impostor and the Sub-Inspector of Police went to the shop of one Karnati Pandurangamma. So, he is accompanying the imposter. Therefore, he is a co-accused. Therefore, he must be impleaded as an accused.

డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి:-అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు సభ్యులు అందరు, తమరు కూడా దయతో చేసినటువంటి స్పష్టీకరణకు నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను అయితే దీంట్లో ఒకటి ఉంది. ఎస్ పి. విచారణ చేసినప్పుడు పొరబాటు చేసినట్టు కూడా నాకు కనబడదు నాదగ్గర వివరాలు లేవు గాని ఏదైనా కేసు గవర్నమెంటు సర్వెంటు మీద పెట్టినా లేక ఎవరి మీద పెట్టినా. ముందు ఇన్‌వెస్టిగేషన్ పూర్తి కాకపోతే అక్కడ కేసు దెబ్బ తింటుందని, పోతుందని, అందుకు అట్లా చేయాలి అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఏమి అయినా Within three days we will issue instructions to the Superintendent of Police to make a thorough investigation and take necessary action including prosecution.

Sri Ch. Parasurama Naidu:-Such a responsible officer as Superintendent of Police when he was investigating how can he fail and why not disciplinary action be taken against the Superintendent of Police? The Superintendent of Police, being a responsible officer, has failed to investigate against the Sub-Inspector of Police. Therefore, action shall be taken now against the Superintendent of Police.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసినప్పుడే చెప్పాను. ఇప్పుడే ఇన్‌వెస్టిగేషన్ కంప్లీటు చేసి క్రైమినల్ ఒఫెన్స్‌గా చర్య తీసుకోవలసిందని 10-00 a.m.
జరగవలసి ఉందని నేను మొదలే మనవి చేశాను. ఇప్పుడు ఇన్‌వెస్టిగేట్ చేస్తున్నారు అన్నారు. నేను ఇదివరకు మనవి చేసినట్లు within three days we will complete the investigation and take necessary action including prosecution and report to them.

MATTERS UNDER RULE 329

re : Clash between the students of Polytechnic College, Masab Tank, Hyderabad and the crew of A. P. S. R. T. C. on August 21, 1978.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు :—అధ్యక్షా, ఈ సంఘటన జరిగినప్పుడు నేను ఎసెంబ్లీ నుంచి సరోజినీదేవి ఆస్పత్రికి పోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అటువైపు పోవడం జరిగింది. కానీ మధ్యలో మా టాక్సీ పోవడానికి వీలులేదని నిలిపినందువల్ల, ఏదో గలభా జరుగుతున్నదని, అక్కడ దిగిపోవడం, అక్కడ చూడడం జరిగింది.

నేను పోయేప్పటికి అక్కడ చాలా విచిత్రమైన వాతావరణం ఉంది. పిల్లలు పరుగెత్తుతున్నారు. ఆర్. టి. సి. స్టాఫ్ పరుగెత్తుతున్నారు. వీళ్ళ వెంట వాళ్ళు పడడం, వాళ్ళ వెంట వీళ్ళు పడడం జరుగుతున్నది. విపరీతంగా రాళ్ళు ఒక కాలేజి హాస్టలునుంచి వస్తున్నాయి. బయటనుంచి కాలేజి హాస్టలులోకి రాళ్ళు విసరుతున్నారు. ప్రజలు అందరూ అటుప్రక్కవారు అటూ, ఇటు ప్రక్కవారు ఇటూ ఉండిపోయారు. అప్పటికి పోలీసులు మాత్రం రాలేదు. దాదాపు 20 బస్సులు విద్యార్థులు వేసిన రాళ్ళతోనేమి, ఆర్. టి. సి. వాళ్ళు వేసిన రాళ్ళతో అయితేనేమి ధ్వంసం అయిపోయాయి. అద్దాలు అన్నీ పగిలిపోయాయి. ఆ పరిస్థితిలో అక్కడ ఒక బస్సు తగలబెట్టడం జరిగింది. ఎవరు తగలపెట్టారు అనేది నేను చెప్పలేను. కారణం, ప్రత్యక్షంగా చూడలేదు. బస్సు కొంత తగలబడి పోయిన తరువాత ఆర్పడం కూడా జరిగితే అప్పటికి ఈ అగ్నిమాపకదళం వాళ్లు అక్కడికి రాలేదు. ఇది సిటీ మధ్యభాగంలో జరిగిన సంఘటన. దాదాపు 12 మంది ఇటు 12 మంది ఆ సైడు ఉన్నారని మీరు చూసి ఉన్నారు. ఈ సంఘటన చాలా ప్రమాదకరమై దెబ్బలు ఒకరిద్దరు డ్రయివర్లకు తగిలాయని, విద్యార్థులకు ఇద్దరికి కూడా తగిలినట్లు తెలుస్తున్నది. నేను అక్కడ చూసిన దానినిబట్టి ఇంకా ఎక్కువగా తగిలివుండ వచ్చునని నా ఊహ. డ్రయివర్లు, కండక్టర్లు హాస్టలులోకి చొరబడినారు. హాస్టలులో ఉండే విద్యార్థులను కండక్టర్లు, డ్రయివర్లు బయటికి తరుముకుంటూ వచ్చినారు. ఇది చాలా విషాదకరమైన సమస్య. ఆతట్టు ఈతట్టు ట్రాఫిక్ స్థంభించిపోయింది. ప్రయాణ సౌకర్యాలు కనీసం ఒక గంట సేపు జరగలేదు. రోడ్డు పొడవునా కనీసం ఒక మైలు వరకు ఎటుచూసినా గాజు ముక్కలు తప్ప వేరే ఏమి లేదు. నేను తరువాత పోవడానికి ప్రయత్నించాను. వీలులేక వెనక్కువచ్చాను. ఈ పరిస్థితిలో పోలీసువారు కనీసం నేను అక్కడ ఉన్నప్పుడు రాలేదని నా అభిప్రాయం. అప్పుడప్పుడే పోలీసు వేనులు దిగడం నేను చూసి పోలీసులు వస్తున్నారు ఇంక వస్తావేమో అని ఉంటే నన్ను కూడా కొడతారేమోనన్న ఉద్దేశ్యంతో పరుగెత్తి వెనక్కురావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. వెనక్కు రావడం జరిగింది తరువాత అగ్నిమాపకదళంవాళ్లు దాదాపు గంట సేపటికి వచ్చినారు. అప్పటికి ఆ బస్సు ఆర్పడం జరిగింది. కనీసం ఒక్క పోలీసు కానిస్టేబిల్ అయినా అక్కడ లేకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. తరువాత నాలుగు వానులో, అయిదు వేనులో పోలీసులు రావడం ఎదురుపడడం జరిగింది. పేపరు రిపోర్టు ప్రకారం సవిత్రిన్ గారు కూడా అక్కడికి వచ్చారు. డిప్యూటీ కమిషనర్స్ అక్కడికి వచ్చినారని, తెలుస్తున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ఈ సిటీలో మధ్య భాగంలో విద్యార్థులు కండక్టర్లు డ్రయివర్లు కొట్టుకుంటుంటే మన ప్రభుత్వం ఇక్కడ ఉండేటువంటి పరిస్థితులల్లో డైరక్టు అండర్ ది నోస్ ఈ పోలీసులు ఏమి చేస్తున్నారనేది నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పుడు విద్యార్థుల తప్పు కండక్టర్ల తప్పు, డ్రయివర్ల తప్పు అనేటువంటి విచక్షణ కాదు ఇక్కడ చేయవలసింది, జరిగింది కండక్టర్లు ఘర్షణ పడ్డారు. వారు ఏదో అన్నారు. కానీ దానిని మధ్యలో ఆపే అవకాశం ఉంది. దీనిని ఇంత దూరం రానివ్వవలసిన అవసరం

లేదు. దీనికి వెంటనే వేరే పద్ధతిలో చర్య తీసుకొని ఉంటే ప్రథమ దశలోనే పోలీసులు జోక్యం చేసుకొని ఉంటే ఇంత నష్టం ఆర్. టి. సి. కి జరిగివుండేది కాదు. ఇంత తీవ్రమైన సంచలనం విద్యార్థులలో జరిగివుండేది కాదు. పోతే విద్యార్థులు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు, ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా అర్జీ పెట్టుకున్నారు విచారణ జరిపించమని. తప్పకుండా తొందరలో అటువంటి అవకాశం ఉంది. పోలీసులు లా అండ్ ఆర్డరు మైన్‌టెయిన్ చేయడానికి ఒక కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసే అవసరం ఎంతైనా ఉంది దీంట్లో విద్యార్థులు చాలా ఆందోళన చెందారు. అదే విధంగా ఆర్.టి.సి. వర్కర్సు కూడా ఆందోళన చెందారు. దీంట్లో ఎవరి తప్పొప్పులు తేల్చే పరిస్థితిలో లేను. ఎందుకంటే ప్రథమంలో నేను లేను కాబట్టి. దయచేసి ప్రభుత్వం వారు ముఖ్యమంత్రిగారు, హోమ్ మంత్రిగారు ఈ విషయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని దీంట్లో వెంటనే ఒక కమిషన్ వేసి లా అండ్ ఆర్డరు మెరుగుపరచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఇది ఒక దురదృష్టకరమైన సంఘటన. విద్యార్థుల మధ్య వర్కర్సు మధ్య వచ్చినటువంటిది. రెండు ప్రధాన విషయాలు మన దృష్టికి వస్తున్నవి. మొదటిది ఏదో ఒక చిన్న సంఘటన జరిగినప్పటికి అది చాలా పెద్ద సంఘటనగా ఫ్లేర్ అప్ అవుతున్నది. ఆరకంగా ఏదో ఒక చిన్న సంఘటన జరిగినప్పటికి అది చాలా పెద్ద సంఘటనగా ఫ్లేర్ అప్ అవుతున్నది. ఆరకంగా ఫ్లేర్ అప్ కావడానికి ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో ఉన్న లోపం ఆ బస్సులు నడపడంలో బస్సులు సరిపోయినన్ని లేకపోవడం స్టేజ దగ్గర ఆపకపోవడం ఇటువంటి ఇబ్బందులు. అవి ఆర్. టి. సి. సరిచేసుకోవలసింది విద్యార్థుల వైపునుంచి కూడా ఇటువంటి సంఘటన వస్తే ఆ సంఘటన సంఘటన వరకే పరిమితం చేసి అంతవరకే దానిని ఉంచవలసిన అవసరం ఉంది అది వారు సర్దుబాటు చేసుకోవలసివుంది. ఇంకొకటి పోలీసుల పాత్ర. అయితే ఎవరినిపడితే వారిని తలకాయలు పగలకొట్టి కాల్పులు చేసి నాశనం చేయడం, లేకపోతే అసలు ముట్టుకోకుండా వాళ్ళు వాళ్ళు నాశనం అయ్యేవరకు చూస్తూ ఊరుకోవడం. ఇవి రెండూ చాలా దురదృష్టకరమైన విషయాలు. పోలీసు డిపార్టుమెంట్ కావాలని చేస్తున్నది ఈ పనులు. ఇక్కడ నాకు అనుభవం ఉన్నది అనేక చార్జెసు కూడా ఇక్కడ బాధ్యతతో పెట్టాము. పోలీసులు మీరు మమ్మల్ని విమర్శిస్తారు కదా, మీరు మీరు కొట్టుకోండి. అవతల మా కాళ్ళు పట్టుకొని మీరు తప్ప మాకు దిక్కు లేదను నాడు వస్తాము, వచ్చి ఏమి చేస్తాము అందరి తలకాయలు పగలకొడతాము అన్నది పద్ధతిగా ఉంది పోలీసు డిపార్టుమెంట్‌కు. హైదరాబాదు సిటీలో మాసాబ్ టేంక్ ప్రక్కనే పోలీసు ఆఫీసు ఉంది. ఒక్క నిమిషంలో రావచ్చు. ఇప్పటికైనా పరిస్థితి చక్కబడలేదని తెలుస్తున్నది. పరిస్థితి చక్కబడకపోతే వెంటనే చక్కపరచాలని కోరుతున్నాను. పోలీసులు మాత్రం శాంతి భద్రతలు కాపాడే నిజమైన బాధ్యతలు తీసుకోవాలి తప్ప రెగ్గొట్టడం గానీ లేదా ప్రక్కదారులు పట్టించి జనంమీద దౌర్జన్యాలు చేయడం గానీ ఈ రెండూ ఎక్స్‌ట్రీమ్ స్టెప్పులకు పోకుండా ఉండేటట్లు చూడవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, చాలా విచారకరమైన విషయం. ఇవి విద్యార్థులకు బస్సు డ్రయివర్లకు కండక్టర్లకు మధ్య ఘర్షణ. ఇది చాలా చిన్నది. ఒక విద్యార్థిని ఎక్కించుకోలేదని, బస్సు వెళ్ళిపోయిందని, దాని తరువాత వచ్చిన పరిణామం చాలా పెద్ద పరిణామం. 20 బస్సులదాకా దెబ్బతిన్నాయంటే పబ్లిక్ ప్రాపర్టీకి చాలా నష్టం జరిగింది. అసలు దీనికి కారణాలు ఏమిటి ? ఇది ఒక్కటే స్పొరాడిక్‌గా జరిగిందా అంటే కాదు. అట్లాంటివి గతంలో కూడా జరిగాయి. కాబట్టి వీటికి సంబంధించిన లోతుపాతులలోకి పోయి విచారణ జరిపించి వీటికి మూలం ఏమిటి అనేది పరిశీలించి వాటికి సరైన పరిష్కారం చేస్తే తప్ప కుదిరేది కాదు చాలా చోట్ల పాసులు ఉన్నాయి లేవు అనే దానితోనే వస్తున్నది అట్లానే బలవంతంగా దించేశారు అనేది అపతలినుంచి వస్తున్నది. కాబట్టి ఉభయత్రా జరుగుతున్నటువంటి విద్యార్థుల విషయంలో అట్లాగే ఆర్.టి.సి. వర్కర్సు విషయంలో ఉన్నటువంటి సమస్యలు పరిష్కారం చేయాలి. ఇవి తప్పకుండా జరుగుతాయి. ఆన్ ది స్పర్ ఆఫ్ ది మొమెంట్ జరిగిపోతాయి. అయితే లా అండ్ ఆర్డరు చేస్తున్నవారి పని ఏమిటి? లా అండ్ ఆర్డరు అనేది ఆన్ ది స్పర్ ఆఫ్ ది మొమెంట్ జరుగుతుండగానే పోయి నష్టం కలుగకుండా చూడటం అనేది ప్రధానమైన విషయం. విద్యార్థులు కూడా ఆలోచన చేయాలి. ఈరోజు విద్యార్థి రేపు కండక్టరు అవుతాడు. కాబట్టి ఇటు విద్యార్థుల నుంచి అటు కండక్టర్ల నుంచి కూడా మనస్తత్వంలో మార్పు రావాలి. ఆవిధంగా ప్రభుత్వం ఒక చర్య నిర్దుష్టంగా తీసుకోవాలి. దీనికోసం ఒక కమిటీ వేసి వారి విషయాలు, వీరి విషయాలు కూడా పరిశీలించాలి. ఈ ఇన్‌సిడెంటే కాదు గతంలో జరిగాయి, ముందు జరుగుతాయి కూడా. అందువల్ల అలాంటి సంఘటనలు జరుగకుండా ఇదమిద్ధమైన చర్యలు ప్రభుత్వం ఏవైనా తీసుకోవడానికి పూనుకుంటుందా ? లేకపోతే లాస్ ఆఫ్ ప్రాపర్టీ జరిగి అది మళ్ళీ ప్రజలమీద పడుతుంది. అవి నష్టానికి దారితీసి మళ్ళీ ప్రజలందరికి బాధ్యత అయ్యే చర్యకు దారితీస్తుంది. కాబట్టి దీని విషయం తక్షణమే ఆపాదమస్తకం ఎంక్వయిరి చేసి వాటికి నిర్దిష్టమైన పరిష్కారాలు కనుక్కోవాలి. దానికి ఒక కమిటీని వేయాలని కోరుతున్నాను.

10-10 a. m. డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఇది చాలా చిన్న విషయముతో ప్రారంభమైంది. నలుగురు విద్యార్థులు బస్సు కండక్టరు చెప్పినా వినకుండా లేడీస్ ప్రవేశించే చోటినుంచి పోయినందుకు ఇది జరిగినట్లుగా మాకు వచ్చిన సమాచారాన్ని బట్టి కనపడుతోంది. ఏదయినా ఇటువంటివి ఉన్నప్పుడు సర్దుకొనే వ్యవహారము చేస్తే నిజముగా ఇది తప్పిపోయేది. అక్కడ కండక్టరు గానీ, విద్యార్థులు గాని ఓపికపడితే సర్దుకుపోయేది. కాని ఇటువంటివి సామాన్యముగా మానవ ప్రకృతిలో తొందరపాటు వల్ల జరుగుతూనే ఉంటాయి. ఇది విద్యార్థులు కాని, కండక్టరు గాని ఉద్దేశపూర్వకంగా ; ఈ స్త్రీలు ప్రవేశించే చోటినుంచే వెడతామన్న పట్టుదల విద్యార్థులలో ఉందని నాకు ఏమీ అనిపించదు. అట్లాగే కండక్టరు కూడా వారి క్రమశిక్షణ విద్యార్థుల మీద పెడదామన్నట్లుగా అనిపించలేదు. అది చిన్నది పోయి పెద్దదై కొండంత అయింది.

ఒకటి. నాకు ఉండే సమాచారాన్ని బట్టి ఇది అంతా జరిగినప్పుడు ముఖ్యంగా తగాదా పడ్డ వీరాస్రాజు అనే విద్యార్థి కండక్టర్లు తరువాత ఎదురుగా ప్రక్కన ఉన్న ఎడ్యుకేషను సెక్రటరీ ఇంటిలోకి పోయారు. అక్కడ 20 బస్సులు గుమిగూడాయి, బస్సులను వారూ ఆపారు, వీరూ ఆపారు, కొట్టుకున్నారు. వీరు లోపలికిపోయారు ఇది అంతా చూస్తే తప్పు ఇద్దరిదీ అనిపిస్తోంది. ఇవి ఎవాయిడ్ చేయగలిగేటటు వంటివి. అయితే ఆ విద్యార్థి అక్కడ ఉన్నప్పుడు అతనిని కొట్టడానికి ఈ కండక్టర్లు పోయినప్పుడు వెంటనే ఆ స్టేజిలోనే పోలీసులు అక్కడ ఉండి అతనిని రక్షించే అవకాశం ఉన్నది. బస్ 12-30 కు కాలినట్లుగా, ఇది 11-00, 11-30 మధ్య జరిగినట్లు ఉంది. ఒక బస్సుని మాత్రమే కాల్చేదానికి ప్రయత్నం జరిగితే ఆపివేశారు. దానికి మేజర్ డేమేజి కూడా కాలేదు. గౌరవ సభ్యులు ప్రత్యేకంగా ఒక మాట, ఇవి ఎందుకు మాటిమాటికి జరుగుతున్నాయన్నారు. విద్యార్థులలోను, ఆర్.టి.సి. వారిలోను ఒక మంచి సామరస్యము తేవడానికి మనము ప్రయత్నము చేయాలి. ఇది జనరల్‌గా లా అండ్ ఆర్డరు. లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్‌లో ఈ సమస్యను లేవదీసినప్పుడు నేను మనవిచేశాను. జనములో మనోప్రవృత్తి లా అండ్ ఆర్డరు గురించి జరుగుతోంది. అక్కడ కొంతమంది గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం, పోలీసులు ఒకరివే అనేవి కాకుండా సమాజంలోనే ఒక మనో ప్రవృత్తి ఒకటి వస్తోంది; మన మందరము కూర్చొని ఆలోచించాలి అంటే నేను అక్కడ వారికి ఆఫర్ ఇచ్చాను. ఇప్పుడు అసెంబ్లీ జరుగుతున్నదని వారిని పిలవడం లేదు. లేపోతే ఒక రాజకీయ పార్టీలతోనే కాకుండా మిగతావారి సహకారముకూడా తీసుకొని పోలీసులు ఏవిధంగా చూసుకోవాలో అనే మాటపైన అక్కడ మనవిచేశాను. తిరిగి ఇక్కడ మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈ ప్రయత్నము నిన్న జరిగింది. నిన్న గౌరవనీయ అసెంబ్లీ సభ్యులు శ్రీ పోతిన చిన్నగారు, పోలీసు అధికారులు, విద్యార్థులు, విద్యార్థి నాయకులు, ప్రిన్సిపాల్స్, ఆర్‌టిసి సంఘాల అధ్యక్షులు, ఆర్‌టిసి అధికారులు సమావేశమైనారు. పోలీసు కమీషనరుగారిని కూడా పిలిచి పరస్పరంగా ఒక రాజీ తెచ్చి 'కోడ్ ఆఫ్ కండక్టు ఫర్ ది ఆర్‌టిసి అండ్ స్టూడెంట్సు', వీరిద్దరి మధ్య సామరస్యాన్ని తేవడానికి వారంతా అంగీకరించారు. దీనిని పర్స్యూ చేసి తగిన విధంగా ఇక్కడే కాకుండా అవసరం అయితే మరిన్ని విద్యార్థుల ఆర్‌టిసి సంఘాలను కూడా కలుపుకొని మొత్తం రాష్ట్రంలో చేయాలి. మొన్న వరంగల్‌లో కూడా జరిగింది, తిరిగి ఇక్కడ జరిగింది. ఇద్దరి మధ్య సామరస్యం తేవడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. అంతే కాకుండా ఈ బస్సులలో ఎక్కేచోట్ల 'క్యూ' సిస్టం పెట్టడానికి ప్రత్యేకంగా కనస్ట్రక్షను చేయడానికి నిర్ణయం జరిగింది. 50 బస్సులు రిపేర్ చేయడానికి నిర్ణయం జరిగింది. 100 బస్సులు అధికంగా ఈ సిటిలో వేసి ఈ రద్దీని తగ్గించడానికి నిర్ణయం కూడా జరిగింది. తగిన ఉత్తరువులు జారీ చేసి ఆ విధమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(2) re: Hardships due to damage caused to the Bridge over Goutami at Alamuru.

శ్రీ యం.వి.యన్. సుబ్బరాజు (కొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, యన్.హెచ్. 5 రహదారి పైన గోదావరి నది మీద ఉన్నటువంటి గౌతమీ నది వంతెన ప్రమాదానికి లోనైంది అన్న విషయం మీకందరికీ తెలిసిన విషయమే. గత నెల ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత, ఈ సంఘటన జరిగిన 15 రోజుల లోపునే మన రహదారి శాఖల మంత్రిగారు అక్కడికి రావడం పరిశీలన చేయడం కూడా తటస్థించింది. వారు పరిశీలన చేసాక వీలైతే 10 రోజులలో మామూలు రహదారి ఏర్పాటు చేస్తామనే మాట కూడ ఇవ్వడం జరిగింది. దాని తరువాత జిల్లా కలక్టరుగారు ఆ వంతెన పైన మనుష్యులు కూడా నడవడానికి వీలులేని ప్రమాద పరిస్థితిలో ఉంది కాబట్టి ఆ రహదారి మూసి వేయడం జరిగిందని ఒక ప్రకటన చేసి ఆ వంతెనకు అటు ఇటు కూడ గోడలు నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. అయితే ఈ వంతెన ఎవరికి ఉపయోగంగా ఉంది అన్న విషయము మీకు తెలుసు. కేవలం అది రహదారి మీద వంతెనే కాకుండా గోదావరి నది గర్భములో ఉన్నటువంటి ముమ్మిడివరం అమలాపురం, రాజోలు, కొత్తపేట తాలూకాలకుచెందిన 10 లక్షల మంది ప్రజానీకానికి రహదారి సౌకర్యములేక గోదావరి నది గర్భములో మూడు ప్రక్కల గోదావరి నది, ఒక ప్రక్కన సముద్రము, మధ్య జీవనము గడుపుకుంటున్నటువంటి ప్రజలు; 1930 నుంచి కూడా ఈ నదిపైన వంతెన కావాలని అక్కడి ప్రజలు తీవ్రమైన ఆందోళన చేసిన ఫలితముగా గోదావరి నది పైన నేషనల్ హైవే బ్రిడ్జి కట్టాలన్న తలంపు వచ్చినప్పుడు ఈ 10 లక్షల మంది ప్రజలకు రహదారి సౌకర్యము కల్పించే ఉద్దేశముతో కీర్తిశేషులైన శ్రీ కళా వెంకటార్రావుగారు చేసిన కృషి ఫలితముగా ఈ వంతెన నిర్మాణము చేయడం జరిగింది. సుమారు 10, 12 సంవత్సరాల క్రింద రహదారి ప్రారంభమైంది. ఇది 7,700 అడుగుల పొడవు ఉన్నటువంటి దేశములో పెద్ద వంతెన. అటువంటి వంతెనకు ఇటువంటి ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీని తరువాత మనము చేసిన ఆందోళన యొక్క ఫలితముగా కేంద్ర జాతీయ రహదారి ఇంజనీర్లు, పూనాలో ఉన్నటువంటి రోడ్స్ రీసెర్చి ఇనిస్టిట్యూట్ డైరక్టర్సు, బ్రిడ్జి ఎక్స్‌పర్ట్సు, మన ఛీఫ్ ఇంజనీరు (జనరల్) అంతా ఒక నిపుణుల బృందం వచ్చి ఈ వంతెన పరిశీలన చేయడం జరిగింది. ఆ వంతెనను పరిశీలన చేసిన రెండు సందర్భాలలో కూడా వారితో కలిసి చర్చలలో పాల్గొనే అవకాశం నాకు కలిగింది. వారు చెప్పిన అభిప్రాయాన్ని పురస్కరించుకొని చూస్తే ఇది నిజంగా రహదారి బ్రద్దలుకొట్టి మరల వంతెన నిర్మాణం కావాలంటే మూడునాలుగు సంవత్సరాలు పట్టే పరిస్థితులు కన్పిస్తున్నాయి కాబట్టి నేను వారికి ఒక మనవి చేయడం జరిగింది ఇప్పుడు దెబ్బ తిన్న మూడు స్పాన్సును డెడ్ చేసేసి అంతవరకు దానిని మట్టితో ఫిలప్ చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పాను. ఈనాడు గోదావరిలో ఏర్పడినటువంటి వరద ప్రవాహం యొక్క వేగం ఆ ప్రాంతము నుండి ప్రవహించడం వల్ల ఈ బ్రిడ్జికి అవరోధము కలిగి ఆ పిల్లర్సు సింకయిపోయాయనే అభిప్రాయం ఇంజనీర్సు వెలిబుచ్చడం జరిగింది కాబట్టి గోదావరి బ్రిడ్జికి ఎగువ ప్రాంతములో నాలుగు ఫర్లాంగుల పైన నదీ గర్భములో గ్రాయన్సు వేసి ప్రవాహవేగాన్ని మళ్లించి ఈ వంతెన కష్టి

పెడితే బాగుంటుంది అనే మాట నేను వారికిచెప్పడం జరిగింది. అయితే "కామన్ సెన్సు పాయింటు ఆఫ్ వ్యూ" లో బాగానే ఉంది కాని టెక్నికల్‌గా ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఉందని వారు చెప్పడం జరిగంది. తరువాత అక్కడ ఉన్న ఛీఫ్ ఇంజనీరుగారు ఈ మూడు స్పాన్సుకి కూడా స్టీల్‌తో బ్రిడ్జి కడితే సరిపోతుందనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చడం జరిగింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం కాని తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వ నిపుణుల బృందం వచ్చి తొందరలో దానిపై సముచితమైన నిర్ణయం తీసుకొని వెంటనే ఈ రహదారికి సౌకర్యము కల్పించాలి అనే ఆతృత మాకు కొంత ఊరట కల్గించిందని మీకు ఈ సందర్భములో మనవి చేస్తున్నాను. దీని మీదట ఈనాడు సెంట్రల్ డెల్టా ప్రాంతములో వచ్చిన ఇబ్బందిని ముఖ్య మంత్రిగారు గమనించవలసిన అవసరం ఉంది, కారణం ఏమిటంటే ఈ వంతెన లేని కాలములో ఒకనాడు కాటన్ మహాశయుడు నిర్మించిన ఆన కట్ట ఫలితముగా మాకు కాలవల్లో పడవల యొక్క అవసరం ఎంతో ఉండేది, మా ప్రాంతములో పండే ప్రతి పంట ఈ పడవల మీదే రాజమండ్రి రైల్వే గూడ్సు ప్రాంతానికి తీసుకువెళ్ళి అక్కడ నుంచి ఇతర ప్రాంతాలకు పంపే అలవాటు ఉండేది, ఈనాడు బారేజీ కడుతున్న కారణం వల్ల బొబ్బర్లంక హెడ్ లాకు మూసివేశారన్న విషయం మీకు తెలుసు. దాని వల్ల మాకాలువలలో కెనాల్ నేవిగేషన్ లేని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఒక ప్రక్కన రహదారి వంతెన మీద లారీల సౌకర్యము లేకుండా ఉండి రెండవ ప్రక్కన కాలువలలో పడవలు ప్రయాణం చేసే వీలులేకపోవడం, ఒకవేళ వీలు ఏమయినా కల్పించుకుందాము అనుకున్నా పదిహేను సంవత్సరాలనుంచి పడవలయొక్క వినియోగం లే పోవడం వల్ల ఆ ప్రాంతములో ఉన్న పడవలు మరమ్మత్తులలో ఉండడం వల్ల మాకు పడవల సౌకర్యం గురించి కూడా ఆలోచించే పరిస్థితి ఈనాడులేదు. ఈనాడు సెంట్రల్ డెల్టా హైవేస్ రోడ్ పరిస్థితులు ఏమంటే - లారీ ట్రాఫిక్ బంద్ చేశారు. లారీలు నడవడానికి వీలు లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మూడు లక్షల ఎకరాలు ఉన్న మాగాణి ప్రాంతంలో పండిన పంట కొబ్బరి, అరటి, పసుపు, కందదుంపలు మొదలైనవి యితర ప్రాంతానికి ఎగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. హైవేస్ నుంచి మూడు లారీల అరటిపండ్లు గలకత్తా, ఖుర్దారోడ్, టాటానగర్, భువనేశ్వర్‌కు నిత్యం ఎగుమతిచేసుకొనే అలవాటు రైతాంగానికి ఉంటూ వచ్చినది. ఈనాడు లారీ సౌకర్యాలు లేకపోవడం వల్ల ఎలాంటి ప్రమాదానికి రైతాంగం గురికావలసి వచ్చినదో అందరికి తెలుసు. ఈ దుర్ఘటన జరిగిన తరువాత ఈ నాడు మా డెల్టా ప్రాంతంలో పండిన పంట ధాన్యం ధర క్వింటాల్‌కు ౫ రూపాయలు పడిపోయింది, మిగతా ప్రాంతంకంటె అని చెప్పుతున్నాను. మేము దిగుమతిచేసుకోవలసినవస్తువులు, మిగతా వ్యవసాయదారుల ఖర్చులు వీటి ధర క్వింటాల్‌కు ౯ రూపాయలు పెరిగింది నేది మరచిపోవడానికి లేదు. పండించిన పంట బైటకు తీసుకు వెళ్ళడానికి వీలులేని దుస్థితిలో ఉన్నాము. పడవ సౌకర్యాలు, లారీ సౌకర్యాలు. లేవు. ఈ పంట ఎట్లా బైటకి తీసుకు వెళ్ళాలనే ఆందోళనతో రైతు సతమతమవుతున్నాడు.

అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్య ఏమిటంటే హైవేరోడ్ మీద కూడ లారీలను నడిపించే అవకాశం, వాటికి పర్మిషన్ యిచ్చే అవకాశం కల్పించవలసిన అవసరం వున్నది. లారీల యొక్క ఒత్తిడికి తట్టుకోలేని స్థితిలో రహదారులు ఉన్నాయి కనుక వాటిని స్ట్రెంథెన్ చేసేదానికి పూనుకోవలసిన అవసరం వున్నది, దానికి తోడు అక్కడ పండించే పంట ప్రతి క్వింటాల్‌కు కూడా కొంత సబ్సిడిని యిప్పించవలసిన అవసరం వున్నది ఎగుమతి చేసే ప్రతి బస్తాకు, క్వింటాల్‌కు కనీసం 5 రూపాయల చొప్పున ట్రాన్స్‌పోర్ట్ సబ్సిడి యివ్వవలసిన అవసరం వున్నది. ఇంతకుముందు ప్రకాశంగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కాలంలో పండిన ధాన్యం ప్రొక్యూర్ చేసిన దాని మీద సబ్సిడి యిచ్చారు. కోనసీమ ప్రాంతం నుంచి యితర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి అవుతున్న పంట ఏదైతే వున్నదో. ఖర్చులు ఏవైతే ఉన్నాయో దానిలో కొంత భాగం భరించేందుకు, ఈ బ్రిడ్జి పూర్తి అయ్యేలోపల పూనుకోక పోయినట్లయితే తీవ్రమైన ఆర్థిక దుస్థితికి లోను కావలసి వస్తుంది, దానిని గమనించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక సదుపాయాలు కల్పించవలసిందిగా కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. మానిక్‌రావు:— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు సుబ్బరాజుగారు అన్ని విషయాలు చెప్పినారు. ప్రభుత్వం తరపు నుంచి 24 తారీఖున ఈ యిన్‌స్టెన్స్ జరిగిన తరువాత యింజనీరింగ్ డిపార్టుమెంట్‌వారితో, 25 తారీఖునాడు ప్రత్యేకంగా ఢిల్లీలోని అధికారులతో, కేంద్రమంత్రి చాంద్‌రామ్ గారితో మాట్లాడి, డైరక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ రోడ్స్ ముఖర్జీగారితో మాట్లాడి ఈ బ్రిడ్జిని తొందరగా ఎట్లా రెక్టిఫై చేయాలనే విషయంలో ఏ చర్య తీసుకోవాలో ఆ చర్య తీసుకొన్నామని మనవి చేస్తున్నాను. మన ఆఫీసర్ లనే కాకుండా కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కూడ నేను ప్రత్యేకంగా యిక్కడ నుంచి వారిని కోరినాను. రైల్వే బ్రిడ్జి ఎక్స్‌పర్ట్స్, యితర అధికారులు, ఎక్స్‌పర్ట్సును పిలిపించాలని వారికి మనవి చేసినాను. వారు వచ్చినప్పుడు మిత్రులు సుబ్బరాజుగారు అక్కడ ఉన్నారు. వారంతా చర్చ చేసినారు. ఢిల్లీ పోయి ఏ పద్ధతిలో రెక్టిఫై చేయాలి అని తొందరగా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినప్పటికి కూడ ఆ కాలంలో చేసిన డిజైన్స్ డిటైల్డ్‌గా స్టడి చేసి ఒక నిర్ణయం చేయాలని యిక్కడ నుంచి పోయిన ఎక్స్‌పర్ట్సుకు మనవి చేసినాను. 4వ తారీఖున పోయినప్పుడు ఒకటిన్నర గంట అక్కడ ఉన్నాను ట్రాఫిక్‌కు సంబంధించి రిక్షాలు గాని, నడిచిపోయేవారిని గాని ఆపాలని, అధికారులు ఆపివేస్తే బాగా ఉంటుందని చెప్పినప్పుడు ఆపినారు. ఇంగ్లీషులో స్టేట్‌మెంట్ వున్నది. తెలుగులో సభ్యులందరికి యిచ్చినారు. నేను ప్రభుత్వపరంగా తీసుకొనే చర్య ఏమి చేస్తున్నది మనవి చేస్తాను. ఇప్పుడు కలకత్తా సైడ్ పియర్ నం. 2. గోదావరి బ్రాంచ్ గౌతమి ప్రవాహం హై ఫ్లడ్స్‌లో వున్నది. ఇప్పుడు చేసే పరిస్థితిలో లేము. తొందరలోనే అక్టోబరు, నవంబరులో ఈ పని చేయాలనే కార్యక్రమం పెట్టుకొన్నాము. మిత్రులు సుబ్బరాజుగారు ప్రొహిబిటెడ్ రోడ్స్‌పైన ట్రాన్స్‌పోర్టుకోసం పర్మిషన్ యిస్తారా అని అడిగారు. వారు చక్కగా సలహా యిచ్చినారు. ఆ కోనసీమలో బంగారం పండే భూమి వున్నది. ఆ రోడ్స్‌లో

ముఖ్యంగా చెన్నూరు బ్రిడ్జి హెవీ ట్రాఫిక్ 14, 20 టన్స్ లారీస్ దానిమీద పర్మిట్ చేయదు. ఆ రోజు నాలుగవ తారీఖున ఈ బ్రిడ్జి పడిపోయినప్పుడు అక్కడ ఉన్న తాలూకా ప్రజలు కాంట్రాక్టర్స్, ఛాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారు ఈ ట్రాఫిక్ కోసం తొందరగా సహాయం చేయాలని కోరినప్పుడు ఆలమూరు ప్రక్క ఒక కిలోమీటరు క్రిందనే ఒక ఫెర్రి మాదిరినడుస్తున్నది. ప్రజలకు బాధ కలుగకుండా ఫెర్రి ప్రారంభం చేసినామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి:— ఫెర్రి విషయం చెప్పారు, కాని ఎలాంటి ఫెర్రియో డిటెయిల్సు చెప్పలేదు.

Sri M. Manik Rao:— It is just for passengers to cross. We have stopped completely and not allowing traffic on the birdge. Immediately I have given instructions to S.E. to start the ferry- Ten days back only they have started the ferry.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి:— ఫెర్రి మీదుగా మోటర్ వాహనాలు రవాణా చేయడానికి పరిశీలన జరుగుతున్నదని చెప్పారు. 10-30 a.m.

శ్రీ ఎమ్. మానిక్‌రావు:— నేషనల్ హైవేస్ మీద వున్నది. ధవళేశ్వరం బ్రిడ్జికి కూడా గర్డర్స్ వున్నాయి.

దానికి ఇంజనీర్స్‌తో మాట్లాడినాను. 24వ తారీఖున గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా అధికారులు యిక్కడికి వస్తున్నారు. సదరన్ మినిష్టర్స్ కాన్ఫెరెన్స్ వున్నది. ఫెర్రి నడిపిస్తున్నాము. ట్రాన్స్‌పోర్టు ఫెసిలిటిస్ చేయాలని మూడునాలుగు రోజులలో నిర్ణయం తీసుకుంటాము. సుబ్బరాజుగారు ట్రాఫిక్ ఎలా చేయండని చెబుతున్నారు. ట్రాఫిక్ మూవ్ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది. వారం రోజులలో నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎమ్ వి. ఎస్. సుబ్బరాజు(కొత్తపేట):— గౌరవనీయ మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఆ వంతెన క్రింద రహదారి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము ప్రయాణ సౌకర్యం కోసం అంటున్నారు. ఇంజనీర్స్‌తో మాట్లాడినప్పుడు ఆ రహదారి సౌకర్యం రోడ్డు వేస్తే 28, 80 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పడం జరిగింది. కాలి నడక కోసం ఏర్పాటు చేసే రహదారి గాని, చిన్న వాహనాలు ప్రయాణం చేయడానికి 80 లక్షలరూపాయలు ఖర్చు పెట్టి వేసే రహదారి గాని సంవత్సరానికి 8 మాసాలు కూడ వినియోగంలో ఉండదు అని మనం గుర్తులోకి తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. మంత్రిగారు చెప్పినట్లు కలకత్తా వైపు నుంచి సెకండ్ స్పాన్ దెబ్బతిన్నది కాబట్టి మూడు స్పాన్స్‌కు సంబంధించి రోప్ వే వేస్తే కాలిదారి గాని చిన్న వాహనాలు గాని బస్సు గాని వెళ్ళడానికి వీలు కలుగుతుంది; లారీ సౌకర్యం, ట్రాన్స్‌పోర్టు సౌకర్యం కల్పించడం కోసం చేయవలసిన ఏర్పాట్లు ఏమిటి అనేది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

10.30 a.m. బొబ్బర్లంక హెడ్ స్లూయిస్ దెబ్బతిన్నప్పుడు మేమంతా వందలాది లారీలలో రాళ్ళు తీసికెళ్ళి పని చేశాము. ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితులలో యిటువంటి అవకాశం కల్పిస్తున్నాం. నిషేధింపబడిన రోడ్లపై ట్రాఫిక్ ఎలవ్ చేయడం విషయములో ప్రభుత్వ నిర్ణయం ఆ విధంగా వుండడము వలన దానిని ప్రజలు ఆక్షేపించడము జరుగుతున్నది. లేకపోతే ఆక్షేపించవలసిన అవసరం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో రహదారి సౌకర్యం, లేక చాలా యిబ్బందులు పడడం జరుగుతున్నది. అందువలన, యీ సమయంలో టెక్నికాలిటీస్ జోలికి పోకుండా, రహదారి సౌకర్యము కల్పించడానికి అవసరమైన ఆర్డర్సు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలి. వీలయినంతవరకు ఆ రోడ్లపై లారీలు వెళ్ళడానికి అవకాశం కల్పిస్తే కొంతవరకు రైతాంగానికి యిబ్బంది తగ్గుతుంది. ఒక ప్రక్కన పడవ లేక, లారీ లేక, బండి వెళ్ళక, మనిషి నెత్తి మోతతో మూడు లక్షల ఎకరాల ప్రొడ్యూస్ తీసికెళ్ళడం ఎంతకష్టమో ఆలోచించాలి. పండిన పంట ట్రాన్స్‌పోర్టుకు సంబంధించి సబ్సిడీ యివ్వమని అన్నప్పుడు ఆ మాట వినిపించుకుని కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయారు. పదిలక్షలకుపైగా వున్న ప్రజానీకానికి వచ్చిన యీ సమస్యను సాల్వ్ చేయడంలో ప్రభుత్వం కొంచెం నిర్లిప్తముగా వ్యవహరిస్తున్నదేమోననే ఆందోళన కలుగుతున్నది. కాబట్టి, యీ విషయంలో కూడా మంత్రిగారు ప్రకటన చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు:—అధ్యక్షా, నేను యిప్పుడే మనవి చేసినట్లుగా కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఆఫీసర్సు రేపు 24 వ తేదీన వస్తున్నారు. ఈ మూడు తాలూకాల ట్రాఫిక్ అక్కడ నుంచి నేషనల్ హైవే మీదకే రావాలి. అక్కడ నుంచే ట్రాన్స్‌పోర్టు కావాలి. నేను ప్రత్యేకంగా నిన్ననే చూశాను రావులపాలెం నుంచి బొబ్బర్లంక వుంది. ఈ రోడ్డుపై ట్రాఫిక్ పర్మిట్ చేయడం గురించి నేను యస్. సి. కి చెప్పాను. ఫెర్రీ నడిపిస్తున్నాం నేషనల్ హైవేపై ట్రాఫిక్ గురించి కూడా నేను ఆఫీసర్సుకు చెప్పాను.

శ్రీ ఎం.వి.యస్. సుబ్బరాజు:—అధ్యక్షా, బొబ్బర్లంక ధవళేశ్వరం ఆనకట్టపై ట్రాన్స్‌పోర్టు సౌకర్యం కల్పించడం కష్టం. బరాజ్ కన్‌స్ట్రక్షన్ నడుస్తున్నది కాబట్టి; అది బరాజ్ కన్‌స్ట్రక్షన్‌కే వుపయోగపడుతుంది. అందువలన, పైన మిగతా వెహికిల్స్‌కు యివ్వడానికి అక్కడ అవకాశం లేదు. అందువలన, ఇప్పుడే దానికి ఆల్టర్‌నేటివ్ అరేంజ్‌మెంట్ చేయడం మంచిది.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు:—ఆల్టర్‌నేటివ్ అరేంజ్‌మెంట్ త్వరగా చేయాలనేదే మేము ఆలోచిస్తున్నాము. 24న ఆఫీసర్సు వస్తున్నారు. కావాలంటే నేను వారిని, గౌ. సభ్యులను కూడా పిలిపిస్తాను.

శ్రీ ఎం. వి. యస్. సుబ్బరాజు:—రాజోలు—అమలాపురం అక్కడ పరిస్థితిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని, దానిని గురించి కూడా ఆలోచించవలసి వుంది.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు:—ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:—మంత్రిగారు చెప్పినదానిలో — "స్థంభం ఒరిగిన కారణంగా బేరింగులు స్థానభ్రంశం చెందాయని, నీటి తాకిడి మూలంగాను ప్రవాహగమనం కలకత్తా వైపు మళ్ళి ఆ వైపు వున్న వంతెన స్థంభాలను 30 డిగ్రీల కోణంలో తాకినందువల్లను స్థంభం ఒరిగి వుండవచ్చునని భావించబడింది" అన్నారు. అసలు అక్కడ జరిగినదానికి వారు చెబుతున్న కారణం అసమంజసంగా వున్నదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. అసలు డిజైన్‌లో లోపం వుందా? లేకపోతే తక్కిన స్థంభాలలో కూడా జరిగివుండవచ్చుగదా? ఇది టెక్నికల్ పాయింట్. ఈ పర్టిక్యులర్ స్థంభం దగ్గరే యీ విధంగా ఎందుకు జరిగింది?

మిస్టర్ స్పీకర్:—తమబోటి ఇంజినీర్లు చేసిన పనే యిది.

శ్రీ వి శోభనాద్రీశ్వరరావు: — ఆ కాటన్ మహానుభావుడు 120 ఏళ్ళ క్రిందట కట్టారు. వందేళ్ళు వుంటుందని చెప్పారు. ఇవాళ కడుతున్నవి పదేళ్ళకే కూలిపోతున్నవి. ఆ పర్టిక్యులర్ స్థంభానికి అడుగున యింకా కొద్దిగా లోతుకు వెళ్ళవలసి వుంటే యిసకపై ఆపివేసి వుంటారు. బహుశా అట్లా జరిగి వుండవచ్చు. 30 డిగ్రీ కోణంలో నీరు రావడం అంటే ఇంజనీరింగు శాస్త్రానికే అది తప్పు ఆ డిజైన్ చేసిన వారిది తప్పు. మీరు తెల్పి చెప్పాలి. సరిగా దీనిని ప్రోసాట్ చెయ్యాలి. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన కారణం సమంజసమని మేము కన్విన్స్ కావడం లేదు.

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు:—అధ్యక్షా, యీ టెక్నికల్ అభిప్రాయము నాది కాదు. ఈ విషయంలో గౌరవసభ్యులకు ఎంత తెలుసో నాకూ అంతే తెలుసు. We have asked for the opinion of one of the best experts. He is in Goa. He is constructing more than 10 bridges. I wanted the opinion of experts in this regard like DGA, Railway Bridges. I wanted the opinion of all the experts in the country. No body has given the idea. I take the sentiments of the Hon'ble Members. Even myself not convinced why it has happened. I wanted all the particulars. I have got all the particulars. Still guaging is going on. So many people are at it. This barriage was constructed 12 years back. The flow of water is completely towards the bund side and from 3 years it has been changed from that side to the Calcutta side. The pressure of water is more. This every body admits. This is due to nature. We know since 1 1/2 years, we are getting so many things in such a way. నాకు తెలిస్తే వారికే పంపించి వుండేవాడిని. ఎట్లా జరిగిందనేది నేను మా ఇంజనీర్ల అభిప్రాయం మాత్రమే తీసుకోలేదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—వారు ఒక పర్టిక్యులర్ స్థంభం గురించి చెప్పారు. వారు చెప్పిన కారణం సమంజసంగా లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు అడిగినదానిలో, ఫలానా కారణం అయివుంటుందేమో అని అన్నదానికి వారు తప్పుపట్టలేదు. అక్కడ వున్న సమస్య—ఎటువంటి పరిస్థితిలోనూ స్థంభాలుగాని, బ్రిడ్జిగాని దెబ్బతినకుండా వుండ గలిగిన విధంగా డిజైన్ ఎందుకు చేయలేకపోయినారు ? అన్నది సమస్య. ఈ కారణం అయివుంటుందేమో అన్నదానిపై కాదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాచారాన్నిబట్టి కలకత్తాసైడు వరద ప్రవాహం ఎక్కువగా వుంటున్నది అంటున్నారు—వరదల సీజను ఇంకా పూర్తి కాలేదు, ముమ్ముందు యింకా వచ్చే ప్రమాదం వుంది. అందువలన కలకత్తాసైడున ఒక కాఫర్ డాం నిర్మించి వరద ప్రమాదంతో ఈ స్థంభాలు దెబ్బతినకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—పెద్దలు లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లుగా, ఆ ఆలోచన మాకుకూడా వచ్చింది. ఛీఫ్ ఇంజినీర్ ఇరిగేషన్.... Mr. Murre said that the guaging is done with electrical echo sound system. At present we are doing 24 hours.

10.40 a.m.

శ్రీ ఎం. వి. ఎస్. సుబ్బరాజు :—ఈ బ్రిడ్జి నిర్మాణం జరిగే ముందే సెంట్రల్ వాటర్ పవర్ కమిషనువారు రోడ్లవారు ఇంత పొడుగు అవసరం లేదని అన్నారు. కాని అప్పుడు చీఫ్ ఇంజనీరుగా వున్న వెంకటకృష్ణయ్యర్ గారి పట్టుదలవల్ల నదీ గర్భంలో పూర్తిగా కట్టడం జరిగింది. వశిష్ఠమీద కట్టిన బ్రిడ్జికి నదీ గర్భంలో కొంత భాగం మట్టిరోడ్డు వేసి మిగతాది బ్రిడ్జి వేసారు. అది బాగానే వుంది, మూడు స్పాన్స్ కవర్ చేస్తే సరిపోతుంది. నా అభిప్రాయంతో అక్కడకు వచ్చి చూచి వెళ్ళినవారుకూడా ఏకీభవించడం జరిగింది. నిర్మాణ కార్యక్రమం సంగతి అట్లా వుండగా అక్కడ ప్రజానీకానికి ఫ్రీ ట్రాన్స్‌పోర్టు సౌకర్యం కల్పించడానికి అవకాశం వుందా ? ప్రయాణీకుల విషయమే కాకుండా అమలాపురం, రాజోలు తాలూకాలనుంచి వచ్చే ప్రొడ్యూస్ బైటకు పంపడానికి వేరొక మార్గం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళిపోయారు. మంత్రిగారు అక్కడ ఇబ్బందులు చూచారు కనుక అర్థం చేసుకున్నారు కనుక ఈ రకమైన సౌకర్యం కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri M. Manik Rao :—I will take my friend into confidene. I request my friend to cooperate with me, with my officials and whatever decision we take, it will be informed to him. We will also invite him to the meeting.

(2) Re : Fire accident near jyothi Talkies, Tirupathi on 15-8-1978.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వర రెడ్డి :—అధ్యక్షా, తిరుపతి పట్టణంలో నెహ్రూనగర్, జ్యోతి నగర్ ప్రదేశంలో ఘోరమైన అగ్నిప్రమాదం జరిగింది. అక్కడ 14వ తేదీ రాత్రి, స్వతంత్ర దినానికి ముందు రోజున, ఈ ప్రమాదం జరగడం, ఒక అబ్బాయి he was chrred to death రాత్రి పది గంటలకు కరెంటు తీగెలు ఒకటికొకటి తగిలి షార్ట్ సర్క్యూట్ ఐనట్లు చెబుతున్నారు. It is an act of God. 12 సంవత్స రాల వయస్సు కలిగిన ఒక అబ్బాయి చనిపోవడం జరిగింది. ఎక్స్ గ్రేషియా పేమెంటు ఇవ్వడానికి వీలుండదని కలెక్టరు గారు అన్నారు. రామయ్య కొడుకు చనిపోవడం జరిగింది కనుక స్పెషల్ కేసుగానైనా పరిగణించి ఆయనకు కొంత ధన సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను రిలీఫ్ మెజర్సు పట్టణ కాంగ్రె అధ్య క్షులు చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు డి. సుబ్బయ్యగారు, టిటిడి ఛైర్మెన్, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరులను తీసుకువెళ్లి చూపించారు. అక్కడ చాలా మంది పేదవారు, ఏనాది, ఎరుకల వాళ్లు. అక్కడ మునిసిపాలిటీలో స్కావెంజర్లుగాను దేవస్థానంలోను పనిచేస్తున్నారు వారందరికి చాలా నష్టం జరిగింది. ప్రభుత్వం వారికై ఎస్‌బె స్టాస్ షీట్‌తోనైనా ఒక వాడను నిర్మించి వారికి సహాయం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. కలెక్టరు గారు ఒక్కొక్కరికి వెయ్యి రూపాయిలు చొప్పున ఇస్తే బాగుంటుందని టిటిడి వారికి చెబితే దేవస్థానం నిధుల నుంచి ఐదు వేలు కేటాయించినట్లు తెలిసింది. ఇది చాలా తక్కువ మొత్తం. వెయ్యి రూపాయిలు లెక్కన 75 కుటుంబాలకు ఇస్తే చిన్న వాడ కట్టుకోడానికి బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి :—వివరాలన్నీ వారే చెప్పారు. 14 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు జరిగింది. 72 ఇండ్లు కాలిపోయాయి. నేను కూడా ఆ రాత్రి అక్కడే ఉన్నాను. వారు చెప్పినట్లుగా, 12 సంవత్సరాల బాలుడు చనిపోవడం కూడా జరిగింది. తగలబడిన ఇంటికి రు. 150 లు చొప్పున ధన సహాయం చేయడం జరిగింది. దేవస్థానాన్ని అడగడం గురించి ఈశ్వరరెడ్డిగారు చెప్పారు, దానికి వారే పలుకుబడి కలిగిన వారు. ప్రభుత్వం చేయవలసింది. ఎక్స్-గ్రేషియా పేమెంటు చనిపోయిన వ్యక్తి ఎర్నింగ్ మెంబరు ఐనప్పుడే ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది, ఈ ఒక్కరి విషయంలో దానిని మార్పు చేసే అవకాశం లేదు. వారికి పర్మనెంటు ఇండ్లు కడితే బాగుంటుందని చెప్పారు. ప్రభుత్వం రు. 150 లు ఇవ్వడం ఎందుకంటే వారు తాత్కాలికంగా వసతి చేసుకోవడానికి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్కీము వేస్తున్నారు. పట్టణాలలో కొంత ధన సహాయం ఇప్పించి ఏ విధంగా ఇండ్లు కడితే బాగుంటుందనే దానిపై రెండు మూడు నమూనాలు వారు పరిశీలి స్తున్నారు. ఈశ్వరరెడ్డిగారు ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారితో టేకప్ చేస్తే బాగుంటుంది. నేను చేయగలిగింది వేరే ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి:—అక్కడకు ఫైర్ యూనిట్లు పెట్టింగ్ రెండు వచ్చాయి. రెండూ పనిచేయ దు. 12 సంవత్సరాల బాలుడు, దినం అడవికి పోయి లాగ్ లోడ్స్ తేవడం, కావలసింది సంపాదించుకోవడం జరుగుతోంది అటువంటప్పుడు

ఏక్స్ గ్రేషియా పేమెంటు ఇస్తే ఏమి? రిలాక్స్ చేసి ఐనా ఇప్పించాలి. ఇటువంటి వారికైనా సహాయం చేసి ఇప్పిస్తేనే కాని ఇటువంటి సమయాలలో వారు నిలబడలేరు. ఇదివరలో కుమ్మరితోపు వద్ద ఇండ్లు కాలిపోతే నేను తహసిల్దారును పోయి అడిగినాను. జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసర్ ఫ్రీగా వెదుళ్ళు, కలప ఇస్తాను అన్నాడు అని చెప్పాను. దానిపై సబ్ కలెక్టరు కలెక్టరుకు వ్రాసారు. ఇదంతా తేలి వచ్చే సరికి పుణ్యకాలం దాటిపోతుంది. మూడు నెలలైనా కలెక్టరు నుంచి ఆర్డరు రాలేదు. బలహీన వర్గాలకు న్యాయం చేయాలని మనం చెబుతున్నాం దీనిని చేయడానికి మంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటారా ? మంత్రిగారు అంతా నాపై పెడుతున్నారు

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:— 12 సంవత్సరాల బాలుడు పనిచేసే ఎర్నింగ్ మెంబరైతే సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. వారిపై పెడుతున్నానని కాదు. అందరం కలిసే పని చేస్తాము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్న స్కీము వారికి ఉపయోగిస్తుందేమో వారితో మాట్లాడండి అన్నాను.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:— ఎప్పుడో బ్రిటీషు వారి కాలంలో బి.ఎస్.వో. లలో వున్న వాటినే ఇప్పటికి అమలు చేస్తున్నారు. పట్టణాలలో అగ్ని ప్రమాదాలు గురించి చెబుతున్నారు. పల్లెటూళ్ళ సంగతి ఏమిటి ? అక్కడ కూడా అగ్ని ప్రమాదాలుంటున్నాయి కదా. పల్లెటూళ్ళకు కూడా ఏదైనా స్కీము ఆలోచనలో ఉందా ?

శ్రీ ఎస్. జనార్ధనరెడ్డి:— బ్రిటిష్ వారి కాలంలో చేసిందే ఇప్పుడూ చేస్తున్నామనడం న్యాయం కాదు. ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. ఇదివరలో రు. 40 లుండేవి, రు. 150 లు చేసాము. భాస్కరరావుపేట ఉదాహరణగా తీసుకుని పల్లెటూళ్ళ గురించి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్నారు. వారి వద్దకు పోయి మాట్లాడాలని శాసన సభ్యునికి సూచించాను. కాని పట్టణాలకు కాదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :-నాకు బాధ్యత లేదు కావాలంటే ముఖ్యమంత్రిగారి
10-50 a.m. దగ్గరకు వెళ్లాలని అంటున్నారు. ఆ ఫాస్ పోర్టు యిస్తే మేము వెడతాము.

శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి:— ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళమని కాదు. ఈ పర్టిక్యులర్ యిస్యూ మీద మాట్లాడుతున్నాము కాబట్టి అట్లా చెప్పాను అందరు ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళవలసినవారమే.

Business of the House

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ రోజు సాయంకాలం ముక్తదరు కమీషన్ రిపోర్టుపైన, ఫ్లడ్స్ పైన చర్చించాలని అనుకున్నాము. 4—00 గంటలకు బదులు గం. 3-30 లకు మనము కూర్చొంటే ఎంతవరకు పోతుందో చెప్పలేనుగాం. 8—30 కావచ్చు 9 గంటల వరకు పోవచ్చు. చర్చించవలసిన విషయాలు రెండు వున్నాయి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :-చాల నష్టమువచ్చిన విషయం కాబట్టి ఫ్లడ్స్ ముందు తీసుకోండి.

శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి:— కమీషనరుగారు ఢిల్లీ వెళ్ళారు. ఇన్ఫర్మేషన్ని సేకరిస్తున్నాము. నేను గం. 4-00 లకు ఆఫీసర్ల మీటింగ్ పెట్టుకున్నాను ముందు ముక్తదర్ కమీషన్ రిపోర్టుపైన చర్చను తీసుకుని తరువాత ఫ్లడ్స్ విషయం తీసుకుందాం, ఇక్కడ చర్చించుకోడానికి మెటీరియల్ కావాలి కదా పార్లమెంటు మెంబర్లకు కూడా కావాలంటే కమీషనర్ గారు స్వయంగా వెళ్ళి అందచేశారు. లేటెస్ట్ పొజిషన్ కలెక్టర్లను అడిగి తెలుసుకుటున్నాం. గం. 3-30 లకే వచ్చి కూర్చోమన్నా కూర్చొంటాను.

శ్రీ సుందరయ్య :— మీ ఛాంబరులో అపొజుషన్ తరపున మేము ఉన్నాం. మీరు కూడా అంగీకరించారు. ఫ్లడ్స్కి ప్రయారిటీ ఇచ్చి తీసుకోవాలనేది నిర్ణయం. ముక్తదర్ కమీషన్ రిపోర్టు రేపు తీసుకోండం. అది ఇంటర్నల్ అరేంజిమెంట్ ముందు ఫ్లడ్స్ తీసుకుంటే తరువాత ఎంత సేపు అయినా కూర్చోవచ్చు ఈ రోజు రెండు విషయాలపై చర్చించాము అని అనుకుంటే పెద్ద ఉపయోగం వుండదు. ఫ్లడ్స్ పైన చర్చ చాల ప్రధానము. పోలీసులు, వారి గొడవలు ఎప్పుడూ వుండేవే. దానిని రేపు అయినా తీసుకోవచ్చు. సుంత్రిగారికి పని వుంటే ఈ రోజు గం. 5-00 లకు కూర్చోవచ్చు, ఎంత సేపు అయినా కానివ్వండి.

శ్రీ యన్. జనార్దనరెడ్డి:—ముక్తదర్ కమీషన్ రిపోర్టుపైన చర్చను ఇవాళ తీసుకని ఫ్లడ్స్ విషయం రేపు తీసుకుంటే బాగుంటుందేమో. ఫ్లడ్స్ సీరియస్నెస్ని మనము గుర్తిస్తున్నాం. ఇదివరకు ఒక స్టేటుమెంటు కూడ చేసివున్నాను కదా.

కమీషనరుగారు ఢిల్లీలో ఆఫీసరును కలుసుకోవడానికి వెళ్లారు. వారు ఈ రాత్రికి వస్తున్నారు. రేపు మనము చర్చిస్తే బాగుంటుందేమో.

మిష్టర్ స్పీకర్:—సాయంకాలము 5 గంటలకు కూర్చొంటే బాధ ఏమి ఉంది?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:—రెండూ వేరు చేసి ఫ్లడ్స్ రేపు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. కమిషనరుగారు ఢిల్లీలో ఏమి మాట్లాడినది సమాచారం వుంటే మనకు బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—24 గంటలలో తలక్రిందులేమీ అవదు. విపరీతంగా వరదలు వచ్చినపుడు కూడా దీనికియివ్వవలసిన ప్రయారిటీ యివ్వలేదని ప్రజలు అనుకుంటారు. కమీషనరుగారిని రానివ్వండి. శాసన సభ్యులు స్వయంగా చూసినది, వారికి వచ్చిన రిపోర్టులను బట్టి ఇక్కడ చెబితే ప్రజలకు సంతృప్తికరం ఉంటుంది. చిన్న చిన్న వివరాల కన్న మంత్రివర్గము ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నది మాకు తెలియచేయాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—సాయంకాలము 5 గంటలకు చర్చను మొదలు పెడతారు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:— 18 వ తేదీనాడు మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు ఆ తరువాత చాల విపరీతమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ముఖ్యమంత్రిగారిని పిలిపించి స్టేటుమెంటు యిప్పించండి. ప్రభుత్వము తరపున ఎవ్వరూ ఆ ప్రాంతాలకు పోయి చూడలేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్ :-సాయంత్రం 5 గంటలకు ముఖ్యమంత్రిగారు కూడవస్తారు.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, the Leader of the Opposition and myself have tabled a notice under Rule 329, drawing the attention of the Speaker to the entry of appearance of the Government in Supreme Court on the Presidential reference. Under Rule 329 it is said that we should be able to raise the matter on the very same day.

Mr. Speaker: - It will be considered.

Sri S, Jaipal Reddy:—Sir, you must atleast say that it comes to-morrow : in view of the urgency of the matter :

Mr. Speaker,—I am as eager as you are ;

GOVERNMENT BILLS.

1. The Andhra Pradesh Places of Public Resort (Extension and Amendment) Bill, 1978

The Minister for Panchayat Raj (Sri M. Baga Reddy):—Sir, on behalf of the Minister for Municipal Administration, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Places of Public Resort (Extension and Amendment) Bill, 1978.

Mr. Speaker : —Motion moved.

The question is : —

That leave be granted to introduce the Andhra pradesh Places of Public Resort (Extension and Amendment) Bill, 1978.

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

2. The Andhra Pradesh (Andhra Area) Town Planning (Amdnement) Bill, 1978 ·

Sri M. Baga Reddy : —Sir, on behalf of the Minister for Municipal Administration, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Town Planning (Amendment) Bill, 1978.

Mr. Speaker : —Motion moved.

The question is :

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Town Planning (Amennment) Bill, 1978.

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

Business of the House

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఈ ప్రొసీజరు గురించి మొదటి సమావేశములోనే నేను రెయిజ్ చేశాను. గవర్నమెంటు ముందు మీకు నోటీసు యిచ్చినట్లుగానే శాసన సభ్యులకు కూడ రెండు రోజుల ముందు వీటిని సర్క్యులేట్ చేస్తే బిల్లు ఏమిటనేది సభ్యులకు తెలుస్తుంది. ఇక్కడ ఇంట్రొడ్యూస్ చేస్తూ బిల్లుకు పెర్మిషన్ యివ్వాలని వారు కోరినపుడు మేము చూడ లేదు కాబట్టి యివ్వడానికి వీలు లేదు అని మేము అంటే వారికి మెజారిటీ వుంది అనుకోండి. పాస్ చేసుకుంటారు. పార్లమెంటరీ సంప్రదాయం ప్రకారం ముందు అందచేయాలంటే ఎందుకు యివ్వరు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రూల్స్ అట్లా యివ్వాలని లేదు. ఇకముందు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. రూల్స్‌లో లేకపోయినా సంప్రదాయం పెట్టుకొనవచ్చు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ముందుగా యివ్వకూడదని లేదు. పద్ధతి యిట్లా వుంది. కొత్త సంప్రదాయాన్ని మనము సృష్టించుకొన్నందువల్ల ప్రమాదం లేదు.

Mr. Speaker:—Now Sri Bhattam Sriramamurty will Speak on the Budget.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ సర్. బడ్జెటుపై జనరల్ డిస్కషన్ ఆరు రోజులు జరిగేటప్పుడు ఆరు రోజులు ప్రతిపక్ష సభ్యులే మొదట ప్రారంభించాలనే లేదు. ఆరు రోజుల చర్చలలో మొదటి రోజు మొదటి స్పీకరుగా, ఆఖరి రోజు ఆఖరి స్పీకరుగా ప్రతిపక్షం వారు వుండటం కన్వెన్షన్. అంతేకాని ప్రతిరోజూ ప్రతిపక్షాలవారే ఖచ్చితంగా మొదటి ఉపన్యాసకులుగా వుండాలనే కన్వెన్షన్ లేదు. 203 మంది సభ్యులు ఈ ప్రక్కవుండగా మీరు కొత్త కన్వెన్షన్ క్రియేట్ చేయడం న్యాయం. అందుచేత పాలక పక్ష సభ్యులకు కూడా తొలి స్పీకరుగా వుండే అవకాశం కల్గించాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—కొత్త కన్వెన్షన్ ప్రారంభించండి అన్నారు. పాత కన్వెన్షన్ రద్దు చేయడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—చర్చను ఓపెన్ చేసేవారు ప్రతిపక్షానికి చెందినవారు, వైండింగ్ అప్ చేసేవారు ప్రతిపక్షానికి చెందినవారు వుంటారు. అంతేగాని ప్రతిరోజూ వారే ఓపెనింగ్ బాట్స్‌మన్‌గా వుండటం న్యాయమా?

శ్రీ పి. వెంకటాద్రివ్ :—అధ్యక్షా, బడ్జెటు చర్చ ప్రారంభించిన మొదటి రోజునే నాకు మొదట ఉపన్యాసం ఇచ్చే అవకాశం ఇవ్వండి అని మీకు చెప్పాను. మీ ఛాంబర్‌లో చెప్పాను. మా చీఫ్ విప్‌కు చెప్పాను. ఇప్పుడు మీరు

శ్రీరామమూర్తిగారిని పిలిస్తే ఇక్కడమా ఎగ్జిస్టెన్స్ ఏమిటో మాకు అర్థం కావడం లేదు. We are asking for a convention there.... గత 5 సంవత్సరాల నుండి వున్న మా అవకాశాన్ని మీరు లెట్ డౌన్ చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను 7 సంవత్సరాలు శాసనసభ్యుడిగా వున్నాను. ఇదే కన్వెన్షన్‌గా వుంది. ఇప్పుడు ఆ కన్వెన్షన్ మార్చడం ఎందుకు, అయినా ఐ విల్ సి ది రికార్ట్స్.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— గత ఆరు సంవత్సరాలలో మొదటి రోజు మొదటి స్పీకరు, ఆఖరు రోజు ఆఖరు స్పీకరు ప్రతిపక్షంలో వారు వుండే వారు. అంతేకాని ప్రతి రోజు మొదట స్పీకరు ప్రతిపక్షం వారు వుండేవారు కాదు. పాలకపక్షం వారికి అవకాశం వుండేది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను రికార్డు చూస్తాను.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :— ఇదివరకు చీఫ్ విప్‌గా వుండేవాడిని. ఓపెనింగ్, క్లోజింగ్ ప్రతిపక్షాల వారికి అవకాశం వుండేది. ప్రతి రోజూ వారే ప్రారంభించాలని లేదు. వున్న పేర్ల వరసలో ఎవరు వుంటే వారు మొదట ప్రారంభించేవారు. ఓపెనింగ్ అంటే ప్రతి రోజూ అని కాదు. గతంలో అలాగే జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను రికార్డ్స్ చూస్తానని చెప్పాను కదా.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్‌రెడ్డి :— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవదీస్తూ కొత్త కన్వెన్షన్ పెట్టాలన్నారు. అంటే ఇదివరకు ఇటువంటి కన్వెన్షన్ లేదనేగా అర్థం ?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— మీరు కొత్తగా కన్వెన్షన్ క్రియేట్ చేస్తున్నారు. ప్రతి రోజు ప్రతిపక్షం వారిని మొదటి స్పీకర్‌గా చేసే కొత్త కన్వెన్షన్‌ను క్రియేట్ చేస్తున్నారు. ఇంతకుముందు అటువంటి కన్వెన్షన్ లేదని నేను అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను రికార్డు తెప్పించి చూస్తాను. లాస్టు ఇయర్ ది తెప్పించి చూస్తాను. ఎవరికి ఇచ్చినా వారికి ఎంత టైమ్ ఇస్తానో వీరికి అంతే టైమ్ ఇస్తాను. ఇదివరకు ఎట్లా వున్నదో చూచి ఆ కన్వెన్షన్ ప్రకారం చేస్తాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి (పాణ్యం) :— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు చాల కాలం ప్రతిపక్షంలో వున్నారు. వారికి ఓపెన్ చేసే అలవాటు వుంది. వారి విషయంలో ఎగ్జెమ్షన్ ఇవ్వండి. అప్పుడప్పుడు వారికి అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ప్రతి రోజూ వారే ఓపెన్ చేయడం అంటే అర్థం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను రికార్డ్స్ తెప్పించి చూస్తాను.

Annual Financial Statement (Budget) for 1978-79 (General discussion Contd.)

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు చర్చను ప్రారంభించే అవకాశం లభించిన ఈ శుభ సమయంలో అటు ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, ఇటు ఆర్థిక మంత్రిగారు కాని ఇద్దరూ సభలో గైర్‌హాజర్ అయివున్నారు. ఈ గౌరవం శ్రీనివాసులురెడ్డి గారికి దక్కవలసినది వారి వాదం ఆమోదించి వుండినట్లయితే. గాని అది నాకు లభించింది. ముఖ్య మంత్రిగారు కానివ్వండి, ఆర్థిక మంత్రిగారు కానివ్వండి, చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు శాసన సభలో వుండాలి. అది సాంప్రదాయమూ, అవసరమూ కూడా. ఇక్కడ బడ్జెటు మీద చర్చ జరుగుతున్న సందర్భంలో బయటకు వెళ్లే పద్ధతి మంచిది కాదు. అలా వెళ్లకూడదని మీరు ఆదేశం ఇవ్వాలని, దానిని కఠినంగా అమలు చేయాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, బడ్జెట్ మీద మాట్లాడేముందు ఒక విషయం మాత్రం చెప్పాలి. వరదలు వస్తే, ప్రమాదాలు వస్తే లక్షల కొలది ఎకరాలు ముంపుకు గురి అయితే వేలకు వేల మంది నిర్వాసితులు అయితే, ఘోరమైన సమస్య రాష్ట్రంలో ఉత్పన్నం అయితే ముఖ్య మంత్రిగారు ఎందుకు వెళ్లరు? రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఎందుకు వెళ్లరు? ప్రజలను ఓదార్చటానికి ఎందుకు వెళ్లరు? అందుకైనా ప్రజలు నోచుకోలేదా, మంత్రులు ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నారు? అక్కడ ప్రజలు కష్టంలో, ఇబ్బందిలో వున్నప్పుడు పెద్దలు ఇక్కడ కదలకుండా స్తంభించి మూల కూర్చోవడం బాగా లేదని చెబుతున్నాను. ఇప్పటికైనా సరే కష్టాల్లో వున్న ప్రజలను ఆదుకొనే తత్వాన్ని, స్వభావాన్ని ప్రదర్శించాలని ఆశా ప్రదర్శిస్తారని నమ్ముతున్నాను.

ఇక, బడ్జెటు విషయం చూస్తే ప్రభుత్వ వ్యవహారం ఎప్పటికప్పుడు అరచేతిలో వైకుంఠం. మాటలు చూస్తే కోటలు దాటతాయి, కార్యక్రమాలలో మాత్రం ఒక్క అడుగు ముందుకు వేయడం లేదు. హామీలకు మాత్రం వరదలు వచ్చాయి. ప్రొద్దున్న నుండీ సాయంత్రం వరకూ హామీలే. కాని వాటికి తగ్గ కార్యక్రమాలు లేవు, శుష్క ప్రియాలు, శూన్య హస్తాలు అనే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పి జరిగేది చెప్పడం, చెప్పేది చేయడం ఈ రెంటికీ పూనుకుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

బడ్జెటుకు సంబంధించినంత వరకు మార్చి 31 వ తేదీనాటికి సుమారు 56 కోట్ల 11-10 a.m.
క్యాష్ బాలెన్సు వుంది. ఆ డబ్బుతో యీ ప్రభుత్వానికి అప్పగించడం జరిగింది. సంవత్సరాంతానికి 74 కోట్లు డెఫిసిటు అవుతున్నది. మేము యిచ్చేనటువంటి డబ్బు-ఆ నాడు ప్రభుత్వం మిగిల్చిన డబ్బు—ఖర్చు పెట్టగా ఓవర్‌డ్రాఫ్‌లోకి దిగినారు. దివాళ తీసే పద్ధతి పూర్తిగా కనబడుతుందని రుజువు చేయగలనని మనవి చేస్తున్నాను. 4 వ ప్రణాళిక ఆఖరు సంవత్సరములో 323.5 కోట్లు వుంటే ఇప్పుడు 475.57 కోట్లకు సంవత్సర ప్రణాళిక పెరిగిందని ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రకటించారు.

Annual Financial Statement (Budget) for 1978-79 (General discussion Contd.)

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :-అధ్యక్షా, ఈ రోజు చర్చను ప్రారంభించే అవకాశం లభించిన ఈ శుభ సమయంలో అటు ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, ఇటు ఆర్థిక మంత్రిగారు కాని ఇద్దరూ సభలో గైర్‌హాజర్ అయివున్నారు. ఈ గౌరవం శ్రీనివాసులురెడ్డి గారికి దక్కవలసినది వారి వాదం ఆమోదించి వుండినట్లయితే. గాని అది నాకు లభించింది. ముఖ్య మంత్రిగారు కానివ్వండి, ఆర్థిక మంత్రిగారు కానివ్వండి, చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు శాసన సభలో వుండాలి. అది సాంప్రదాయమూ, అవసరమూ కూడా. ఇక్కడ బడ్జెటు మీద చర్చ జరుగుతున్న సందర్భంలో బయటకు వెళ్లే పద్ధతి మంచిది కాదు. అలా వెళ్లకూడదని మీరు ఆదేశం ఇవ్వాలని, దానిని కఠినంగా అమలు చేయాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, బడ్జెట్ మీద మాట్లాడేముందు ఒక విషయం మాత్రం చెప్పాలి. వరదలు వస్తే, ప్రమాదాలు వస్తే లక్షల కొలది ఎకరాలు ముంపుకు గురి అయితే వేలకు వేల మంది నిర్వాసితులు అయితే, ఘోరమైన సమస్య రాష్ట్రంలో ఉత్పన్నం అయితే ముఖ్య మంత్రిగారు ఎందుకు వెళ్లరు? రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఎందుకు వెళ్లరు? ప్రజలను ఓదార్చటానికి ఎందుకు వెళ్లరు? అందుకైనా ప్రజలు నోచుకోలేదా, మంత్రులు ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నారు? అక్కడ ప్రజలు కష్టంలో, ఇబ్బందిలో వున్నప్పుడు పెద్దలు ఇక్కడ కదలకుండా స్తంభించి మూల కూర్చోవడం బాగా లేదని చెబుతున్నాను. ఇప్పటికైనా సరే కష్టాల్లో వున్న ప్రజలను ఆదుకొనే తత్వాన్ని. స్వభావాన్ని ప్రదర్శించాలని ఆశా ప్రదర్శిస్తారని నమ్ముతున్నాను.

ఇక, బడ్జెటు విషయం చూస్తే ప్రభుత్వ వ్యవహారం ఎప్పటికప్పుడు అరిచేతిలో వైకుంఠం. మాటలు చూస్తే కోటలు దాటతాయి, కార్యక్రమాలలో మాత్రం ఒక్క అడుగు ముందుకు వేయడం లేదు. హామీలకు మాత్రం వరదలు వచ్చాయి. ప్రొద్దున్న నుండీ సాయంత్రం వరకూ హామీలే. కాని వాటికి తగ్గ కార్యక్రమాలు లేవు. శుష్క ప్రియాలు. శూన్య హస్తాలు అనే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పి జరిగేది చెప్పడం, చెప్పేది చేయడం ఈ రెంటికీ పూనుకుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

బడ్జెటుకు సంబంధించినంత వరకు మార్చి 31 వ తేదీనాటికి సుమారు 56 కోట్ల క్యాష్ బాలెన్సు వుంది. ఆ డబ్బుతో యీ ప్రభుత్వానికి అప్పగించడం జరిగింది. 11-10 a.m.
సంవత్సరాంతానికి 74 కోట్లు డెఫిసిటు అవుతున్నది. మేము యిచ్చేనటువంటి డబ్బు-ఆ నాడు ప్రభుత్వం మిగిల్చిన డబ్బు-ఖర్చు పెట్టగా ఓవర్‌డ్రాఫ్‌లోకి దిగినారు. దివాళ తీసే పద్ధతి పూర్తిగా కనబడుతుందని రుజువు చేయగలనని మనవి చేస్తున్నాను. 4 వ ప్రణాళిక ఆఖరు సంవత్సరములో 93.5 కోట్లు వుంటే ఇప్పుడు 475.57 కోట్లకు సంవత్సర ప్రణాళిక పెరిగిందని ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రకటించారు.

దానికి వారు భుజాలు చరచుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఇది గత సంవత్సరం సాధించిన ఘన కార్యం. ఈ ప్రణాళిక నాలుగు రెట్లు పెరిగిందంటే యివాళ వచ్చిన ప్రభుత్వం క్రెడిటు పొందడానికి అవకాశం లేదు. చెప్పుకోవచ్చు చెప్ప వలసి వుంటుంది, విస్మరించడానికి వీలు లేదు గాబట్టి చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం పోతున్న పోకడ ఏమిటి? రాబోయే అయిదు సంవత్సరాల ప్రణాళిక మొత్తం రెండు వేల కోట్లు వుంటుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు అన్నారని చెబుతున్నారు. అంటే మనము, అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలములో 1333 కోట్లు వుంటుం దని అనుకోవచ్చు. దానిని 1500 కోట్లకు పెంచుకున్నాం. రాబోతున్న 5 సంవ త్సరాలలో 1500 లు రెండు వేలు అవుతుంది. అంటే 500 కోట్లు పెరుగు తుందన్న మాట. అంటే ఒక్కొక్క సంవత్సరములో దాదాపు 400 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ సంవత్సరము 475 కోట్లు పెడితే రాబోయే సంవత్సరాలలో 400 కోట్లకు దిగుచున్నాము. కమిట్ మెంట్సు వెనక్కుపోతున్నాయి. కొత్త పనులు టేకప్ చేయడానికి వీలు లేదు. అంటే అనుకున్న పథకాలు మూలపడుతాయి. ముందుకు పోవు రాష్ట్ర ప్రగతి స్థంభించిపోతుందని అర్థం. ఒక దివాళకోరుత నానికి దారి తీస్తుంది ప్రస్తుత ప్రభుత్వ కార్యక్రమము అని మనవి చేస్తున్నామ, ఈ సంవత్సరం 475 కోట్లు ఖర్చు పెడితే వచ్చే సంవత్సరానికి 600 కోట్లకు వెళ్లాలి. ఆ తరువాత 700 లకు వెళ్ళాలి. అది ప్రగతి మార్గం. అలాచేయాలను కన్నప్పుడు రిసోర్సెస్ పెంచుకోవాలి. అయిదవ ప్రణాళికలో మనము చాలా వరకు రిసోర్సెస్ సాధించుకోగలిగాము. 250 కోట్ల వనరులు కావాలంటే 401 కోట్ల వనరులు చేసుకున్నాము. అందుకని ఎక్కువగా సమీకరించుకున్నాం గాబట్టి ఖర్చు చేసుకోవడం జరిగింది. కాని రాబోతున్న సంవత్సరాలలో వనరులు ఏమైనా పెంచడానికి ఏదైనా ప్రయత్నం జరుగుతున్నదా? దాని గురించి ఏమైనా ఒక ఆలోచన వుందా? అదేమైనా బయట పడిందా? ప్రక టన చేశారా అంటే ఏమీ కనబడ లేదు. అంటే వనరులు లేకుండా ముందుకు ఎలా పెడతారు? డబ్బు లేకుండా కార్యక్రమం ఎలా తీసుకుంటారు? చేయడం కష్టం. కనీసం మంత్రిగారిని ఒక మాట చెప్పమనండి. ఇప్పుడు 475 కోట్లు అంటే వచ్చే సంవత్సరం ఏ మాత్రం వుంటుంది అనుకుంటున్నారు, చెప్పడం కష్టం తగ్గిపోతుంది. మీ చేతిలో ప్రభుత్వం పడిన కొద్ది రోజులకే యీ రాష్ట్రానికి దుర్గతి పట్టింది. అదృష్టవశాత్తు కొన్ని పెద్ద పథకాలకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం లభిస్తుంది. ఆ మూడు నాలుగు తప్పితే మిగతావి మూలపడుతవి. ఇది యివాళ వున్నటు వంటి పరిస్థితి. అందుకే అనుకుంటాను, బడ్జెటు ప్రసంగములో ఆర్థిక మంత్రిగారు యిండస్ట్రియల్ ప్రోగ్రెస్ అలాగే అగ్రికల్చర్ ప్రాస్పరిటి యిట్లా వుంటుంది. యిది తెస్తాము అని చెప్పలేదు. ఆ చెప్పకపోవడం చాలా సిగ్నిఫికెన్సు. రాబోయే రోజులలో ఎదుర్కొబోతున్న పరిస్థితులకు యిది తార్కాణముగా ఉంటుందని, సూచనప్రాయముగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే యీ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితినిదివాళ తీయించబోతున్న బడ్జెటు అని మనవిచేస్తున్నాను.

అంతేగాదు, ఇందాక మనవి చేసినట్లు ఎన్నెన్నో ఆశలు కల్పించారు, హామీలు యిచ్చారు. They must be supported by necessary budgetary provisions. అలా ఏమైనా వుందా? పరిశీలన చేయండి పరిశీలిస్తే ఏమీ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక్కొక్కటే తీసుకున్నప్పుడు ముందు నిరుద్యోగం గురించి మనవిచేయాలి నిరుద్యోగ సమస్యను ప్రభుత్వం పరిష్కరించబోతుందని ప్రకటన చేశారు దానికి ఫలానా కార్యక్రమం చేపడుతున్నామని ప్రకటన చేశారు. సంతోషమే. ఆ పని చేస్తే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. మాకు ఆనందమే. కాని అందులో వున్నటువంటి విషయం చెప్పాలి. అది కష్టము అనిపిస్తుంది. కారణమేమంటే "This programme will initially be taken up to cover all the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. All the Scheduled Castes and Scheduled Tribes — మొత్తం అందరిని. ఎస్.సి., ఎస్.టి., తక్కిన వారికి. A fair percentage to backward classes. వారికి ఫేర్ పర్సంటేజ్ ఎకనామికలీ పూర్ a few for such persons who are economically poor. బాగుంది. హరిజనులకు సహాయం చేయాలని వాదించేవారిలో నేను అగ్రగామిగా వుంటాను. కాని ఉద్యోగం లేక నిరుద్యోగులుగా మాడుతున్నారని సంవత్సరాల తరబడి దిక్కులేనటువంటి దైన్య పరిస్థితిలో వున్నారని మొత్తం హరిజనులందరికి యిస్తాం, నీకు యిప్పుడు లేదు, తరువాత అంటే బాగుంటుందా? ఏమైంది? రిజర్వేషను. వారికి ఒక పర్సంటు వుంది. ఇవ్వండి ఎవరు వద్దు అనరు. బేక్ వర్డు క్లాస్ వారికి పర్సంటేజ్ రావాలి. ఎందుకు యివ్వరు? బాగుంటుందా ఉద్యోగాలు ఇచ్చే సందర్భంలో కొంతమంది నిరుద్యోగులను విస్మరించి కొంతమందికి మాత్రమే యిస్తామనే పద్ధతిలో వెడితే మంచిది కాదు. అందరిని సమానంగా చూడాలి. కాదు పోదు అంటే మొదటి నుండి వున్న రిజర్వేషన్సు ప్రకారం చేసుకోవచ్చు. కాని ఇంకొక రకంగా చేయడానికి వీలు లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకొక విషయం. నిరుద్యోగ భృతి యిస్తామన్నారు. ఇప్పుడు యివ్వరట 11-20 a. m.
దానికి బదలు కొంత ట్రేనింగు యిస్తారట శిక్షణ యిస్తారట. మొదలు యిస్తామని ఎందుకు చెప్పారు? ఈ ప్రభుత్వం చెప్పిందా లేదా? చెప్పిన తరువాత వెనక్కు పోతున్నారు. శాసనసభలో చెప్పారు. గవర్నరు గారి ప్రసంగములో చెప్పారు. గవర్నరుగారు ఉపన్యాసం నుండి చదువుతున్నాను. "My Government will and evolve a scheme to provide relief to the unemployed matriculates and graduates belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes and to some extent backward classes and the economically backward classes by devising a scheme for payment of allowance or stipend for a temporary period." అంటే ఎలవెన్సు యిస్తామన్నారు. స్టయిఫండు యిస్తామన్నారు. ఆ పథకం ప్రభుత్వం చేబడుతుందని అన్నారు. ప్రభుత్వం వచ్చిన మొదటి సమావేశములో గవర్నరుగారి ద్వారా చేయించిన యి ప్రసంగానికి యివాళ తుడుపు పెడుతున్నారు. ఏమి బాగుంది? మాటకు విలువ వుందా? హామీకు అర్థం వుందా? బయట ఎక్కడో చేసిన ప్రసంగాన్ని జి.ఓ. క్రింద అర్థం చేసుకోమ్మంటున్నారు. అసెంబ్లీలో గవర్నరుగారు యిచ్చిన ప్రసంగానికి దిక్కులేదు. చాలా పొరపాటు అయిన మాట.

ఇచ్చిన హామీలు వెనక్కు వెళ్లడానికి లేదు. ప్రజలను వంచించడం దగా చేయడం మంచిది గాదు. హామీలు యిచ్చారు గాబట్టి అమలు చేయాలి. అనేక మంది మంత్రివర్యులు ఉత్సాహంగా జిల్లాలు తిరిగినప్పుడు ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అనేక ప్రకటనలు చేస్తూ వచ్చారు. సంతోషమే. ఆక్షేపణ లేదు. చేయడం మంచిదే. నిరుద్యోగము గురించి ఆ రకంగా చేసిన ప్రకటనలను మనవి చేస్తాను. అందులో ఒకటి. ఏప్రిల్-6. కె.వి.ఆర్. ఎస్. పద్మనాభరాజుగారు నిరుద్యోగులకు ఉపాధి లభించే వరకు 75 రూపాయల నుండి 100 రూపాయలవరకు నిరుద్యోగ భృతి కల్పించడానికి ప్రభుత్వంనిర్ణయించింది.అలాగే జి. వెంకటస్వామిగారు విశాఖపట్నములో చెప్పారు. ఏప్రిల్-16. రాష్ట్రములో మెట్రిక్యులేషను పాసై నిరుద్యోగులుగా వుంటున్న 30 వేల మంది హరిజనులకు రానున్న మూడు ఏడ్లలో ఉపాధి కల్పించాలని, యీ మూడు ఏండ్లలో ఒక్కొక్కరికి వుద్యోగం లభించేవరకు 75 రూపాయల జీవనభృతి యివ్వాలని రాష్ట్ర మంత్రివర్గం తన మొదటి మంత్రివర్గ సమావేశములో నిర్ణయించిందని రాష్ట్ర కార్మిక మంత్రి శ్రీ జి. వెంకటస్వామి తెలియజేశారు. ఏప్రిల్ —16 — ఆంధ్రజ్యోతి. పద్మనాభ రాజుగారు 75ను వంద రూపాయలు అని ప్రకటన చేశారు. ఇక దాసుగారు. వారు యిక్కడ వున్నారు. వారు కాళహస్తిలో ఒక ఉపన్యాసం యిచ్చారు. చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వములో వున్న మంత్రివర్గం హరిజనులలో విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులకు విద్యార్హతలనుబట్టి వంద రూపాయల నుండి రెండు వందల రూపాయల వరకు ఉపకార వేతనాలను యివ్వాలనే ప్రతిపాదనను పరిశీలిస్తున్నదని దాసుగారు అన్నారు. అది ఏప్రిల్ 16వ తేదీన పేపరులో వచ్చింది. ఈ 100 రూపాయల నుంచి 200 రూపాయలకు పెంచారు వారు. వారు ఒక దాటు ముందుకు వేసారు. పరవాలేదు, సంతోషం. నేను ఎవరినీ విమర్శించడం లేదు. వారు రంగంలోకి కొత్తగా వచ్చారు. ప్రకటన మీద ప్రకటనలు చేస్తున్నారు, ప్రజలను ఆకట్టుకొన్నారు. మళ్ళీ పద్మనాభరాజుగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. 50 కోట్లతో నిరుద్యోగ భృతికి ఒక పథకం ఉందని. ఏమి కోటు అది, బుస్కోటా ? ఏమిటి ? ఈ వేళ ఇందులో వచ్చినది రెండు కోట్లు. ఒక కోటి మాత్రం ట్రెయినింగుకు, ఇంకొక కోటి ఇంకొక దానికి. మొత్తం రెండు కోట్లు. ఇప్పుడు 50 కోట్లతో పథకం అంటున్నారు. రాష్ట్రంలో బలహీన వర్గాలకు చెందిన విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులకు భృతి కల్పించడానికి ప్రభుత్వం 40 నుంచి 50 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో ఒక పథకాన్ని రూపొందిస్తున్నదని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖా మంత్రి శ్రీ పద్మనాభరాజుగారు తాండూరులో చెప్పారు. దానికి శ్రీ మాణిక్‌రావుగారు కూడా సాక్ష్యం ఉన్నారు. ఈ ప్రకటన హైదరాబాద్ ఎడిషను మే ఒకటవ తేదీన ఈనాడులో వచ్చింది. ఈ రకంగా నేను ఇవన్నీ చదవాలంటే చాలా ఉన్నాయి. చదవమని అంటే సంతోషం. ఇందులో నా దెండ్ల భాస్కరరావుగారు ఒక మాట చెప్పారు. ఈ అనెంప్లాయిమెంటు రిలీఫ్ ఇవ్వడం సాధ్యం కాదని ప్రధానమంత్రిగారు ఒక మాట చెప్పారట. దానిమీద భాస్కరరావుగారు విరుచుకొని పడ్డారు, కోపం వచ్చింది. నిరుద్యోగ భృతికి ప్రధానమంత్రిగారు

వ్యతిరేకిస్తున్నారని తాము పత్రికలద్వారా తెలుసుకున్నామని చెప్పారు. అయినా ఈ నిరుద్యోగభృతికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు గైకొంటున్నదని శ్రీ భాస్కరరావుగారు చెప్పారు. శ్రీ జి. వెంకటస్వామిగారు మళ్ళీ ఇంకొక ప్రకటన చేశారు. మెట్రిక్యులేట్ పాసైన అభ్యర్థులకు 75 రూపాయలు చొప్పున, గ్రాడ్యుయేట్లకు 100 రూపాయలు చొప్పున నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించిందని చెప్పారు ఈ ప్రకటన ఏప్రిల్ 29వ తేదిన పేపర్లలో వచ్చింది. ఈ రకంగా నిరుద్యోగ భృతి ఇచ్చుటకు సంకల్పించామని ఒక పక్క ప్రకటనలుచేసి, దేశానికి, ప్రజలకు ఒక రకంగా ప్రబోధం చేసి మళ్ళీ అఖరి నిముషంలో ఇవ్వలేదని, నేను చెప్పడం లేదని, వెనక్కు వెళుతున్నామని చెబితే బాగుంటుందా ? ఇది సబబు కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అంతకుమించి నేను ఎక్కువ చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయను.

ఇక ఇళ్ళ గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను. ఈ ప్రభుత్వం చాలా గొప్పగా, వీరోచితంగా ప్రయత్నం చేస్తుందని ఒక నమ్మకం మాకు కలిగింది. ఎందు కంటే అటువంటి ప్రకటనలు అన్నీ పత్రికలలో వచ్చాయి. కొత్తగా వచ్చిన ప్రభుత్వం మొన్న పాలసీ స్టేట్‌మెంటు పెట్టలేక పోయింది. అప్పుడు ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటు తీసుకున్నారు. బడ్జెట్ తాలూకు అంశాలు ఈవేళ బయటపడుతుందని చెప్పారు. ఏదో ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాము.—ఏమగు అంటే శబ్దం ఎంత వస్తుందో చూద్దామని చెప్పి కాని ఏది ? ఆ ఇళ్ళ గురించి బడ్జెటులో ఎక్కడ ఉంది ? కంచు కాగడాతో వెతుకుదాము. ఏ మాత్రం ప్రోవిజను ఉంది? ఏమీ ప్రోవిజను లేకుండా ఎందుకు ప్రకటనలు చేస్తున్నారు ? ప్రజలను ఎందుకు మభ్య పెడుతున్నారు ? ప్రజలకు ఎందుకు ఆశ పెడుతున్నారు ? అది ఏమైన బాగుందా? మంత్రుల తాలూకు స్టేట్‌మెంటు చదివితే చాలా దారుణంగా ఉంటుంది.

"The Andhra Pradesh Government is planning to embark upon a massive rural housing programme as in Tamil Nadu and Kerala. Mr. Ranga Rao told Express News Service here to-day that it was the intention of the Government to formulate schemes for rural houses and to provide single room tenaement free of cost to all the land-less poor and economically weaker sections. Houses would be constructed by the Government on the undistributed land so far. Each House would cost around Rs. 5,000/-.", ఇంటికి 5 వేల రూపాయలు అన్నారు, ఇచ్చివేశారు. ఈ రాష్ట్రంలో లాండ్ లెస్ పూర్ ఎంతమంది ఎక్కడ ఉన్నా సరే ఇస్తామని అన్నారు—ఇది ప్రకటన. దీనికి అర్థం ఏమిటి చెప్పండి, ఎందుకు ఈ ప్రకటన చెప్పండి, ఇందులో ఏమైనా ఉందా చెప్పండి ?

శ్రీ పి. వెంకటారావు :—శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు కూడా మినిష్టరుగా ఉన్నప్పుడు చెప్పారు.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—నేను ఏమి చెప్పానో మాట్లాడదాము. ఆ రోజున మీరు కూడా ఉండి ఉంటారు. నేను చెప్పింది పొరపాటు అంటే అడగగలిగిన

శక్తి మీకు ఉందని నాకు తెలుసు. దానిని ఎదుర్కొనగల శక్తి నాకు కూడా ఉంది. ఇంకొక మంత్రిగారు దీనికి కొంచెము కలిపారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హరిజనులకు కేటాయించే ఇళ్ళస్థలాలలో గృహాలు నిర్మించడానికి వీలుగా వారికి ఉచితంగా 500 రూపాయలు ఇవ్వాలని నిశ్చయం చేసింది అన్నారు. ఇది ఏప్రిల్ 28వ తేదీన ఎలమంచిలినుంచి ప్రకటించబడింది. దక్షిణ క్రింద 500 రూపాయలు ఇచ్చివేస్తారట. ఇది ఏమిటి? యీ పరిపాలన ఏమిటి? యీ ప్రకటన ఏమిటి? వారు చేశారు, వీరు చేశారని ఈ ఆరోపణ ఏమిటి?అసలు మీరు ఎందుకు చేసారు? ఎవరో చేస్తే మేము చేస్తాము అంటారేమిటి? ఇప్పుడు అడిగితే ఏమి సమాధానం చెబుతారు. తరువాత ఇంకొక ప్రకటన జూన్ 11వ తేదీన చేసారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బలహీన వర్గాలకు ఇళ్ళ నిర్మాణ వ్యవహారాలు చూపించేందుకు ఒక ప్రత్యేకమైన హౌసింగు బోర్డును ఏర్పాటు చేయాలని ఉందని శ్రీ వడ్డె రంగారావుగారు స్టేట్‌మెంటు చేసారు. ఏమిటిది? ఈ రకంగా ఒక ప్రక్క ఇళ్ళ స్థలాలు ఇస్తామని, ఇళ్ళు కడుతున్నామని ప్రకటనల మీద ప్రకటనలు కురిపిస్తూ ఆఖరి నిముషములో మాకు తెలియదన్న పద్ధతిలో ప్రభుత్వం మాట్లాడితే ఏమైనా బాగుంటుందా? ఇది సరైనది కాదు, ఇది న్యాయం కాదు. ఈ పద్ధతులలో ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మంచిది కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నేను మంత్రులను ఆక్షేపించానని అనుకుంటారేమో? నాకు ఆక్షేపణేమీ లేదు. వారు ఉత్సాహంగా చెప్పారు, మంచి ఉద్దేశంతో చెప్పారు, ప్రభుత్వ విధానంగా చెప్పారు. మీరు ఆ విధానం వెనుకకు తీసుకున్నారు. మీరు వెనుకకు వెళుతున్నారు నేను మంత్రులను ఎందుకు ఆక్షేపించాలి? ఉత్సాహంతో పేదవారి తరపున ఆతృతతో ఆ మనిషి చెప్పాడు. మార్చి నెలలో ఇదే బడ్జెటు ప్రవేశపెడుతున్నప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినటువంటి విషయం చదివి వినిపిస్తాను., from Page 3:

"The distribution of house-sites has to be further acceelersated and a programme for constrauction of houses should also be taken up wherever possible, 'should also be taken up— అని అన్నారు. అంటే వారికి ఇళ్లు కట్టాలని అన్నారు, కట్టి తీరుతామని అన్నారు. మేము విధిగా ఇళ్లస్థలాలు ఇచ్చినచోట ఇళ్లు కట్టి తీరుతామని ప్రభుత్వం తాలూకు విధానం పెట్టుకొని, ప్రకటనలుచేసి, ఇస్తామని ఒక్క దమ్మిడి ప్రోవిజను లేకుండా మీరు బడ్జెటు పెట్టి బ్రహ్మాండంగా ఉందని బుజాలు చరచుకుంటే ఏమి ప్రయోజనం? న్యాయంగా ఉందా? విద్య గురించి రెండు విషయాలు చెప్పవలసి ఉంది. ఇందులో కూడా రకరకాల ప్రకటనలు ఉన్నాయి. మొత్తం ప్రకటనలన్నీ వ్యాఖ్యానించడానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు. అది వేరే వస్తున్నది, అప్పుడు దానిని గురించి ఎవరికి అవకాశం వస్తే వారు చెబుతారు. ఒక్కమాట మాత్రం చెబుతాను. ఒకరికి ఒకరు ఎవరూ తీసిపోవడంలేదు. వారు పందాలు వేసుకొని ఈ ప్రకటనలలో ముందుకు వెళ్లిపోతున్నారు. మొత్తం ప్రాథమిక విద్యలో ఉన్నటువంటి విద్యార్థులందరికీ బట్టలు ఇస్తారు, తిండి ఇస్తారు, పుస్తకాలు ఇస్తారు, ఇన్‌సెంటివ్ గ్రాంట్సు ఇస్తారు, పాఠశాలలు కట్టిస్తారు—ఈ ప్రకటనలన్నీ చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ

ఎక్కడున్నాయి? ఇందులో ఏదైనా రూపంలో ఒక్కటి ఉందా? ఏదీ కనిపించడం లేదు; ఏమి? వారు బయట చేసిన ప్రకటనల గురించి నేను చెప్పను. ఆర్థికశాఖామాత్యులు మార్చిలో చేసినటువంటి బడ్జెటు ఉపన్యాసాన్ని నేను చదువుతాను.

"As a further measure to improve the enrolment and to retain more number of children in the elementary schools incentive scheme like book-grants, attendence scholarships, uniforms, etc., are also provided for, besides the mid-day meals programme."

మధ్యాహ్నం భోజనం పెడతారు, యూనిఫారమ్స్ ఇస్తారు, పుస్తకాలు ఇస్తారు. బుక్ గ్రాంటు ఇస్తారు. ఇందులో ఎక్కడ ఉంది? ఇందులో ఒక్కటి ఉందా? ఏమిటి, ఈ ప్రకటనలకు అర్థం ఉందా? ఎందుకు చేస్తున్నారు? ఈ ప్రకటనలు ఎవరిని మోసగించడానికి చేస్తున్నారు? ఇలాగా ఏదో జరుగుతున్నది, వెళ్లిపోతున్నది నడిచి పోనివ్వండి, ఆదర్శ పాఠశాలలు అని ఒకమాట చెప్పారు. నాకు ఏమి ఆక్షేపణలేదు; మంచిదే మీరు ఈ పాఠశాలలు పెట్టి ఎలాగ నడిపిస్తారు? దీనికి కావలసిన డబ్బు ఏమిటి? మీరుచేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమం ఏమిటి? ఎలాగ చేస్తారు? క్వాలిటీ ఇంప్రూవ్ చేస్తాము అంటున్నారు క్వాలిటి ఇంప్రూవ్ ఎలాగ చేస్తారు?

"The quantitative increase has, however, not been matched with qualitative improvement because of some essential facilities like equipment, buildings, playgrounds not being provided. ఎక్విప్‌మెంటు లేదు. బిల్డింగ్సు లేవు. ప్లే గ్రౌండ్సు—నాట్ బీయింగు ప్రొవైడెడ్. ఇవి మూడు లేవు. అందుచేత. The need for qualitative improvement in primary education is therefore exercising the mind of this Government for sometime and it has been decided to set upon independent organisation called 'Abhyudaya Prathamika Vidya Samstha' with necessary flexibility to improve primary education. ఇదుగో ఏవి అయితే లోపాలు ఉన్నాయో అవి తీర్చడం కోసం ఈ సంస్థ పెడతాము అన్నారు. మంచిది, పెట్టారు ఈ సంస్థ. మరి బిల్డింగ్సు ఎక్కడ కడతారు? ప్లే గ్రౌండ్సు ఎక్కడ ఇస్తారు? డబ్బు ఎలా తీసుకువస్తారు? బిల్డింగ్సుకి ప్రొవిజన్ ఉందా? ఏమైనా ప్రకటన ఉందా? పాత సిలబస్ ఏనా ఇంకో క్రొత్తది ఏమైనా ఉందా? టీచర్స్‌కి ఏమైనా అదనంగా జీతము ఇస్తారా? ఆ స్కూలు ఏమైనా మార్పు చేశారా? ఏమిటి ఇది? ఏమీ అర్థము కాదు, తలా తోకా లేదు. ఏమీ కనపడదు. ఈ రకంగా ఎడ్యుకేషన్ మీద వచ్చినటువంటి అనేకమైనటుకంటి స్టేటుమెంట్స్ అన్నీ ఈ క్షణానికి నేను మరచిపోయి కేవలం దీనిని గురించి మాత్రమే ఆలోచించవలసి ఉంటే ఇదుగో ఈ రకమైన స్థితి ఉంటని చెప్పి నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. భూమి స్వాధీన ఉత్సవాలు, ఏమి చేస్తున్నారు? మేము పట్టాలు ఇచ్చాము మా టైములో. భూమి మాత్రం రాలేదు. మీరేమో భూమి ఇచ్చారు. అందుచేత పట్టాలు భూములు కలిస్తే సంతోషం, ఆ ఉత్సవాలు చేశారు అంటే ప్రజలకు భూమి రావడంలో ప్రభుత్వానికి ఉన్న ఆసక్తి ఎంతో వారు ప్రదర్శించారు. ఈ సందర్భంలో కొంచెము ఆలోచించమని అడుగుతున్నాను. 11-30 a.m

ఏమిటంటే హైదరాబాద్ టెనెన్సీ ఏక్టు సెక్షన్ 38–ఎ దీని మీద గత ప్రభుత్వం 5 లక్షల ఎకరాల భూమి రైతాంగానికి పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇస్తే, కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పువల్ల ఇది చెల్లదు అన్నారు. అంటే అవి అంతా రద్దు అవుతుంది అన్నారు. 5 లక్షల ఎకరాలు. లక్షల మంది రైతాంగం. కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. సుప్రీం కోర్టులో అప్పీలు చేశారు. స్టే అడిగారా? స్టే అడిగినట్లు తార్కాణం లేదు. అది వెరిఫై చేసి తరువాత వారు చెప్పే జవాబులో చెబితే నేను సంతోషిస్తాను. దానికి ఆర్డినెన్సు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చు కదా? ఎందుకు ప్రయత్నం చేయడం లేదు. 5 లక్షల ఎకరాలు లక్ష మంది రైతాంగానికి ఒక ప్రక్క నుంచి పోతూ ఉంటే రెండవ ప్రక్కనుంచి భూమి ఇస్తున్నాము. అని చెబుతున్నాము. అర్థము లేదని చెబుతున్నాను. సరి అయినది కాదు అని చెబుతున్నాను. అంతకు మించి నేను దీనిని గురించి ఎక్కువగా చెప్పను. కాని నేడు కూడా మనం ఆలోచన చేసుకోవాలి. అసలు ఎవరి చిత్తశుద్ధినీ ఎవరూ శంకించకూడదు అనే అభిప్రాయిం ఉండే మనుషులలో నేను ఒకడిని. నాకు ఆ అలవాటు లేదు. ఆ ఆచారము లేదు. కాని నేను ఒక మాట మనవి చేస్తాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేశారు. ఇదిగో ఇది. ఈ భూ ప్రదాన వారోత్సవాలు పూర్తి అయిన తరువాత వారు ఒక ప్రకటన చేశారు. వారు ప్రకటన చేసిన తరువాత–వారు ఏమి అన్నారు.

Chief Minister Dr. M. Channa Reddy said here to-day that a state-wide drive was proposed to be launched to unearth the concealed agricultural land.

పెద్ద బ్రహ్మాండమైన ఇంకో డ్రైవు ఏది అయితే మరుగున పడిపోయిందో, మూల పడిపోయిందో, దాచుకున్నారో అది బయటకు లాగుతాము అన్నారు. అదే ఆ డ్రైవు. 18 లక్షల ఎకరాలు మిగులుతుంది అంటే, 15 లక్షల ఎకరాలు సర్ప్లస్ ఉంటుంది అనుకుంటె, ఒక 10 లక్షలు అనుకుంటే మూడు లక్షలు చూపించారు. ఇదీ ఉన్న పరిస్థితి. అయితే ఎక్కడ ఉంది ఈ డ్రైవు? అసలు కనీసం ప్రయత్నం ఉందా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఎందుకని అట్లా అడగవలసి వచ్చింది అంటే హైకోర్టులో కొన్ని తీర్పులు వచ్చాయి. ఈ చట్టానికి కొన్ని తీర్పులు వచ్చాయి. ఉదాహరణకు ఎవరైనా భూమి ఎగ్రిమెంటు క్రింద ఎవరికి అయినా ఇచ్చినట్లయితే వీలు ఉంది. దానిని జమ చేయడానికి వీలులేదు. ఎగ్రిమెంటు వ్రాశాను అంటాడు. కాబట్టి తన హోల్డింగులో లేదు అది. ఇది చాల దారుణం. ఇది ఎక్స్‌క్లూడ్ అయిపోయింది. ఇతను భూమి సరెండరు చేసుకోవలసిన అవసరం లేకపోయింది. అందుచేత జరిగిందా? ఆ పని, జరగడంలేదు, ఎగ్రిమెంటు కాదు, లీజు ఇచ్చాను అన్నాడు. కొన్ని సందర్భాలలో హైకోర్టు మన లాండు సీలింగు ఏక్టుకి వ్యతిరేకంగా కొన్ని తీర్పులు వచ్చిన తరువాత దాని మీద ఏమైనా చర్య తీసుకొనిఏదైనా అప్పీలుకి వెళ్ళడంగాని మార్పు చేయడంగాని చేసిందా అంటే ఈ ప్రభుత్వం కొంచము గూడా చేయలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అంతే కాదు ఇంకో పని కూడా జరిగింది.ఏమిటి అంటే జిల్లాలో ఉన్న ట్రిబ్యునల్స్‌లో రెవెన్యూ ఆఫీసరు ఉండేవాడు. ఉంటే కనీసం ఏమి

జరిగిందో మనకు తెలిసి ఉండేది రెవెన్యూ ఆఫీసరుని గూడా విత్‌డ్రా చేశారు. అక్కడ ఏమి జరుగుతోందో తెలియదు. అక్కడ జరుగుతున్నది తెలియదు. హైకోర్టులో ఇచ్చిన తీర్పులు చూడరు. మీరు పేపరుకి స్టేటుమెంట్స్ ఇస్తారు ? భూమే మో రైతుకి లేదు. ఇవ్వడం మా బాధ్యత అంటారు. ఏమిటి ఇది చెప్పండి, ఏమిటి ఈ దారుణం ? నేను అందుకే మనవి చేస్తున్నాను. మీరు కొంచెము చిత్తశుద్ధిని కూడా జోడించాలి. నేను దీనిని శంకించాను అంటే అని ప్రయోజనం లేదు. కాని పనిలో కనపడాలి. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటనలో ఇంకో మాట కూడా అన్నారు. చాలా బాగుంది. వారు భావయుక్తముగానే అన్నారు. Dr. Chenna Reddy explained that well he endorsed the view that fragmentation of land was uneconomic పనిచేస్తున్నాము కాదండీ, ఫ్రేగ్‌మెంటేషన్ అయిపోయింది. It was uneconomic, he could not reverse the policy in view of the social pressure ఏమి చేస్తాడు మరి పాపము ఆయనకు సోషల్ ప్రెజర్ ఉంది. దానిని మళ్ళీ వెనక్కు తీసుకోవడం కష్టం. ఇది పంచడం అన్నది ముక్కలు చేయడం అన్నది బాగాలేదు. ఎందుకంటే అన్-ఎకనామిక్. దానిని రివర్సు చేయడానికి మాత్రం కొంచెం ఇబ్బంది అవుతూ ఉంది. ఇందులో ఉన్న మాట— The Chief Minister was aware that allotment of banjar and surplus land was affecting grazing but the process of land distribution he said was set into operation long ago and there was no scope for him to modify it now.

ఏమి చేసారు. ఎక్కడో అమలులో పెట్టేశారు, దా ని మారుద్దాము అంటే ఇప్పుడు అవకాశం లేదు. ఎందుకంటే పశువులకు భూమి లేదు. మేతకు అవకాశంలేదు. పశువులకు మేత లేదు. మేతకు అవకాశం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు బాధ పడుతున్నారు. ఈ భూమి ఏమి అయిపోతుంది, ఇది ముక్కలు అయి పోతుంది అని బాధ పడుతున్నారు. అందుకే నేను ఇప్పుడు ఒక మాట అంటున్నాను. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు లాండు రిఫారమ్స్ కావాలి అని ప్రదర్శించినటువంటి అతృతకి సరి పడినటువంటి పని ఇక్కడ జరుగుతోందో లేదా కొంచెము చూడాలని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకుమించి దీనిని గురించి నేను చెప్ప దలచుకోలేదు. కాని ఒక్క మాట మాత్రం నేను చెప్పాలి. ఇది కొంచెము,-పెద్దలు అందరు ఇక్కడ లేరు-కాని మీ అనుమతితో మీరు ఆ రోజు చైరులో ఉంటే జవాబు చెప్పేటప్పుడు మళ్ళీ దీనికి జవాబు కూడా నేను అడుగుతానని మనవి చేస్తూ, ప్రయిమ్ మినిష్టరుకి చీఫ్ మినిష్టరుకి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి లాండు సీలింగు పట్టుకి సంబంధించినటువంటి విషయాల మీద జరిగాయి. అందులో ప్రత్యేకించి ఒక వ్యక్తికి సంబంధించిన చెల్లపల్లి రాజా గారికి సంబంధించిన 2000 ఎకరాల భూమికి ఎగ్జమ్‌షన్ ఇవ్వమని చెప్పి ప్రైమ్ మినిస్టరు మొరార్జీ దేశాయ్ చీఫ్ మినిస్టరుకి ఉత్తరం వ్రాశారు. ఉత్తరం వ్రాస్తే అది ఏమీ జరగడం సాధ్యం దు. ఎందుకంటే సాధ్యం కాదు అన్నారు అన్నాడు. ఇది కష్టం అని చెప్పారు.

అసలు ఇది ఆశ్చర్యంగా ఉంది. Why should Prime Minister take so much of interest about an individual వాస్తవాని. దీనికి అడ్డము ఏమి ఉంది? అక్కడనుంచి ఉత్తరం అసలు ఎగ్జమ్షన్ ఇవ్వమని ఆ వ్రాయడం ఏమిటి? అయ్యా ఇది రికార్డులో ఉంది లేనిది చెప్పడం లేదు, కాదు అని చెప్పమనండి కావలసి వస్తే. అంతే కాదు. అది సాధ్యము కాదు అని అంటే అపుడు ఇంకో ఉత్తరం మళ్ళీ ప్రైమ్ మినిష్టర్ దగ్గరనుంచి. ఏమని? ఈ చెల్లపల్లి షుగర్స్ ఆఫీసు హెడ్ క్వార్టర్స్ మద్రాసులో ఉంది మద్రాసులో ఉంది కాబట్టి మద్రాసు గవర్నమెంటు రేటాఫ్ కాంపెన్ సేషన్ మనకన్నా ఎక్కువ చెల్లిస్తున్నారు. కాబట్టి తమిళనాడు ప్రభుత్వం చెల్లిస్తున్న కాంపెన్ సెషన్ మీరు చెల్లించండి. ఇది ఒక ఉత్తరం. ఏమిటి? ఏమి న్యాయం చెప్పండి? అంతే దీని ముందు ఇంకో మాట నేను మీకు మనవి చేస్తాను. ఇదివరకు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఢిల్లీలో చేసినటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు కొంచెం సభ దృష్టికి నేను తీసుకు వస్తున్నాను. ఎందుకంటే కొన్ని పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు పేపర్ ఇండస్ట్రీ. వారికి బాంబూ ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు రాయల్టీ వాళ్ళ దగ్గరనుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. రాయల్టీ వసూలు చేస్తే కాదు. లీజు ఇద్దాము కొంత స్థలం లీజు ఇచ్చినట్లయితే ఆ లీజు మీద వాళ్ళే బాంబూని రెయిజ్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది కొంత డబ్బు కూడా పెట్టుకుంటారు. మన రాయల్టీ మనకు వస్తుంది. కాబట్టి ఇండస్ట్రీస్ కి అనుమతి ఇవ్వండి అని చెప్పి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. వాళ్లు రెఫ్యూజు చేశారు. లీజు ఇవ్వడానికి వీలు లేదు అని అన్నారు. మానేశాము. అందుకని ఒకప్పుడు ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటూ ఈ బిల్లుని ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రధానమైన కారకులు అయినటువంటి

11-40 a.m. పి.వి. నరసింహారావుగారు చెప్పారు నిజమే. ఈ రేట్ ఆఫ్ కంపెన్ సేషన్ తక్కువగా ఉంది అంటున్నారు. దీనిని కొంచెం పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఎవరికీ హార్డుషిప్ పెంచాలని నా ఉద్దేశ్యం కాదు. మళ్ళీ మేము రివైజ్ చేస్తాము. రీ ఎగ్జామిన్ చేస్తాము. తక్కిన రాష్ట్రాల పరిస్థితి చూస్తాము అనే మాట ఇచ్చారు దానిని అనుసరించి మళ్ళీ కేబినెట్ ఒక నిర్ణయం తీసుకొంది. ఈమధ్యనే వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా. కర్ణాటకలో ఏ రేటు కంపెన్ సేషన్ ఇచ్చారో ఆ రేటు ఇవ్వడానికి మీరు ఒప్పుకుంటే ఆ సవరణ తీసుకువస్తామని చెప్పారు. ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి ఉత్తరం వ్రాసారు. కర్ణాటకలో ఉన్న రేటు విషయం. ఆ సవరణ వప్పుకోమని రిజెక్టు చేస్తూ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. కంపెన్ షేషన్ రేటు కర్ణాటక నుంచి ఇవ్వడానికి వీలు లేదా? వీళ్లకు లీజ్ ఇవ్వడానికి వీలులేదా? కానీ చల్లపల్లి మిల్లుకు రెండు వేల ఎకరాలకు ఎగ్జెంప్షన్ ఇవ్వాలా? మద్రాసులో ఉన్న కంపెన్ షేషన్ రేటు ఇవ్వాలా? నాకయితే అర్థం కాదు. ప్రస్తుతం మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇంకా ఆలోచనలో ఉందిట. ఎకర్నంమెంట్ జనరల్ తో మాట్లాడుతున్నారట. ఇది జరగడానికి వీలులేదు. జరగదు. ఎటువంటి అనుమానం లేదు. ఏదైనా కంపెన్ షేషన్ పెంచవలసియుంటే మొత్తం అందరి తోటి సంప్రదించి అందరికీ వర్తించాలని గానీ ఒక్క మనిషికి మాత్రం వర్తించే పద్ధతి పనికిరాదు. ఈ విషయాన్ని నేను ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శేషావతారం (గ్రామీణాభి వృద్ధిశాఖమంత్రి):—ఒక క్లారిఫికేషన్ ఏమంటే పి. వి. నరసింహారావుగారు చెప్పిన స్టేటుమెంట్ మీరు అన్నది కాదు. మేము హెచ్చిస్తాము అన్నమాట వారు అనలేదు. ఏమన్నారంటే ఇండియాలో మొత్తం ఒక ప్యాటర్న్‌కు వచ్చినట్లయితే ఆ ప్యాటర్న్ అప్లయి చేస్తాము అన్నారు తప్ప పెంచుతాము అనలేదు.

Sri Bhattam Sriramamurthy :–I have no objection to take him to be the spokesman of Mr. P. V. Narasimha Rao, but his correction is unwarranted. I was very cautious in quoting him.

పి. వి. నరసింహారావుగారు చెప్పింది ఏమంటే అన్ని రాష్ట్రాలలో ఉన్న పరిస్థితి చూసుకుని స్పెషల్‌గా హాస్టపిప్ ఉంటే చేస్తాము అని చెప్పారు. ఆయనను కాంట్రవర్షియల్ సబ్జక్టుగా పెట్టుకోడం నా ఉద్దేశ్యం కాదు. అవసరం కూడా లేదు. షెడ్యూల్డు కేస్టుకు, బేక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కు ఏమో చేశాము. డబ్బు బాగా ఇచ్చాము అని చెప్పారు, 35 కోట్లు, ఇదివరకు 19 కోట్లు ఉంటే దానికి 16కోట్లు పెంచాము, కలిపాము అన్నారు. మొత్తం 35 కోట్లయింది. ఇదివరకు 19.10 తరువాత 16 కోట్లు పెంచి 35 కోట్లు అయింది. 35 కోట్లు అయిందని చెప్పవచ్చు కదా? చెప్పరు. 58 కోట్లు అయింది అంటారు. ఎలాగు అయిందట? 23 కోట్లు బ్యాంకు నుంచి వస్తుందట. ఎక్కడనుంచి వస్తుంది బ్యాంకు నుంచి. మీరు పెట్టేది 35 కోట్లు. 36 కోట్లు ఇచ్చామని ఎందుకు చెప్పరు? 58 కోట్లు ఇచ్చాము అంటారు. 23 కోట్లు బ్యాంకు నుంచి వస్తుంది అంటారు. బ్యాంకునుంచి ఎప్పుడు వస్తుంది? ఇవ్వాళ బ్యాంకుల పరిస్థితి చూసినట్లయితే వస్తుందని చెప్పలేము. ఈ ఎస్. సి. ఫయినాన్సు కార్పొరేషన్ గాని, బి.సి. ఫయినాన్సు కార్పొరేషన్ గాని, ఏది కానివ్వండి చుట్టూ తిరుగుతున్నాం, కాళ్ళు పీకుతున్నాయి.

Sri S. Jaipal Reddy;—Point of order Sir. I hold Sri Bhattam Sriramamurthy in highest personal esteem and I deeply value his feelings and sentiments, but I wanted to bring to the notice of the House and the Deputy Speaker that under the rules we cannot drag in the name of the Prime Minister. He has made a reference to the Prime Minister which is a matter of fact. Pending confirmation of that fact, I would request the Deputy Speaker in the Chair not to allow tnis to go into the Press.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:—ప్రధానమంత్రి భారత దేశానికి ప్రధానమంత్రి. ఈ హౌసు భారతదేశంలో అంతర్భాగం. ఈ రాష్ట్రానికి భారతదేశానికి సంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నాయి కాబట్టి మనం మొత్తం భారతదేశ ప్రభుత్వంగురించి మాట్లాడేప్పుడు ఆ ప్రధానమంత్రిగురించి కూడా మాట్లాడవలసిన విషయం వచ్చినప్పుడు మాట్లాడవలసియుంది. ఇదివరకు కౌన్సిల్‌లో కూడా ఈ విషయాలు వచ్చాయి. ఒక రూలింగు ఇవ్వడం కూడా జరిగిందని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :–అధ్యక్షా, జైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పిన ఆశేషణ సహృదయంతో నేను తీసుకుంటున్నాను. కానీ నేను ఇప్పుడు చెప్పిన

దానికి వారు చెప్పిన దానికి నేను ఇంకో మాట కూడా జోడిస్తున్నాను. ఇప్పుడు నేను చెప్పింది ఎంతవరకు నిజమో కాదో వారి ఇద్దరికి మధ్య జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు కూడా సభ ముందు పెట్టమని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడు నిజానిజాలు తెలిసిపోతాయి. అప్పుడు నేను చెప్పిన దాంట్లో పొరపాటు ఉంటే నేను సర్దుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Sri S. Jaipal Reddy :—I have asked for Ruling. Kindly see Rule 304 sub section (v) reflect upon the conduct of persons in high authority unless the discussion is based on a substantive motion drawn in proper terms.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, మీరు అంత శ్రమపడవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే నేను అంగన కాండక్టు గురించి ఏమి చెప్పలేదు అక్కడ నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది ఇది వ్రాయడం ఎలాగ ఉంది దాని గురించి వ్రాసిన ఉత్తరం పాయింట్ ఆఫ్ ఫాక్టు గానీ ఆ మనిషి కాండక్టు మీద ఒక మాట కూడా అనలేదు, ఒక్క మాట అనదలచుకోలేదు అనడం అనవసరం, కనీసం ఈ స్టేజిన అవసరం. నేను చెప్పింది నిజం అంటే వారే అంటారు నేను ఎందుకు అనాలి? అందుచేత దానిగురించి పోకుండా ఇవ్వాళ ఉన్నటువంటి తక్కువ టైములో నేను చెప్పవలసింది ఒక్కటే, ఈ సోషల్ వెల్‌ఫేర్ గురించి చెప్పారు సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌లో ఏమి చేసినా కనీసం ఒక్క పని చేయమంటున్నాను. లేని అంకెలు మాత్రం బూస్టర్ చేసి చెప్పద్దు. హరిజనులకు లెజిటిమేట్‌గా రావలసిన మొత్తములు జిల్లాపరిషత్తులో పడిఉన్నాయి. మురిగి ఉన్నాయి. ఆ మొత్తాలు బయటికి తెప్పించండి. క్రొత్తగా మీరు ఇచ్చేది ఇవ్వండి, మంత్రిగారికి ఇక్కడ ఒకసారి ప్రశ్న వస్తేనా దగ్గర అంకెలు లేవు తరువాత చెబుతాను అన్నారు, తరువాత చెబుతాను అంటే అర్థం ఇక రాదని. కొన్ని లక్షల రూ. లు ఒక్క విశాఖ జిల్లాపరిషత్తులో హరిజనులకోసం ఖర్చుపెట్టమని ప్రభుత్వం రిలీజ్ చేసిన మొత్తం మురుగుతోంది. ఖర్చుపెట్టకుండా డైవర్టు చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు 6 పాయింటు ఫార్ములా ఎక్స్‌టెండ్ చేయాలని చెప్పారు ఇలా కోరడం సబబే ఎందుకంటే రీజినల్ ఇంబేలెన్స్ పోవాలి. ఇంబేలెన్స్ తొలగించడానికి టైము చాలదు కాబట్టి తొలగించడానికి 6 పాయింట్ ఫార్ములా 5 యియర్సు పొడిగించండి, అంటే I have no quarrel with anybody giving the impression that something is going to be done after March, ఏదో జరుగుతుంది, ఫరవాలేదు అనడానికి గానీ 6 పాయింట్ ఫార్ములా ఎక్స్‌టెండ్ అవుతుందా? ఇస్తారా? ఆనాడు ఉన్న ప్రధానమంత్రి ఇది 5 సంవత్సరాలకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది, ప్రత్యేకించి 90 కోట్ల రూ. లు ఇస్తున్నాను మళ్ళీ కానీ ఇచ్చే అవకాశం లేదు అని ఘంటాపథంగా చెప్పిన తరువాత అది వచ్చేది కాదు. దానికి ఒక ఆశ, ఆశ మధ్యన మనిషిని ఈరకంగా ఊగులాడించి వ్యవహారం నడిపించుకుందామనుకుంటే మాత్రం ఈ పద్ధతి బాగు లేదు. ఇది మంచిది కాదు, అనేక ప్రకటనలు వస్తున్నాయి. అనేకమైన క్రొత్త యూనివర్సిటీలు తీసుకువస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ, సాంస్కృతిక యూనివర్సిటీ,

అసలు వాళ్లు స్పెసిఫిక్‌గా ఒక నిర్ణయం చేశారు. ఒక ప్రకటన చేశారు. క్రొత్త యూనివర్సిటీలు పెట్టడానికి అవసరం లేదు. డబ్బు ఇవ్వము అవకాశం లేదు అని చెప్పిన తరువాత ప్రకటన జరుగుతున్నది. ఎందుకు జరుగుతున్నాయి? ప్రజలను ఈరకంగా మభ్యపెట్టే ప్రకటన చేసి, లేక చేసి ఆటవస్తువులు ఇచ్చి ప్రకటనచేసి భ్రమ కలిగించాలని ప్రయత్నం చేసే మాత్రం అది ఇవ్వాళ కాకపోయినా రేపు అయినా తిప్పికొడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి యూనివర్సిటీలకు కాకతీయ యూనివర్సిటీ, నాగార్జున యూనివర్సిటీకి గానీ రాష్ట్రప్రభుత్వం 2 కోట్లు విలువైన ఎసెట్సు బిల్డప్ చేయకపోతే యు. జి. సి. తరఫున మేము ఏ రూపంలో కూడా వాటికి గ్రాంట్సు ఇవ్వము అని వారు ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు. ఎక్కడినుండి తీసుకువస్తారు డబ్బు? ఆదివరకు ఇచ్చింది 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద ఇచ్చారు. విడిగా బడ్జెటు నుంచి ఇవ్వలేదు 6 పాయింట్ ఫార్ములా అంతం అయిపోతోంది. ఇవ్వడానికి డబ్బు లేదు చూపించిన ప్రొవిజన్ లేదు. అసలు ఉన్నటువంటి యూనివర్సిటీల తాలూకు ఫేటే ఆకాశం మీద ఉంటే, త్రిశంకు స్వర్గంలో ఉంటే కొత్త యూనివర్సిటీల ప్రశ్న ఎక్కడి వస్తుంది? ఎలా తెస్తారు? ఏమి వస్తుంది? అందుచేత ఈరకమైన కేవలం హామీలతో మాత్రమే రోజులు గడుపుతాము అనుకుంటే బాగుండదని చెబుతూ పేద ప్రజలకు ఇచ్చిన ఆశలకు సరిపడినటువంటి కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి వారి మన్ననలను పొందితే మా ఆక్షేపణ లేదు, మా సపోర్టు ఉంటుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటును గురించి అభినందనలు, విమర్శలు బాగానే జరిగాయి. నేనైతే రెండూ కూడా చేయదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే ఇది బడ్జెటు మీద చర్చ కాబట్టి ఒకరికి అభినందనలు చెప్పవలసిన పని లేదు. ఏదో వ్యక్తిగతమైన విమర్శలు చేయవలసిన పని లేదు. రాష్ట్ర పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని మనము చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. కాని విచారకరమైన విషయమేమంటే, ఈ రాష్ట్రం అన్ని పార్టీలకు సంబంధించినది అనుకున్నప్పుడు. ప్రజాపాలన సాగేటప్పుడు వెన్నెముకగా ఉండి, చుక్కానిగా ఉండి నడిపించవలసినటువంటి అపోజిషన్ పార్టీ వారే ఇన్ని రోజులుగా మాటాడుతూ-కనీసం జనతా వారు గాని, కాంగ్రెస్ వారు గాని - ఈ రాష్ట్రంలో ఈ పని చేస్తే బాగుంటుంది, ఈ రిసోర్సెస్‌లో ఈ డబ్బు ఉంది తీసుకురండి, లేకపోతే ఈ పన్నులు వేయండి, ఈ పద్ధతులలో మీరు బడ్జెటును పెంచండి, లేకపోతే ఈ వనరులు సమకూర్చి ప్రజలకు సేవ చేసే అవకాశం ఉంచే మాట ఏ ఒక్కరైనా చెప్పి ఉంటే కనీసం మాలాంటి చిన్నవారికి ఏమయినా అర్థమయి ఉండేదేమో; కాని 20 సంవత్సరాలుగా అపోజిషన్ లీడరుగా ఉన్న లచ్చన్నగారు ఈరోజున 11-50 a.m. ఇక్కడ కూర్చొని చెపుతున్న మాటలు వింటూ ఉంటే ఈ రాష్ట్రాన్ని వారు ముందుకు తీసుకుపోవడానికి మాట్లాడుతున్నారా లేకపోతే ఈ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులను 20, 30 సంవత్సరాల వెనక్కు తీసుకు వెళ్లాలని మాట్లాడుతున్నారా అన్నది అర్థమౌతుంది. నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వేళ లోటు రూ. 47 కోట్లు పెట్టుకున్నాము, ఈ బడ్జెటును రాజారామ్‌గారు, చెన్నారెడ్డిగారు లేకపోతే ఇంకెవరైనా కూర్చొని తయారుచేశారా? ఈ రాష్ట్రముతో

జరుగుతున్నటువంటి విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అపోజిషన్ పార్టీ బడ్జెటు మీద చర్చ వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి నిజమైన విషయాన్ని మభ్యపెట్టి ఏదో తాటాకు చప్పుళ్లకు కుందేళ్లను బెదరిద్దామన్న ఉద్దేశంతోటి ఈ ప్రభుత్వాన్ని భయపెట్టి చేద్దామనే మాట్లాడడం తప్ప అసలు ఆర్థిక వనరులు పెంచాలి అని ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. నేను ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను. మనకు 1975-76లో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక పరిస్థితులు 1977-77, 1977-78లో ఉన్నటువంటి ఆర్థక పరిస్థితులు చూచినట్లయితే, మంత్రిగారు చెప్పారు. మనకు వచ్చిన తుఫానుకు రు. 56 కోట్లు, తరువాత రు. 11 కోట్ల మొత్తం సుమారు రు. 67 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన దానిలో ఒక్క రూపాయి కూడా సబ్సిడీగా ఇవ్వకుండా ఉంటే ఇక్కడ వచ్చిన సైక్లోన్‌కి మనము ఖర్చు పెట్టుకుంటే రు. 67 కోట్లు బడ్జెటులో లోటు కనపడుతున్నప్పుడు కేంద్రము ఇచ్చినది సబ్సిడీగా మార్చాలని మనము అనేకసార్లు అడిగాము.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు:—ఒక్క రూపాయి కూడా సబ్సిడీ ఇవ్వ లేదంటున్నారు. రు. 20 కోట్ల ఆహారధాన్యాలు, రు. 2 కోట్లు స్మాల్ ఫార్మర్స్ స్కీము క్రింద ఇచ్చారు.

శ్రీ వి. వెంకటరావు:—సైక్లోన్ విషయంలో, వచ్చే ప్రభుత్వం ఏమి చేసుకుంటుందో, దివాళా పడుతుందో, మాకు ఏమీ సంబంధంలేదు వేసే రీతిగా ఎంతకావాలన్నా మేము ఖర్చుపెడతాము అని వెంగళరావుగారు చిలిక వేసి అక్కడికి వచ్చి కూర్చొని ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఇంత ప్రమాదం జరిగినా, ఈరోజునయినా ఆ ఇచ్చిన డబ్బును నాన్-ప్లాన్‌లో సబ్సిడీగా చూపించాలనే మాట అపోజిషన్ ఎందుకు కేంద్రానికి చెప్పలేక పోతోందని నేను అడుగుతున్నాను? అలాకాకుండా, ఈరోజున ఇక్కడ కూర్చొని ఈలోటు బడ్జెటుని పూడ్చడానికి మీరు పన్నులు వేయవద్దని చెపుతున్నారు. పన్నులు లేకుండా ఈలోటు బడ్జెటును పూడ్చడం సాధ్యమా అని నేను అడగుతున్నాను? తుఫాను రావడం వల్ల సుందరయ్యగారి నుంచి నాదాకా మేమందరం అక్కడ తాలూకాలకు రెమిషన్ తీసుకున్నాము. తుఫాను పేరు మీద తాలూకాలలో రెమిషన్ తీసుకుంటే ఎన్ని లక్షల ఎకరాలకు రైతాంగానికి రెమిషన్ ఇచ్చారో చూడమని అడుగుతున్నాను. ఈ రెమిషన్ ఇచ్చిన దానికి ఎవరి బొక్కసం లోంచి తీసుకువచ్చి ఈ ప్రభుత్వం ఈవేళ జమకట్టాలని నేను అడగుతున్నాను. ఈ డబ్బును జమ కట్టేముందు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ రాష్ట్రంలో జరిగిన హోమానికి, ఇక్కడ వచ్చిన తుఫానులకు, ఈ లచ్చన్నగారికి సంబంధము లేదా అని నేను అడుగుతున్నాను? ఈ లోటు బడ్జెటు గురించి లచ్చన్నగారు చెప్పిన మాటలు ఏమిటి? ఎవరి మీద పన్నులు వేయవద్దని చెపుతున్నారు. సామాన్య మానవుల మీద, ఎవరయితే ఎసెన్షియల్ కమొడిటీస్ యూజ్ చేస్తారో వారి మీద మాత్రం పన్నును వేయవద్దనిమీరు చెప్పండి. అసలు పన్నులే వేయకుండా ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకు వెళ్లే అవకాశం హెచ్. యమ్. పటేల్‌గారి

సూత్రాలు ఈ దేశానికి ఉన్నాయి అంటే ఆ రకంగానే చేద్దాము. కాని ఇక్కడ మాత్రం అట్లాంటి సూత్రాలు లేవు, పన్నులు వేసి తీరాలనే మాట నేను చెపుతున్నాను. చిన్న కారుల మీద వేయండి, ఫ్యాన్సీ కోట్ల మీద వేయండి. ఈ రు. 67 కోట్లు కేంద్రం ఇచ్చేది లేదు. అమ్మ పెట్టా పెట్టదు అడుక్కుతినా నివ్వదు. ఏమయినా లోటు బడ్జెటు మాత్రం కంటిన్యూ కావాలా? ప్రజలకు మాత్రం సేవ చేయాలన వెంకయ్యనాయుడుగారు ఒక ప్రక్క చెపుతున్నాను. ఇది పేద ప్రజల బడ్జెటు కాకాపోతే ధనికుల బడ్జెటా అని నేను అడుగుతున్నారు ఒక్క విషయం కూడా ధనికులకు సంబంధించి ఉందా ? రు. 28 కోట్లు పెంచి రు. 35 కోట్లు చేసి, అక్కడ నుంచి మరల రు. 50 కోట్లకు ఎట్లాగ వుంచారని భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు అడిగారు. నేను మనవి చేస్తున్నాను.

పెంచినటువంటి బడ్జెటులో వచ్చినటువంటి సర్ప్లస్ మొత్తాలు నూటికి దాదాపు 40 పాళ్లు ఈ వేళ తీసుకువచ్చి వీకర్ సెక్షన్సుకి ఖర్చుపెట్టడానికి ఈ ప్రభుత్వ నిర్ణయమైనప్పుడు ఈ ఉన్న వనరులను సద్వినియోగం చేయడానికి ఇక్కడ కాస్త ఉన్నా కూస్త ఉన్నా ఇప్పుడు మనము తయారుగా ఉన్నప్పుడు ఈ విషయం పేద ప్రజలది కాకపోతే ఎవరిదౌతుంది ? ఊరికే హామీలు ఇస్తున్నామని భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పారు. హామీలు ఎవరు ఇచ్చారు ? వెంగళరావుగారు, తాము కలిసి వేసిన పునాదుల మీద మేము కట్టాలంటే, ఆ పునాదుల మీద మీరు నిర్మించుదామనుకున్నవి నిర్మించాలి అంటే ఎన్నో సంవత్సరాలు పడుతుంది. మామూలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చేటటువంటి బడ్జెటు రు. 2 000 కోట్లు కాదు, రు. 4,000 కోట్లు కాదు, మీరు రు. 40,000 కోట్లు తీసుకువచ్చినా వెంగళరావుగారు, మీరు వేసిన పునాదుల మీద నిర్మాణం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను.

నిన్న కాక మొన్న ఆశలు రేకెత్తించిన మాట నిజము. నవజీవనాన్ని తీసుకురావాలి అన్న మాట నిజము. ఆ జనానికి కల్గిన ఆశలకు అనుగుణంగానే బడ్జెట్ ప్రతిబింబించాలి అన్నదే మా ధ్యేయము కాని మీరు అనుకొన్నట్లుగా మేము పన్నులు వేయడానికి తయారుగా లేమని. బీదవారి గోళ్ళూడగొట్టి ధనికులకు, కాకులను కొట్టి గద్దలకు వేయాలన్నది ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. రైతుల ఉద్యమమని ఇప్పుడు శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు, వెంకయ్యనాయుడుగారు చెపుతున్నారు. 25 వేల మందితో మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక పత్రము సమర్పించారు. అందులో మొట్టమొదటి మూడు సూత్రాలు ఏమిటో చదవమంటున్నాను. పంచదార ధర తగ్గించాలి, షుగర్ కేన్ గ్రోయర్కి కేన్ ధర పెంచాలి, బెల్లానికి ధర పెంచాలి; ఎవరు చేయాలి ఇది ? జనతా ప్రభుత్వం కేంద్రములో వచ్చిన తరువాత తాము సమూలంగా నాశనం అయ్యాము అన్న మాట రైతాంగానికి ఈరోజున తెలుసు. రైతాంగము మీ వెనకాల ఉండదు. మీ వెనకాల నుంచి నూటికి 80 మంది రైతులను ఈనాడు మొరార్జీదేశాయిగారి, చరణ్ సింగ్ గారి మధ్య జరిగిన చరిత్ర చూసిన తరువాత ఈ వ్యవహారాలన్నీ

కళ్ళకు కట్టినట్లు కనపడిన తరువాత మీరు చేస్తున్నటివంటి దుర్మార్గాలతో ఈ రైతాంగాన్ని సమూలంగా నాశనం చేస్తూ మార్వాడీలకు, పెట్టుబడిదారులకు అమ్ముతున్న ఈ దేశాన్ని చూసిన తరువాత ఏ రైతాంగము మీ వెనకాల ఉందని ఉద్యమాలు నడపాలి అనుకుంటున్నారు? ఉడుత ఊపులకు తాటిచెట్లు కదలవని, కదలేది లేదని మీతో మనవి చేస్తున్నాను. రైతాంగము మీ వెనకాల లేదు. ఈ వేళ కేన్ ధర తగ్గిపోవడానికి కారణం ఎవరు? 20 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు ఇచ్చారని ఎవరో చెపుతున్నారు. జాగారెడ్డిగారు చెప్పారు. "ఫుడ్ ఫర్ వర్క్" స్కీము క్రింద 10 లక్షల టన్నుల గోధుమలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ వేళ బజారులోకి తీసుకువచ్చింది. మేము ధాన్యం ధర పెంచమని 1975-76 నుంచి, తరువాత 1977లో జనతా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి అడుగుతూనే ఉన్నాము. గోధుమల ధర పెంచేటప్పుడు ధాన్యం ధర కూడా పెంచాలని ముఖ్యమంత్రులందరు ఒక సమావేశములో ఒప్పుకున్నారు. ప్లానింగు కమిషను రిపోర్టు ప్రకారంగా పెంచాలని అనుకొన్నారు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—ధర పెంచనిది వారి గవర్నమెంటే కదండి!

Sri P Venkata Rao :—We are responsible for the rights of the State and we are also responsible for the rights of the people of the State. అందుకనే నేను చెపుతున్నాను. ఆనాడు ఒక్కడ జరిగినది ఏమిటి? తిరిగి ముఖ్యమంత్రుల సమావేశములో ధాన్యానికి ధర పెంచమని అడిగామని ఆనాడు వెంగళరావుగారు చెప్పారు. కానీ, ఆనాడు పెంచిన ధరే కాకుండా గోధుమకు ఉత్తరాదిన గత సంవత్సరం తిరిగి ధర పెంచలేదా అని నేను అడుగుతున్నాను? మరి దక్షిణాది రాష్ట్రాల రైతుల పొట్టలు ఈరకంగా ఎందుకు కొడుతున్నారు? అక్కడ విపరీతంగా పండిన గోధుములను ప్రజల మీద రుద్ది అక్కడ గోధుమల ధర తగ్గకుండా ఉండడానికి 10 లక్షల టన్నుల గోధుమలు సబ్సిడీగా ఈవేళ "ఫుడ్ ఫర్ వర్క్" అనే పేరుతో ఇస్తున్నారు. ఎందుకు దీనిలో 3, 4 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని పెట్టలేదని నేను అడుగుతున్నాను? ఈమాట మీరెవరైనా అడిగారా? ఇక్కడ ఉన్న జనతా పార్టీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వత్తాసు పుచ్చుకుందా? ఈ ప్రజల తరపున కనీసం వారికి ఏమయినా ఈ విషయంలో చెప్పదలచుకున్నారా అని నేను అడుగుతున్నాను? 10 లక్షల టన్నుల గోధుమలు అన్నప్పుడు, 3, 4 లక్షల టన్నుల వరి ధాన్యాన్ని ఎందుకు పెట్టలేదని నేను అడుగుతున్నాను? అక్కడ రైతులు బలపడాలని అక్కడ నుంచి గోధుమలు తీసుకొని సబ్సిడీగా ఇస్తున్నారు. గోధుమలకు మూడు సార్లు ధర పెంచినప్పుడు ధాన్యానికి ధర ఎందుకు పెంచలేదని నేను అడుగుతున్నాను? రైతులతో మీరు ఉద్యమం చేస్తారా? ధాన్యం అక్కడ తడసిపోతే ఎక్లపాటి వెంకటాద్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు 24 సార్లు విజయవాడ వచ్చి మీకు ధాన్యం ధర పెంచడానికి లేకపోతే ధాన్యాన్ని కొనడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేశారు. అప్పుడు ఈ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ముందుకు వచ్చిందా అని నేను అడగుతున్నాను?

సంవత్సరానికి 10 లక్షలు 12 లక్షల టన్నుల వరిధాన్యాన్ని కొనే ఫుడ్ కార్పొరేషన్, సెంట్రల్ గవర్న మెంట్ ఏజన్సీ అయి ఉండి యిక్కడ తడిచిపోయిన ధాన్యం లక్షల టన్నుల వరి ధాన్యం కొనే స్థోమత ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు లేదా ? అక్కడ 10 లక్షల టన్నులకు సబ్సిడి యిచ్చిన స్థోమతు వున్నదా ? ఏమిటి ఈ వ్యత్యాసం అని అడుగుతున్నాను, 10 లక్షల టన్నులకు సబ్సిడి యిచ్చిన కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లక్ష టన్నులు కూడ సబ్సిడి యిచ్చే ధైర్యం, దక్షిణాది రాష్ట్రాల రైతాంగం మీద ఆ మాత్రం కనికరం లేకుండా పోయింనా ? కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి యిక్కడ మాట్లాడుతున్నారు. రైతాంగం మీ వెనకాల ఉంటుందని ఆశ పడుతున్నారు. లక్ష టన్నుల ధాన్యం యిక్కడ తడిసిపోయినప్పుడు సబ్సిడీ యిచ్చి ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా కొనిపించలేకపోయారు. 10 లక్షల టన్నులకు ఎందుకు సబ్సిడి ఇచ్చినది ? అని అడుగుతున్నాను. ఎంతసేపు ఇందిరాగాంధి మాట మీద గెలిచాము అంటున్నారు. ఇందిరాగాంధి పేరు మీద మేము గెలిచాము అనేది నగ్నసత్యం. కాదని అనడం లేదు. ఇందిరాగాంధీ మా నాయకురాలు. ఈ రాష్ట్రం ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కపరచడానికి ఇందిరాగాంధి మాకు యిస్తున్న కార్యక్రమాలు, రైతాంగానికి యిస్తున్న కార్యక్రమాలు, పేద ప్రజలకు యిస్తున్న కార్యక్రమాలు వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మేము ముందుకు వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. కాని దక్షిణాది ఉత్తరాది అనే ప్రాంతీయభావాలు పెట్టుకొని జాతీయనాయకులుగా చెలామణి అయ్యేటటు వంటి కేంద్రం లాగా యిక్కడ వ్యవహారం చేయడానికి మాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉద్యమాలు తీసుకువస్తామని చెపుతున్నారు. జనతా ప్రభుత్వం మీద రైతాంగం ఉద్యమం తీసుకు వచ్చి దానిలో ఆహుతి అయిపోయే రోజు దగ్గరలో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. 12-00-noon

మన బడ్జెట్‌కు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న అన్యాయాన్ని సభా దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం వున్నదని తీసుకువచ్చాను.

ఇవ్వాళ 477 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ప్రతిపాదించుకున్నాము. 1950 నుంచి మనం బడ్జెట్స్ ప్రతిపాదించుకుంటున్నాము. ఇక్కడ రియలిస్టిక్ వ్యూ తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. 1950లో మన జనాభా ఎంత ? 1978లో జనాభా ఎంత ? 1950లో మనం ప్రతిపాదించుకొన్న బడ్జెట్ ఎంత ? ఈ రోజు ప్రతిపాదించుకుంటున్న డబ్బు ఎంత ? ఆ నాటి జనాభాకు ఈ నాటి జనాభాకు నిష్పత్తిలో ఎంత మనం తీసుకురాగలిగాము. ఆ నాటి రూపాయియొక్క విలువ ఏమిటి?ఈనాడు రూపాయి యొక్క విలువ ఏమిటి? ఆ ప్రకారం మనం ముందుకు వెడుతున్నామా, వెనక్కు వెడుతున్నామా అని ఆలోచన చేసుకోవలసి వున్నది. ఆ ఆలోచన చేసుకొన్నడు నాకు అనిపిస్తుంది. మనం అనుకొన్నంత ముందుకు వెళ్ళడం లేదు. ఇంకా మీనమేషాలు లెక్క పెడుతున్నాము టాక్స్ వేయడానికి, వనరులను క్రియేట్ చేయడానికి మనం యింకా వెనక్కు వెడుతున్నాము. ప్రజలు ఏమైనా అంటారేమోనని వెనక్కు వెడుతున్నాము తప్ప వేరే విషయం కాదని నేను అనుకుంటున్నాను. 1950లో ఉన్న బడ్జెట్ ప్రపోజల్స్ నా దగ్గర లేవు గాని ఆ నాటి జనాభా, ఈ నాటి జనాభా, రూపాయి విలువ గుర్తు పెట్టు

కొన్నట్లయితే ఈనాడు ఎక్కువ డబ్బును పెంచుకోడానికి సిద్ధపడి ఉండాలి. పన్నులు వేయడానికి సిద్ధపడి ఉండాలి. సామాన్య మానవుడికి బాధ కలుగకుండా, పెద్దవారిమీద రూపాయికి 100 రూపాయలు సంపాదించుకొనే వారి మీద పన్నులు వేయడానికి ఏ మాత్రం వెనుకాడవలసిన పని లేదు. వచ్చే బడ్జెట్‌లో సామాన్య మానవుడికి దెబ్బ తగలని విధంగా పన్నులు వేయవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్కమాట రాజారాంగారు ఒప్పుకొన్నారు. గతంలో ఉన్న అంకెలను మార్చకుండానే వీలైనంతవరకు ఎక్కువ యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేశాను. ఇది అంత పెద్ద ఉపయోగం అనే మాట ఆయన ఆలోచించలేదు. ఆ నిజాన్ని ఆయన ఒప్పుకొన్నందుకు సంతోషం. ఒక మాట కేంద్రము రాష్ట్రాలు, అధికారులు కూడ చెప్పడం జరుగుతున్నది. అది నిజం మాత్రం కాదని చెపుతున్నాను. ప్రతిదీ సర్‌ప్లస్ అని అని చూపించుకోవడం మొదలు పెడుతున్నాము. కరెంట్ దగ్గర నుంచి, ఆహార ధాన్యాలు, విద్య, గడ్డ అన్నీ సర్‌ప్లస్ అంటున్నాము. మన దేశం దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడితే యివి సర్‌ప్లస్ కానేరదు. సర్‌ప్లస్ కావడానికివీలు లేదు. మనం పండించే ఆహార ధాన్యాలు గాని, మనం ప్రొడూస్ చేస్తున్న గుడ్డ గాని భారత దేశ జనాభా దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు సర్‌ప్లస్ కాదు. ఎట్లా సర్‌ప్లస్ అయిందనేది ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు, ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ సర్‌ప్లస్ ఎట్లా వచ్చిందో మన అందరకు తెలుసు. జీతాలు పెంచు కుంటూ పోతున్నాము. వెంగళరావుగారి రిజీమ్‌లో సంవత్సరానికి 150 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా ఉద్యోగస్థులకు యిచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి కలుగజేశారు. ఒక ప్రక్కనే ఒక వర్గం యొక్క శ్రేయస్సుకు, ఒక వర్గం యొక్క లాభాలు, ఒక వర్గంయొక్క మంచి చెడ్డలు ఎక్కువగా పెట్టుకొని వారికి కావలసిన అవసరాలు తీర్చుకుంటే వారియొక్క జీవన ప్రమాణం పెరిగిపోతూ వున్నది. వారి స్టాండర్డు ఆఫ్ లైఫ్ పెరగడం కాదు ముఖ్యం. 100 కి 80 మంది గ్రామాలలో ఉండే జనాభా యొక్క పర్‌చేజింగ్ కెపాసిటీలో లెవల్‌లో వుండడం వల్లనే ధాన్యం గాని, గుడ్డ గాని, మనం ప్రొడూస్ చేస్తున్నటువంటి వస్తువులు గాని మిగిలి పోతున్నాయి. అర్బన్ ఏరియాలో ఎవరైతే పెట్టుబడిదారులు ప్రొడూస్ చేస్తున్నారో వారు సామాన్య మానవుడికి అందుబాటులో లేకుండా వస్తువులు తయారు చేస్తున్నారు. వారికి ఈ డిఫికల్టీ ఉన్నది. మార్కెట్ లేదు అని చెపుతున్నారు. మార్కెట్ లేదు, ప్రజలకు అవసరం లేదు అనే మాట కాదు కొనుగోలు శక్తిని పెంచడానికి కావలసిన పద్ధతులలో ఈ బడ్జెట్ నడవాలి. 477 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయలు అడిగాము. బ్యాంకుల నుంచి అనేక రకాల డబ్బు తీసుకుంటున్నాము మునిసిపాలిటీల నుంచి టాక్సు రూపంలో డబ్బు తీసుకుంటున్నాము పంచాయితీల నుంచి డబ్బు తీసుకుంటున్నాము. కొన్ని వేల కోట్లు రూపాయలు సంవత్సరానికి ఖర్చు అవుతోంది. మనం ఏదైతే చెప్పామో ఆ భావాలకు అనుగుణంగా బ్యూరోక్రసీ యిక్కడ ఉన్న అధికారులు సామాన్య మానవుని కొనుగోలు శక్తి పెంచడానికి, వారి నిత్య జీవితావసరాలు తీర్చడానికి సన్నద్ధం అయినప్పుడే

యిది జరుగుతుంది. సర్ ప్లస్ అనే పదం వెనక్కు వెడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. 12 లక్షల టన్నులు ధాన్యం ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యిస్తున్నాము, కాని గ్రామాలలో ఉన్న మానవుడు మాత్రం మూడు పూటలా సంతృప్తిగా భోజనం చేయడం లేదనేది మనం గమనించుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడి యిస్తుందో, ఎట్లా మీరు బడ్జెట్ ప్రతిపాదించుకుంటారో నాకు తెలియదు గాని కె. జి. బియ్యం రు. 1-25 పైసలకు అమ్మించి తీరవలసిన అవసరం వున్నది. ఇక్కడ కొన్నిలక్షల టన్నులు పండించుకొన్నా కేరళకన్న ఎక్కువ ధర, మద్రాసుకన్న మించిన ధరకు యిక్కడ సామాన్య మానవుడికి దొరుకుతున్నది. అట్లాంటి పరిస్థితి యిక్కడ ఉండడానికి వీలు లేదు. 5 కోట్ల రూపాయలు, 10 కోట్ల రూపాయలు నష్టం అయినా మూడుపూటలా సంతృప్తికరంగా సామాన్య మానవుడు తినడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ విధమైన ఆరోగ్యసూత్రాలను పాటించాలి గాని మెడికల్ అండ్ హెల్తు, ఎడ్యుకేషన్ మీద వంద కోట్ల రూపాయలు పెట్టినా ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కె. జి. బియ్యం కనీసం రు. 1.25 పైసలకు సబ్సిడి మీద అందించిన నాడే నిజమైన సర్ ప్లస్ ఏమిటో గ్రామాలలో ఎవరెంత తినగలుగుతారో మనకు తెలుస్తుంది. మనకు ఉన్న అవసరాలు ఏమిటో అర్థం అవుతాయి. ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను మనం ఎంప్లాయిమెంట్‌ను గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాము. ఆశకొద్దీ చేద్దామని గవర్నర్స్ అడ్రస్‌లో చెప్పిన మాట నిజం. చేయలేకపోయిన మాట నిజమే, మనకు ఉన్న కష్టాలనుబట్టి, మనకు ఉన్న వనరులను బట్టి. కనీసం తోటివాడిలో పరుగెత్తడం అయినా నేర్చుకోవాలి. కేరళ ప్రభుత్వం ఒక ఆఫీసు పెట్టుకొని ఆ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటూ అనేక వేల మందిని, హ్యూమన్ లేబర్‌ను, చేతి వృత్తుల వారిని, యితర దేశాలకు పంపించడం జరుగుతోంది దానికి వారు సెల్ క్రియేట్ చేసుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా పరిశీలన చేసుకుంటూ ఒక విమానాన్ని దింపుకోడానికి కావలసిన వనరులు క్రియేట్ చేశారు. ఇతర దేశాలకుపంపడానికి కావలసిన అన్ని వనరులు క్రియేట్ చేసుకొన్నారు. ఈ మధ్య పేపరులో చదివాము. ఒక తాలూకాలోని పోస్టు ఆఫీసులో యితర దేశాల నుంచి వచ్చిన డబ్బు లెక్క చూసుకుంటే 16 కోట్ల రుపాయలు అని తేలింది, అట్లాంటి వనరులు అక్కడ ఉన్నప్పుడు-మన ప్రభుత్వం కూడ యితర దేశాలకు యింజనీర్స్‌ను, డాక్టర్స్‌ను ఎక్స్‌పోర్ట్ చేయడమేకాదు. ఎక్కడ కూడ ఏదో యిరానీ ఆఫీసు వున్నది. ఆ ఆఫీసులో ఎంట్రన్స్ లేదు. గేట్ దగ్గర నుంచే వెనక్కు తిరిగి రావలసి వున్నది. ఇట్లాంటి ఆఫీసులు కాకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని మన ఆఫీసర్స్‌ను కూడ కొంతమందిని దానికోసం ఎంగేజ్ చేసి యిక్కడ ఉన్నటువంటి టెక్నిషియన్స్‌ను, కార్పెంటర్స్ గాని, వీవర్స్ గాని, గోల్డుస్మిత్స్‌ను గాని, హ్యూమన్ లేబర్‌ను గాని, ఐ. టి. ఐ. పాలిటెక్నిక్స్‌లో చదువుకొన్న వారిని గాని కొంత కాలం యితర దేశాలకు పోయి సంపాదించుకొని వనరులు సేకరించడం కోసం అక్కడికి పంపించేదానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక సెల్ క్రియేట్ చేయవలసిన అవశరం వున్నది. కేరళతో మనం కంపీట్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. 12-10 p.m.

మరొక విషయం. మనం అనుకుంటుంటాము— మనది పేద రాష్ట్రం, తరుగు రాష్ట్రం అని. నిజానికి—వాస్తవాన్ని పరిశీలిస్తే యిది ఏడ్వవలసిన పరిస్థితే గాని, నవ్వవలసిన పరిస్థితి కాదు. మద్రాసుతో పోల్చుకోవలసిన అవసరం మనకు ఎంతయినా వుంది. మద్రాసులో వున్న డెల్టా ఎంత? మన రాష్ట్రంలో వున్న డెల్టా ఎంత? మన రాష్ట్రంలో వున్న వనరులేమిటి? మద్రాసు రాష్ట్రములో వారికి వున్న వనరులేమిటి? అక్కడ కావేరి బేసిన్—చిన్న డెల్టా-ఏరియా తప్ప మరేమీ లేదు. మనకు-ఒక్క పంజాబ్‌లో వారికి వున్న వనరులు తప్పిస్తే—మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్నన్ని వనరులు, డెల్టా ఏరియా యింకెక్కడా లేవు. వ్యవసాయం మరెవరికి లేదు. యిక్కడ అవకాశం వున్నంతగా, ఇవాళ కోల్ దగ్గర నుంచి సిమెంటుకు కావలసిన రా మెటీరియల్ వరకు, రాయలసీమలో అన్ని మినెరెల్స్ దొరికే అవకాశం వున్నప్పటికి అన్ని ఫ్యాక్టరీస్, అన్ని ఇండస్ట్రీస్ మద్రాసుకు పోయే పరిస్థితి దాపురించింది. గతంలో దాపురించింది. ఇప్పటికే దాపురిస్తున్నది ఈ లోపానికి కారణం ఒక్క రాజకీయనాయకులే అంటే నేను నమ్మను. ఈ లోపం యివాళ వచ్చి పోయే రాజకీయ నాయకుడిది కాదు, గత 30 సంవత్సరాలనుంచీ—సివిల్ సర్వీసులో వున్న వారు, యీ రాష్ట్రం యొక్క అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, యీ రాష్ట్రంలోని వనరులను దృష్టిలో పెట్టమని, కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి ఎప్పటికప్పుడు వీటిని తీసుకువస్తూ యిక్కడ స్థాపించవలసిన ఫ్యాక్టరీస్ స్థాపించేట్లు చేయడంలో ఫెయిల్ అయినారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందువున్న ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్సు, యిప్పుడు వున్న వారు కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడేటప్పుడు, ప్లానింగ్ కమిషన్‌తో మాట్లాడేటప్పుడు, యింకొకరితో మాట్లాడేటప్పుడు మన అవసరాలను, మనకు వున్న వనరులను వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి, వారికి నచ్చచెప్పి అవసరమైన ఇండస్ట్రీస్‌ను, ఫ్యాక్టరీస్‌ను యిక్కడికి తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. దానికి కావలసిన బాటిల్ నెక్స్ యిక్కడనే క్రియేట్ చేయడం అలవాటయిపోయింది ఆ బాటిల్ నెక్స్‌ను తొలగించి, కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడి, మనకు వున్న వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఇక్కడ కొత్త పరిశ్రమలను స్థాపించేందుకు ప్రయత్నించడంలో మనము మద్రాసు నుంచి ఎంతయినా నేర్చుకోవలసింది వుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అది చిన్న రాష్ట్రం అయినప్పటికీ, అక్కడ వారి స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ యిక్కడ మన స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ పోల్చిచూస్తే ఎంతయినా బాధకలుగుతుంది. మనం యీ స్థితి నుంచి ముందుకు పోవాలంటే మన ఆఫీసర్సు ఖచ్చితముగా యీ పరిస్థితిని అవగాహన చేసుకుని, కదిలి పని చేయాలి. ఆఫీసర్సు కదలకుండా. యీ గవర్నమెంటు నాలుగైదేళ్ళలో పోతుందిలే అని కదలకుండా వుంటే మాత్రము యీ రాష్ట్రం బాగుపడదు. అందువలన, ఏదో రకంగా యీ యంత్రాంగాన్ని కదిల్చి పనిచేయించవలసిన అవసరమున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత, సూపర్ బజార్ల విషయం చెప్పవలసి వుంది. మొన్న కూడా నేను యీ విషయం చెప్పాను. ఈ సూపర్ బజార్లు ఎందుకు పెట్టారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. సూపర్ బజారు పెట్టమంటే, పక్కన వున్న మార్కెటుపై

దాని యిన్‌ఫ్లుయెన్స్ పడితీరాలి. సూపర్ బజారులోని ధరవరలు ప్రక్కన వున్న మార్కెటు ధరవరలకు సూచిక కావాలి. కాని అట్లా జరగడంలేదు. ఈ సూపర్ బజారులోనివారు, మార్కెట్‌లోని వ్యాపారస్థులు యిద్దరూ కలిసి విజయవాడకో హైదరాబాదుకో వచ్చి ఒకేచోటనుంచి సరుకులు కొని తీసికెళ్ళి అక్కడ అమ్ముతున్నారంటే—యిది చాలా శోచనీయమైన స్థితి అని మనవిచేస్తున్నాను. నిన్న విఠల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. నేను కూడా తిరిగి మనవిచేస్తున్నాను. ఎసెన్షియల్ కమాడిటీస్ విషయంలో—పప్పుధాన్యాలుగాని, ఆయిల్సుగాని—పంట వచ్చినప్పుడు ధరలు విపరీతంగా పడిపోతున్నాయి. తిరిగి మార్కెట్లోకి వచ్చిన తరువాత వ్యాపారస్తులు ధరలు పెంచి కన్స్యూమర్ నెత్తిమీద రుద్దుతున్నారు. అందుకని మీరు యస్. టి. సి. ద్వారాగాని, మరొకరకంగాగాని, మీరు కొంత నష్టానికి గురియైనాసరే యీ ధరలను స్థిరీకరించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసివుంది. అందుకు అవసరమైనచర్యలన్నీ తీసుకోవలసివుంది. అందుకు మీరు హోల్ సేల్ ట్రేడ్‌లోకి ఎంటర్ కావాలి. ఒక సెల్ ద్వారా హోల్ సేల్ ట్రేడ్‌ను మార్కెట్లో ఛాలెంజ్ చేయాలి. లేకపోతే, యీ వ్యాపారస్తులు, పెట్టుబడిదారులు పంట రాంగానే దానినంతా తమ గుప్పిట్లో పెట్టుకుని సర్వనాశనం చేస్తున్నారు. యీ రాష్ట్రంలోని పేదప్రజలు, ముఖ్యంగా సన్నకారురైతులు ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టలేక చిన్నచిన్న పంటలు ఆముదాలు మొదలయినవి వేసుకుంటున్నారు. ఆయా పంటలు రాంగానే, పెద్ద పెద్ద మార్వాడీలు వాటిని తక్కువ ధరకు కొనేసి గొడౌన్స్‌లో పెట్టుకుని తరువాత విపరీతమైన ధరలకు అమ్ముతున్నారు. వారి ఆట సాగనివ్వకుండా చెయ్యడానికి, యీ పరిస్థితిని కంట్రోల్ చెయ్యడానికి మీరు హోల్ సేల్ మార్కెట్లో ఎంటర్ కావాలి. ఒక సెల్ యస్. టి. సి. ద్వారా క్రియేట్ చేసి యీ పని చేయవలసివున్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంక సిక్స్-పాయింట్ ఫార్ములా గురించి చెప్పవలసివుంది. ఏ పరిస్థితిలో యిది వచ్చిందో అందరికి తెలుసు. నేను ఒక విషయం మాత్రం మనవి చేస్తాను. అది వచ్చిన తరువాత ఆశించిన ఫలితాలు మాత్రం యింకా దక్క లేదు. అందుకని, ప్రభుత్వం కూడా అదే ఆశతో కంటిన్యూ చెయ్యాలనే అభిప్రాయంతో వున్నది. డబ్బులు తెచ్చుకోవడానికి దీనిని కంటిన్యూ చేయండి. ఆఫీసర్సుకు, విద్యార్థులకు, తోటి సోదరులకు కష్టం కలిగే విధంగా ఆ వుద్దేశంతో మాత్రం యీ సిక్స్‌పాయింట్ ఫార్ములా కంటిన్యూ కాకుండా, కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద మన వెనుకబడిన తనాన్ని చూపి డబ్బు తెచ్చుకోవడానికి, హైదరాబాద్ సిటీని అభివృద్ధి చేయడానికి ఎక్కువ డబ్బు తెచ్చుకోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి యీ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డును కంటిన్యూ చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకున్నప్పటికి—మంత్రి గారితో ఆలోచించే ఆఫీసర్సు చర్యలు తీసుకుంటారో, లేక ఆఫీసర్సు ముందు చర్యలు తీసుకుని తరువాత మంత్రిగారి సంతకం తీసుకుంటారో తెలియదు. ఈ మధ్య తెనాలి, గుంటూరు మంగళగిరి, విజయవాడ అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ అని పెట్టారు. నేను మునిసిపల్ శాఖా మంత్రి గారికి రిప్రజెంటేషన్

యిచ్చాను. ఇవాల్టివరకూ సమాధానం రాలేదు. నేను మనవి చేస్తున్నాను— అటు వున్న తెనాలి, యిటు వున్న విజయవాడ, మంగళగిరి, గుంటూరులను కలిపి బోర్డు పెట్టారు. ఇందులో గుడివాడ, బందరులను ఎందుకు వదిలి పెట్టారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. వేస్తారా, బందరు, గుడివాడలను, కలిపి ఒక బోర్డును వెయ్యండి లేకపోతే యీ ఆరు పట్టణాలను కలిపి-సమగ్రమైన అభివృద్ధి కొరకు వీటన్నింటినీ తీసుకుని, డెల్టా ఏరియా కలిసి వుంది కాబట్టి-ఆ విధంగా తీసుకున్నా మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈ మూడు పట్టణాలను తీసుకుని, ఎకనమిక్ ఫిజిబిలిటి కోసం విజయవాడను కలిపి, జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సు అయిన బందరును వదిలిపెట్టి, ఇటు గుడివాడను వదిలి పెట్టి చేస్తామనడం యిది సమగ్రమైన అభివృద్ధి కోసం ప్రయత్నించడం కాదు. దీనివలన అనవసరమైన ఆందోళన ప్రజల మనసులో కలుగుతున్నది. అది కలగకుండా యిందులో యీ రెండు పట్టణాలనూ కలిపి— వచ్చే వనరులు అవసరమైతే అక్కడే ముందు ఖర్చుపెట్టుకోండి, ముందే ఇక్కడ ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం లేదు-అప్పుడే దానికి సమగ్రమైన స్వరూపం వస్తుంది; ఆ విధంగా చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో మరొక విషయం చెప్పవలసి వుంది, అది చిన్న విషయమేగాని, ఆందోళన కలిగిస్తున్న విషయం. దాదాపు పది సంవత్సరాల నుంచి మేము అడుగుతున్నాము. శ్రీకాకుళంలో పి. జి. సెంటర్ వుంది. ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ—వాల్తేర్ లో వుంది. కాకినాడలో వుంది. బెజవాడలో మాత్రం పి. జి. సెంటర్ లేదు. గుంటూరులో యూనివర్శిటీ వుంది కాబట్టి యిక్కడ పి.జి. సెంటర్ ఎందుకు అంటారు. బెజవాడలో దాదాపు ఎనిమిది కాలేజెస్ ఉన్నాయి. బెజవాడ పాపులేషన్ ఎంత? కృష్ణా జిల్లాలో దీని చుట్టుప్రక్కల ఎన్ని కాలేజెస్ వున్నాయి? అక్కడ ఎడ్యుకేషన్ స్టాండర్డ్ ఎట్లావుంది? ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని చూడండి. అక్కడ పి.జి. సెంటర్ పెట్టడానికి ప్రభుత్వానికున్న అభ్యంతరమేమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. హైద్రాబాద్ తరువాత విజయవాడకు ఫస్టు ప్రిఫరెన్స్ ఇవ్వాలి. గుంటూరులో యూనివర్శిటీ పెట్టారు కాబట్టి. యూనివర్శిటీ నేను అడగడం లేదు. అందువలన, ఇక్కడ పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పి.జి. సెంటర్ ఏర్పాటు చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

మరొక అతి ముఖ్యమైన విషయం బెజవాడలో హాస్పిటల్ విషయం. ఇక్కడ ఉస్మానియా హాస్పిటల్ ఎంత ఉందో అంత హాస్పిటల్ బెజవాడలో వుంటే తప్ప అక్కడ వైద్య సౌకర్యం ప్రజలకు అందే పరిస్థితి లేదు మామూలుగా తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో ఉంటే హాస్పిటల్ వంటిది బెజవాడలో రన్ చేస్తున్నారు. ఆ హాస్పిటల్ గురించి మాట్లాడితే చాలా బాధకలుగుతుంది. విజయవాడ పట్టణాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనుకుంటే, ఈ హాస్పిటల్ను అభివృద్ధి చేయకపోతే విజయవాడ పట్టణానికి మనం న్యాయం చేసినవారం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

12.20 p.m. డ్రింకింగ్ వాటర్ కు సంబంధించి ఒక మాట చెబుతాను. నాగారెడ్డిగారికి ఇదివరకే మనవిచేసాను. 725 లక్షలు దీనికి ఇచ్చామని అన్నారు. ఇందులో 100 లక్షలు రిగ్స్ కోసం ఇచ్చామంటున్నారు. ఇందులోని అధికారులు మనలను

మోసం చేస్తున్నారని చెబుతున్నాను. ఎక్కడ అధికారులు వసలను పెడత్రోవన పెడుతున్నారో చూడాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బోర్సు తీసుకోడానికి వీలు లేక, డ్రిల్లింగ్ సాధ్యం కాని చోట్ల రూ. 42 లు లెక్కన ఇచ్చి రిగ్గు వేయించుకో వచ్చు. గ్రామాలలో బోర్సు వేయడానికి తగిన సాధన సంపత్తి ఉంటుండగా రిగ్సుకంటూ కోటి రూపాయిలు ఖర్చు చేసి ఏమి సాధిస్తారని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా ఎన్ని లక్షల మందికి డిఫినిట్ గా వాటర్ సప్లయి ఇవ్వగలరో చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను. కోటి రూపాయిలు రిగ్సు కోసం మట్టిలో పోయవద్దని చెబుతున్నాను. ఇవి వైట్ ఎలిఫెంట్స్. అవసరమైన చోట్ల ఉపయోగించండి కాని ప్రతి వారి నెత్తిన వీటిని రుద్ద వద్దని చెబుతున్నాను. కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుకు ఐదు లక్షలు ఇచ్చారు. రిగ్సు క్రింద కాకుండా ఐదు లక్షలు కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుకు ఇచ్చి అక్కడ ఉండే తాత్కాలిక వనరులను బట్టి సిస్టరన్ పెట్టి డ్రింకింగ్ వాటరు సదుపాయం కలుగచేయమంటే బాగుంటుంది. దీనివల్ల ఒక డ్రింకింగ్ వాటర్ సిస్టం తయారు చేయడానికి సాధ్యపడుతుంది సర్పంచ్ వచ్చి ఒక బావి త్రవ్వించడం, మరొకరు వచ్చి బోర్ వేయించడం—ఈ పద్ధతి వల్ల శ్రేయస్సు కలుగదని చెబుతున్నాను. ప్రతి గ్రామానికి సిస్టరన్ కట్టించి బావి త్రవ్వి దాని బోర్ వేయించి ఇస్తే ఒక ఫ్రూఫ్ సిస్టం అవుతుంది. కరెంటు డిపార్టుమెంటుతో ఉండే తగాదాలు కూడా పరిష్కారం చేసుకోవలసి ఉంటుంది. ఇంకా అనేక విషయాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు సమయం తక్కువైనందున, డిమాండ్ల సమయంలో మట్లాడవచ్చుననే ఉద్దేశంతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. నరసింహారెడ్డి:—అధ్యక్షా, తమ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకు రాదలచినాను. ఐదారు వందల మంది స్టూడెంట్సు ఇక్కడకు ఊరేగింపుగా వచ్చారు. ట్రాన్స్‌పోర్టు మంత్రి గారితో సమావేశం కలిపిస్తామని వారిలో కొందరిని లోపలికి తీసుకువచ్చారు. వారిని దాదాపు గంట నుంచి శాసన సభ చుట్టూ త్రిప్పుతున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్టు మంత్రి గారు ఎక్కడ ఉన్నారో వారికి తెలియచేస్తే మంచిది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—సభకు సంబంధించినది కాదు. సెక్రటరీగారు ఆ ఏర్పాటు చూస్తారు.

శ్రీ కె. వి. సిద్దయ్య (పుత్తూరు) :—అధ్యక్షా, ఇది బూటకపు ప్రభుత్వం అని చెప్పే దానిలో అతిశయోక్తి కాని సంశయం కాని ఏమి లేదు. ఈ ప్రభుత్వా నికి చిత్తశుద్ధి లేదు, విధానం లేదు. ఒక కార్యక్రమం లేదు. ఒక లక్ష్యం లేదు. ఈ ప్రభుత్వానికి తాను చెప్పే మాటలను నెరవేర్చాలనే ఆలోచన లేదు. తాము చేసే వాగ్దానాలు నెరవేర్చాలనే తలంపు లేదు. కనీసమైన నైతిక ధర్మం పరిపూర్ణమంగా విఫలమైనదని మీ ద్వారా సభ ముందు తెలియచేయదలచు కున్నాను. మహాశయా, ఈ ప్రభుత్వం వట్టి మాటల ప్రభుత్వమే కాని చేతల ప్రభుత్వం కాదని ఇదివరకే రుజువు చేసుకున్నది. అందుకు కొన్ని దృష్టాంతాలు సభ ముందు ఉంచదలచినాను. గౌరవనీయులైన మిత్రులు శ్రీరామమూర్తి గారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. వాటిని మినహాయించి మరికొన్ని విషయాలు

చెబుతాను, 8-3-78న పార్టీ నాయకుడుగా ఎన్నికైన ముఖ్యమంత్రి 4-4-78న ఒక ప్రకటన చేసారు. నిర్ణీతమైన గడువు లోపల భూసంస్కరణలను తప్పకుండా అమలు చేస్తామని వాగ్దానం చేసారు. నిర్ణీతమైన గడువు అంటే ఆరు మాసాలని కూడా ఖచ్చితంగా చెప్పారు. ఆరు మాసాలు ఇప్పటికి పూర్తి ఐనవి భూసంస్కరణలు గురించి పేపర్లో ప్రకటనలో చెప్పడం జరిగిందే కాని అమలు చేయలేదు. ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉంది. మరొక విషయం వాగ్దానం చేసారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తాం అన్నారు. రాయలసీమకు సున్నకు సున్న చుట్టినారు. వెనుకబడిన రాయలసీమకు కృష్ణా జిల్లాల విషయమై ఎక్కడా కేటాయింపు లేదు. వెనుకబడిన ఈ ప్రాంతంలో పరిశ్రమలను ఎక్కువగా పెట్టడానికి ఎలాంటి ఏర్పాట్లు కాని కేటాయింపులు కాని బడ్జెటులో చేయబడలేదు. చిన్న నీటి వనరుల విషయంలోనైనా రాయలసీమకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినారా అంటే లేదు. రాయలసీమకు తీవ్రమైన నష్టాన్ని అన్యాయాన్ని కలుగచేసినారని ఈ సభ ముందు తెలియచేస్తున్నాను. 4వ తేదీ నాడే మరొక ప్రకటన కూడా చేసారు. పంచాయతీలను మునిసిపాలిటీలకు సహకార సంఘాలకు జూను, జూలై నెలల లోపల తప్పకుండా ఎన్నికలు జరుపుతామని ప్రకటన చేసారు. 6-3-78న ఒక విలేఖరి, అయ్యా, జూను అంటున్నారు, కనీసం సెప్టెంబరులోనైనా ఎన్నికలు జరుపుతారా అంటే ఉంత దూరం ఎందుకు, తప్పకుండా అంతకు ముందే ఎన్నికలు జరుపుతామని చెప్పారు. ఎక్కడా ఒక్క ఎన్నిక జరిపినట్లు కాని వాగ్దానం నెరవేర్చినట్లు కాని లేదు అనువైన రోడ్డు ఉన్నా లేకపోయినా, ప్రతి గ్రామానికి బస్సులను వేస్తామని మరొక వాగ్దానం చేసారు. ఎపిఎస్ఆర్టిసి కి శక్తి లేకపోతే ప్రవేటు యజమానులకు ఉత్సాహం కల్పించి ప్రతి గ్రామానికి ఆరు మాసాలలో కనీసం ఒక బస్సు ఐనా వెళ్ళేట్లు చేస్తామని వాగ్దానం చేసారు. ఎక్కడ మార్చి, ఎక్కడ సెప్టెంబరు? ఆరు నెలలైనవి. ఎన్ని బస్సులు వేసారు, ఎన్ని రోడ్లు వేసారు, ఎన్ని రిపేర్సు చేసారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. కనీసం బస్సులనైనా అధికం చేయడానికి ఆర్.టి.సి కి వసతి కల్పించారా? అంటే 1977-78లో 19 కోట్లు కేటాయిస్తే 1978-79లో 18 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. బస్సులను అధికంగా కొనడానికైనా బడ్జెటులో ఎలాంటి కేటాయింపు లేదు. రోడ్ల విషయం తీసుకుంటే, ఒక్క చిత్తూరు జిల్లాలోనే సెన్సస్ గ్రామాలు 665, ఉన్నాయి, పక్కా రోడ్డు లేని గ్రామాలు. శివార్లు కూడా కలుపుకుంటే కనీసం ఐదు వేల గ్రామాలైనా ఉంటాయి. ఒక్క జిల్లాలోని పరిస్థితి ఇట్లా ఉంటే రాష్ట్రం మొత్తంలో ఎన్నివేల గ్రామాలుంటాయో. ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు రోడ్లు లేకుండా బస్సులు నడిపిస్తామనటం ప్రజలందరిని అపహాస్యం చేసినట్లు, అగౌరవ పరచినట్లు కాదా అని అడుగుతున్నాను పక్కా రోడ్లు కాకపోయినా మట్టి రోడ్లు అయినా వేయడానికి బడ్జెటులో కేటాయింపులు ఉన్నాయేమో పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. రోడ్లకు మొత్తం బడ్జెటులో 11 కోట్లు పెట్టారు, అందులో 8.9 కోట్లు [illegible] రోడ్లే. పంచాయతీరాజ్ రోడ్లకు కేటాయించినది [illegible] మాత్రమే. దీనితో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గ్రామాలన్నింటికి రోడ్లు వేసి

బస్సులు నడుపుతామంటే మనం అందరం నమ్మాలి, చప్పట్లు కొట్టాలి, ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. 6-3-78 వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేసారు, ప్రజలకు స్వచ్ఛమైన నిజాయితీతో కూడిన పరిపాలనను అందించి అందరి చేత శెహబాష్ అనిపించుకుంటామని ఆయన చెప్పారు. నిజంగా జరుగుతుందా అని ఆలోచించాలి, వాడ వాడల్లో వినవచ్చేవి ఏమిటంటే—లంచగొండి ఉద్యోగులు, మంత్రులు అప్పుడే బేరాలకు వాటాలకు దిగినారని, వారికి కావలసిన బంధువులు, తొత్తులు దళారీలుగా తయారైనారని వారియొక్క అనుమతి లేకుండా ఫైల్సు కదలడం లేదని ప్రతి చోట వింటున్నాము. ఈ విధంగా ఆరు నెలల కాలంలో నైతికంగా దిగజారిపోయి శెహబాష్ అనిపించుకునే బదులు అయ్యో, అబ్బా అనిపించుకుంటున్నారు,

ఇక ముందైనా ఈ ప్రభుత్వం ఈ విధానానికి స్వస్తి చెప్పి ఎన్నికల 12-30 p.m. టైములో చేసిన వాగ్దానాలను చిత్తశుద్ధితో నెరవేర్చడానికి పూనుకోవాలి, వాగ్దానాలను నెరవేర్చక వట్టి బూటకపు మాటలు చెబితే ప్రజలు సహించరు. ప్రజలు ఊరుకన్నా మేము మిమ్ములను నెమ్మదిగా వుండనివ్వము అని ప్రతిపక్షం తరపున ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. బలహీనవర్గాలకు ఎంతో ప్రాతినిధ్యము కల్పిస్తున్నామన్నారు. వారికి మంత్రివర్గములోనే లేదు సరియైన ప్రాతినిధ్యము. సన్నకారు రైతులకు సహాయము చేస్తామన్నారు. పేదరికాన్ని నిర్మూలన చేస్తామన్నారు. గ్రామాలలో పరిశ్రమలను పెడతాము అన్నారు కాని వీటికి కేటాయింపు ఎక్కడ వుంది? పట్టణాభివృద్ధికి 446 లక్షలు కేటాయిస్తే గ్రామీణాభివృద్ధికి సున్నా చుట్టారు. పట్టణాభివృద్ధికి కేటాయింపులు చేసి గ్రామీణాభివృద్ధికి ఒక్క రూపాయి కూడ కేటాయించకపోవడం విచారకరము. పరిశ్రమలకు రు.10 కోట్లు కేటాయించారు. గ్రామీణ పరిశ్రమలకు ఖాదీ, చేనేతలకు 8 కోట్ల 84 లక్షలు యిచ్చారు. ఎన్నో వేల గ్రామాలున్నాయి. 2 కోట్లు చేనేత కార్మికులకు మినహాయిస్తే పారిశ్రామిక విప్లవం తీసుకురావడానికి ఒక కోటి 84 లక్షలతో ఎన్ని పరిశ్రమలు పెడతారు. ఏ విధంగా ముందుకు పోగలుగుతామో ఆలోచించాలి, మేజరు, మీడియం, మైనరు ఇర్రిగేషన్‌కి రు.180 కోట్లు కేటాయిస్తే మైనర్ ఇర్రిగేషన్‌కి రు.9 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. భూజల పరిశీలనకు 60 లక్షలు కేటాయించారు. దీనికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించవలసిన అవసరం వుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి, బలహీనవర్గాలకు ఏ విధంగాను లాభదాయకంగా లేదు గ్రామీణావసరాలకు బడ్జెటులో 60 శాతము కేటాయించాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి, రోడ్స్‌కి ఎక్కువ కేటాయించాలి, గ్రామీణ వాతావరణములో మౌలికమైన మార్పు తీసుకురావాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో బ్యాంక్స్ ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడి ప్రజలు తమ సొత్తులు పెట్టుకుని తక్కువ ఖర్చుతో ఋణాలు తీసుకొనే అవకాశం వుంటుంది. దాగు పడడానికి అవకాశం వుంటుంది. ప్రతి కుటుంబానికి వారి కుటుంబ సభ్యులతో కూడిన ఒక చిట్టా యివ్వడానికి ప్రయత్నము చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):—అధ్యక్షా, బాగున్నావా తిమ్మక్కా అంటే నా పేరు నీకేమి తెలుసు అంటే నీ ముఖము చూస్తేనే నీ పేరు తెలుస్తున్నది అన్నట్లు వుంది ఈ బడ్జెటు. ఓట్ ఆన్ అక్కౌంట్ సందర్భములో ఒక మాట అన్నారు. మాకు టైము లేకపోయింది. పాత ప్రభుత్వం తయారుచేసిన లెక్కల పైన ఆధారపడి సమర్పిస్తున్నాం. వచ్చేసారి సమూలంగా సమర్పిస్తాము అన్నారు. హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ, థర్మల్ పవర్ అంతా ఉపయోగించి ఒక కొత్త మూసలో కరగపోస్తారని అనుకున్నాము. దీనిలో సోషలిస్ట్ వాసనలు ఎక్కడా లేకపోగా బూర్జువా భూస్వామ్య ప్రయోజనాల కోసము ఈ బడ్జెటు వుంది. బూర్జువా భూస్వామ్య ప్రయోజనాలను కాపాడడం కోసమే తయారు చేయబడిన పరిధిలోనే ఆలోచించినపుడు మొత్తము ఎటువైపు దారి తీస్తున్నది మన రాష్ట్రము ఏ దిక్కులో నడిపించబడుతున్నది అని చూసినప్పుడు దోపిడి వర్గాల దోపిడీని ఇంకా పెంచుతున్నది. బలపరుస్తున్నది. గ్రామాలలో పెట్టుబడిదారీ భూస్వామ్య విధానాన్ని మరింత పెంచడానికి, పటిష్టము కావించడానికి తోడ్పడుతున్నది. పారిశ్రామికంగా ఏ విధంగా వెనుకపడి వున్నామో అట్లాగే వుండడానికి తోడ్పడుతుంది. ఆ వెనుక బడిన తనాన్ని తొలగించి ముందుకు తీసుకుపోవడానికి తోడ్పడదు. ప్రాంతీయ అసమానతలు తొలగడానికి బదులు మరింత పెరుగుతాయి. పేదలు మరింత పేదలు అవుతారు. ధనికులు మరింత ధనికులు కావడానికి దారి తీస్తుంది. కుల తత్వాలు మరింత పెరుగుతాయి. అంచగొండి తనము విశృంఖలంగా తాండవిస్తుంది. పరిపాలన నుంచి ఇప్పటికే ఎంత దూర మైనారో మరింత దూరము కొడుతుంది. ప్రజల ధనమాన ప్రాణాలకు రక్షణ లేని పరిస్థితి మరింత పెరుగుతుంది పోలీసు రాజ్యానికి మరింతగా పరిపుష్టి చేరి దారి సుగమము చేస్తుంది. కష్ట జీవులు పేద వర్గాలు తమ హక్కులకోసము పోరాటాలకోసము దిగడానికి చేస్తున్న పోరాటాలను మరింత విస్తృతముగా సాగించడానికి విధిలేని స్థితిలోకి నెట్టుతాయి. ఈ నాడు దేశములో వున్న ఆర్థిక రాజకీయ సంక్షోభాన్ని మరింత పెంచడానికి ఉపయోగపడుతుంది తప్ప తగ్గించడానికి కాదనే విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. బలహీనవర్గాల గురించి ఘనంగా చెబుతున్నారు. వారిని ఉద్ధరిస్తాము, చాల కేటాయింపులు చేశాము అన్నారు. మా మార్క్సిస్ట్ పార్టీ వైఖరి ఏమిటనేది మా నాయకులు శ్రీ సుందరయ్య గారు నిన్న వివరంగా చెప్పారు. కాబట్టి ఆ వివరాలలోకి నేను పోవలసిన అవసరము లేదు. బలహీన వర్గాల జీవన స్థితి మెరుగుపడాలంటే కావలసినది భూమి, చేసుకొనడానికి వృత్తి. ఈ రెండు బడ్జెటులో మృగ్యం. పునాది సమస్యలను పరిష్కరించకుండా ఏదో చేస్తారనుకొనడము వట్టి భ్రమ. ఇప్పటికైనా పంటలు భీమా పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలి. మనకు ఎంత వరి అవసరం. ఎంత జొన్నలు అవసరం. ఎన్ని పప్పు ధాన్యాలు అవసరం ఎన్ని కాయధాన్యాలు అవసరం అనేది చూసుకొని ఒక ప్లాను ప్రకారం పండిస్తే ఉపయోగం కాని ప్రత్తి, చెరుకు మొదలైన పంటలు అధికోత్పత్తి జరిగితే మిగతా పంటల ఉత్పత్తి లేకుండా పోయే ప్రమాదము వుంటుంది. కనుక ఒక ప్లానింగ్ వుండవలసిన అవసరం వుంది.

ఇక, ఈ బడ్జెటు రూ. 74 కోట్ల బడ్జెటు అన్నారు. ఆ లోటును భర్తీ 12.40 p.m.
చేయటానికి సహజంగా ఏమి చేస్తారో అందరకూ తెలుసు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను తగ్గిస్తారు. ప్రజలపై పన్నులు వేస్తారు. పన్నులు వేయము అని చెప్పినా అది ఎంతవరకు అమలు చేస్తారో చూడాలి. ఈనాడు పరిపాలనలో ప్రజల యొక్క పాత్ర ఏమిటి అనేది చూడాలి. ప్రజలు అందరికంటే మహోన్నతుడు అని అంటున్నారు. పీపుల్ ఆర్ ది సుప్రీం అంటున్నారు. ఏ అధికారి అయినా ప్రజల వద్దకు వెళ్ళి మీరు గొప్పవారు, పరిపాలన అంతా మీదే అని చెప్పగలుగుతున్నారా, అలాంటి భావంతో వుంటున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఏ ఆఫీసులోకైనా సామాన్యుడు పోవడానికి అవకాశం వున్నదా ? ధనికులు, కార్లు వున్నవారు వెళ్ళటానికి అవకాశం వున్నది. వారినే అధికారులు కుర్చీలో కూర్చోమంటారు. వారి పనులే అవుతున్నాయి. సామాన్యులు, కూలీలు, రైతులు ఏ ఆఫీసుకు వెళ్ళినా ఎండకు ఎండాలి, వానకు తడవాలి, చెట్ల క్రింద నిలబడాలి. డబ్బు ఇస్తేనే మెట్లు ఎక్కనిస్తాడు, ప్రజలు ప్రత్యక్షంగా ఈ పరిపాలనలో పాల్గొనటానికి అనుకూలమైన స్థితి కల్పించవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ అధికారి మీద ఫిర్యాదు వచ్చినా వాటిని వెంటనే విచారించటానికి పూనుకోవాలి. గ్రామస్థాయిలో కూడా అఖిలపక్ష కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి వారికి ఆ బాధ్యతను అప్పగిస్తే ప్రజా సమస్యలు చాలా వరకూ పరిష్కారం అవుతాయి. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. పబ్లిక్ గ్రీవెన్సెస్ కమిటీలు, ఫిర్యాదుల సెల్స్ వున్నాయని అంటున్నారు. కాని అవి ప్రజలకు చాలా దూరంగా వుంటున్నాయి. ఒక్క హైదరాబాదులో ఏర్పాటు చేశారు. జిల్లాలకు కూడా తీసుకువస్తామని అన్నారు కాని ఇంతవరకూ తీసుకురాలేదు. హైదరాబాదులో ఏర్పాటు చేసినది సంతృప్తికరంగా లేదు. దానిని పటిష్ఠవంతంగా పని చేసేట్లు చేయాలి. ప్రజలు ప్రత్యక్షంగా పరిపాలనలోని అన్ని రంగాలలో పాల్గొనేటట్లు చేయాలన్నప్పుడు ప్రభుత్వ స్వభావంలో మార్పు రావాలి. బంధు ప్రీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం రాజకీయ పక్షపాతం రోజురోజుకూ పెరుగుతున్నాయి. వాటిని తొలగించకుండా ప్రజలను పరిపాలనకు దగ్గరగా తీసుకుపోలేము. రికమెండేషన్స్ వుంటేనే పని చేసే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పాలి. ఎవరు రికమెండేషన్స్ తేగలుగుతాడో, ఎవరు మంత్రులచుట్టూ, అధికారుల చుట్టూ తిరిగి పనులు చేయించగలడో వాడే గొప్పవాడు అవుతున్నాడు. కార్యక్రమాల మీద, నిజాయితీ మీదా నిలబడి పనిచేసే వాడికి విలువ లేదు. మీ పార్టీ వాడు వచ్చినా సరే, ఏ సమస్య అయినా సరే దాని విలువ బట్టి పని చేయాలి కాని రికమెండేషన్స్‌కు లొంగవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. అపరసంజయగాంధీలు బ్రహ్మాండంగా పరకాయ ప్రవేశం సాగిస్తున్నారనే వదంతులు వున్నాయి. ఆ సంఘటనలు వివరంగా ఇప్పుడు చెప్పను. సమయం వచ్చినప్పుడు చెబుతాను. చంద్రుడు విదియనాడు కన్పించకపోయినా తదియనాడు కన్పిస్తాడు. ఎవరెవరి కొడుకులో, ఎవరెవరి బంధువులో ఎవరెవరి అనుంగు మిత్రులో మంత్రులకు తెలుసు. ఎక్కడ ఎలా జరుగుతున్నదో మీ దగ్గర వుండే సి.ఐ.డి.ల ద్వారా తెలుసుకుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదే సందర్భంలో అవినీతిని

అరికట్టాలంటే అవినీతిపరులను కఠినంగా శిక్షించాలి. నేను రెండుమూడు ఉదాహరణలు ఇస్తాను. ప్రాచ్య లిఖిత గ్రంథాలయం, పరిశోధనాలయం గురించి ఇదివరకే సభలో నేను ప్రస్తావించాను. అది వ్యభిచార కేంద్రంగా, లంచగొండితనానికి కేంద్రంగా, బంధుప్రీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతంతో కూడివున్నదని నా దగ్గర డాక్యుమెంటరీ ప్రూఫ్ వుందని చెప్పాను. ఆత్మహత్య కూడా చేసుకోవడం జరిగింది. దానిపై సమగ్ర విచారణ జరిపించండి అని నేను చెప్పినా వినకుండా ఆ సంస్థ అధిపతికి ప్రమోషన్ ఇస్తున్నారు. ఇటీవల మా జిల్లాలోని పులుగు తాలూకాలో షుమారు 4 లక్షల విలువ గల అడవి నాశనం చేయబడిందని, డి.ఎఫ్. వో పై, కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టుపై రాష్ట్రస్థాయిలోని ఉన్నతాధికారి చేత విచారణ జరిపించండి అని చెప్పినా ఇంతవరకూ చర్య తీసుకోలేదు. విచారిస్తాం అని అంటున్నారు, 1977 మేలో నా నియోజకవర్గం నర్సంపేట తహశీల్దారు పై డాక్యుమెంటరీ ప్రూఫ్‌తో మీ ఎదుట కొన్ని కేసులు పెట్టాము, ఇంతవరకూ చర్యలు తీసుకోలేదు. 15 రోజుల క్రింద ఒంగోలు డి.ఎస్.పి. ని యాంటి కరప్షన్ బ్యూరో వారు పట్టుకున్నారు. ఆయన వ్రాత పూర్వకంగా స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. ఆ స్టేటుమెంటును జాగ్రత్తగా పరిశీలించండి. ఆయన చెప్పింది ఈ డబ్బు నా కోసం నేను వసూలు చేయడం లేదు, ఉన్నత పదవిలో వున్నవారు, వారి తాలూకూ మరొకరు పార్టీ కోసం వసూలు చేయమంటే చేశాను అని అది వ్రాతపూర్వకంగా వుంది. దానిని విచారించండి. చాలా వదంతులు వున్నాయి. ఉన్నత పదవులలో వున్నవారి పేర్లు చెప్పుకొని డబ్బు వసూలు చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ అనుమానాన్ని పోగొట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. అదే నిజమైతే దానిని ఆపవలసిన అవసరం వుంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, ఈ సభలో గౌరవసభ్యులు మంత్రి తాలూకా వ్యక్తులు కొంతమంది డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారని వేగ్‌గా ఆరోపణ చేయడం న్యాయమా ? వారిని స్పెసిఫిక్‌గా ఎవరో చెప్పమనండి.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :—వేగ్‌గా చెప్పడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— పేర్లు చెప్పడం సాంప్రదాయంకాదని చెప్పలేదు ఒంగోలు డి. ఎస్. పి. ని యాంటికరప్షన్ బ్యూరోవారు పట్టుకున్నారని చెప్పాను, వారు వ్రాతపూర్వకంగా ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ వుంది,

Mr. Deputy Speaker:—You can bring it to the notice of the Speaker. Nothing wrong in it. If there is any corruption case you are at liberty to produce it.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—నేను తప్పకుండా తీసుకువస్తాను. ఇక. ఈ సందర్భంలో మొత్తం మనయొక్క సామాజిక జీవితంలో ప్రధానమైన సమస్య ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ వుండటమా, లేకపోవడమా అనేది. ప్రజాతంత్ర వ్యవస్థకు ప్రమాదస్థితి ఏర్పడిందని చెప్పకతప్పటం లేదు. ఈ విషయంలో పోలీసువారి బాధ్యత ఎక్కువగా వుంది పోలీసులను రక్షిస్తున్నదానిలో ప్రభుత్వ బాధ్యత

ఎక్కువగా వుంది. ఈ మధ్య ఎక్కడ చూసినా డిమోరలైజేషన్ ఎక్కువ అవుతున్నది అని పోలీసు ఉన్నతాధికారి అన్నారు. ఎక్కడ డిమోరలైజేషన్ అవుతున్నదని అడుగుతున్నాను. నక్సల్‌లో ప్రజలనుండి డబ్బు వసూలుచేయడం డిమోరలైజేషనా? వ్యభిచారులను పట్టుకోవడం డిమోరలైజేషనా? స్త్రీలను చెరచడం డిమోరలైజేషనా? తలలు పగలగొట్టటం డిమోరలైజేషనా? తుపాకితో కాల్చటం డిమోరలైజేషనా? హత్య జరిగితే హంతకులవద్ద డబ్బు తీసుకొని కేసు మాఫీ చేయడం డిమోరలైజేషనా? నర్సంపేట తాలూకాలో కారుపోలు అనే గ్రామంలో జనతాపార్టీ కార్యకర్తను అక్కడ స్థానికంగావున్న పాలకపక్ష గ్రూపు వారు హత్య చేస్తే అక్కడవున్న ఉన్నత పోలీసు అధికారికి ఫిర్యాదుచేస్తే ఈరోజు వరకూ అతను అక్కడనుండి కదలకపోగా తన పనులు తాను చక్కగా చేస్తున్నాడే, ఇది డిమోరలైజేషనా? ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే పోయిన ప్రభుత్వం పోలీసులకు పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇచ్చింది. ఈ కొత్త ప్రభుత్వం వచ్చాక కొంత స్వతంత్రంగా వుండాలనుకున్నది కాని నల్లకుంటలో జరిగిన సంఘటనతో, మార్చి, ఏప్రెల్ మొదటివారంలో పూర్తిగా ఈ ప్రభుత్వం పోలీసుల గ్రిప్‌లోకి వచ్చింది. ఈ రోజు 12.50 p.m. పోలీసువారు ఏది చెబితే అది అధికారుల వాక్యం అయిపోయింది. పోలీసువారి ఆ రకమైన వత్తిడివల్ల భార్గవ కమీషను రద్దు కాబడింది. రహస్య విచారణ చేయండి లేకుంటే లేదంటే, బహిరంగ విచారణ గాకుండా రహస్య విచారణ ఎవరికి కావాలి? లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఏ స్థితిలోకి చేర్చకుండా వదిలి పెట్టారు. ఫైరింగు జరిగినప్పుడు జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ కావాలంటే నో అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు తాము పట్టుకున్న కుందేలుకు మూడేకాళ్ళు అని పట్టుకూర్చున్నారు. అవతల పోలీసు అధికారులు నో జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ అంటున్నారు, వీరు నో జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ అంటున్నారు. ఈ రెండింటిలో పోలీసులు సాధించిన విజయాన్ని తక్కువ అంచనా వేస్తే చాలా ప్రమాదంవుంది. పోలీసులకు ప్రోత్సాహం యివ్వాలనే పేరుతో జరిగిన విషయాలు ఏమిటి? ఈ మధ్యన ముక్తదారు కమీషను రిపోర్టు కాపి హౌస్ ముందు పెట్టారు. అందులో ఏమి తేలింది? ఈనాడు సమాజములో నేరాలు ఏమిటి? దొంగతనం నేరం, వ్యభిచారం నేరం, స్త్రీలపైన అత్యాచారాలు నేరం, లంచాలు తీసుకోవడం నేరం, గూండాయిజం నేరం, హత్యలు చేయడం నేరం అంటున్నాం. చట్ట ధిక్కరణ నేరం అంటున్నాం. ఇవి అన్ని చేస్తున్నారు పోలీసులు. నేరస్థులలో మొట్టమొదటి ముద్దాయి పోలీసు డిపార్టుమెంటు అని చెప్పవలసి వస్తుంది. వాటి అన్నింటికి ఉదాహరణలు ముక్తధార్ కమీషనులో కోకొల్లలు వున్నవి. ఋజువు అయినవి. తాజాగా ఒక విషయం చెబుతాను. ఇటీవల పాణ్యం పోలీసు ఏరియాలో 18-8-78 తేదీన చల్లా రమణరెడ్డి అనే చిల్లర వర్తకుడి బట్టలు దొంగతనం అయితే పోలీసులు తీసుకున్నారు. బట్టలు అతనికి యివ్వకపోగా దొంగలతో కుమ్మక్కయి నానా అవస్థలు పెట్టారు, అలా అనేకం వున్నాయి ఈ ప్రభుత్వం అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత పోలీసుల కాల్పులు చాలా విస్తారము అయిపోయినవి. ఇంతకుముందు మూడు సంవత్సరాలలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులు ఎన్ని వున్నవో యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన మూడు నెలల్లో అన్ని జరిగినవి. నేరాలు విపరీతంగా పెరిగినవి, హత్యలు విపరీతంగా పెరిగినవి, పోలీసులు డబ్బు యిచ్చిన

చోట జోక్యం చేసుకుంటున్నారు. డబ్బు లేనిచోట లేదు. వారికి యింటరెస్టు వున్న కేసును అటు యిటు మారుస్తున్నారు. ఇంటరెస్టులేని కేసును త్రొక్కి పెడుతున్నారు. అసలు మన రాష్ట్రములో ప్రజా తంత్ర వ్యవస్థ వుందా? ఎవరైనా స్వేచ్ఛగా బజారుకు వెళ్ళి తిరిగి రాగలరా? స్వేచ్ఛగా తన యింటిలో భార్యా పిల్లలతో నగలు నట్ర పెట్టుకొని తెల్లవార్లు సురక్షితంగా వుంటారా? అరక్షిత స్థితి ఏర్పడింది. దీనికితోడు మద్రాసు అప్రెషన్ ఆఫ్ డిస్టర్బెన్సెస్ యాక్టు, 1948 ని మా వరంగల్ జిల్లాలో నా నియోజకవర్గములో, నా ప్రక్కన వున్న ములుగు నియోజకవర్గములో పెట్టారు. రాష్ట్రములో అనేక జిల్లాలలో వున్నది. దానిలో వున్న సెక్షన్ 4; ఐ. పి. సి. లోని 307, 363, 364, 365, 367, 368, 376, 392, 394, 395, 397, 398, 436 సెక్షన్ల క్రింద ఏవైతే శిక్షలు విధించబడుతాయో — వాటన్నింటికీ మరణ శిక్ష — అని విధించబడడానికి యీ డిస్ట్రిక్టు ఏరియాలో అవకాశం వుంది.

SECTION 5:— Any Magistrate, and any Police Officer not below the rank of Sub-Inspector, may, if in his opinion, it is necessary so to do or restoring or maintaining public order, after giving such warning, if any, as he may consider necessary, fire upon, order fire to be opened or otherwise use force, even to the causing of death, against any person who in a disturbed or is acting in contravention of any law or order for the time being in force in such area, prohibiting the assembly of five or more persons or the carrying of things capable of being used as weapons. దీనిని సరిగాచెప్పాలంటే ఎవరినిబడితే వారిని కాల్చి పారవేయవచ్చు. అంతేగాదు సెక్షన్ 6లో Protection of Persons Acting under sec.5 Unless Government gave permission, no officer can be prosecuted or any case can be instituted against him. ఈ రకమైనటువంటి యాక్టు వున్న తరువాత మా ప్రాంతములో స్వేచ్ఛ వుందనుకోవడం తప్పు. ఈ యాక్టు రద్దు కావాలి. రద్దు చేయవలసిన అవసరం వుంది. కల్లోలిత ప్రాంతాలుగా ప్రకటించిన వాటిని మా ప్రాంతాలలో రద్దు చేయండి. నక్సలైట్ల చర్యలు ఏమి ఉన్నా మేము బలపరిచినవారము గాదు. మా పార్టీ స్పష్టంగా చెప్పింది. ఉన్నటువంటి యాక్టు ప్రకారముగా శిక్ష వేయండి. అంతేగాని దానిని ఆధారముగా చేసుకొని ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలను విచ్ఛిన్నం చేసే స్థితికి పోకూడదు. పోలీసులను చట్టము యిరుదు సమానముగా తీసుకురావాలంటే సిఆర్‌పిసి లోని 197 సెక్షనును ఎత్తి వేయాలి. కేంద్ర సబ్జెక్టు అయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని అడుగాలి పోలీసు వెరిఫి కేషను పెట్టారు. యీనాడు పోలీసు స్టేషన్లలో ఫోటోలు తీస్తున్నారు, కాలేజీలకు యూనివర్సిటీలకు పోయి ఫోటోలు తీస్తున్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. నా కొడుకు వెంట పోలీసులు వున్నారు. వాడి మీద సీక్రెటు రిపోర్టు తయారు చేస్తున్నారు. నా టెలిఫోను టాప్ చేస్తున్నారు. నాకువస్తున్న

వుత్తరాలు సెన్సార్ అవుతున్నాయి. ఇవి అన్ని వుండవు అన్నారు కాని జరుగుతున్నాయి.

ఇక సాధారణ పోలీసుల పరిస్థితి. వారికి యూనియన్ పెట్టుకోడానికి అవకాశం యివ్వండి వారి మీద వున్న వెట్టిచాకిరి తీసివేయండి యాంటి కరప్షన్‌లో యిదివరకు ఎవరిని డితే వారిని టాప్ చేయడానికి వున్న అవకాశాలను పునరుద్ధరించాలి

విద్య విషయం త్రిభాషా సూత్రం రద్దు కావాలని యిదివరకే చెప్పాము. మాతృ భాషలో అన్ని స్థాయిలలో విద్యా బోధన జరుగాలి. ప్రతిదానిలో మాతృ భాష వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను టీచరు పిల్లల నిష్పత్తి యిప్పుడు 1:40 వుంది, ఇంకా 20 మంది పిల్లలు ఎక్కువ చేరితే తప్ప అంటే 60 మంది అయితే తప్ప రెండవ పంతులురాడు. అయిదవ తరగతివరకు ఒక స్కూలులో ఒకే టీచరు చెప్పడం సాధ్యం కాదు 20 మంది గాని 25 మంది గాని విద్యార్థులకు ఒక టీచరు వుండాలి. నిష్పత్తి ఆ విధంగా పెట్టాలి. మరొక అయిదుగురు విద్యార్థులు ఎక్కువ వస్తే మరొక టీచరును వేయాలి. విద్యార్థుల సమస్యల గురించి చెబుతాను గుంటూరులో 2500 సీట్లు వుంటే 9 వేల అప్లికేషన్సు వచ్చాయి నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీలో 750 సీట్లున్నవి. 3800 అప్లికేషన్సు వచ్చాయి రాష్ట్ర పాలిటెక్నిక్స్‌లో 1200కి 15 వేల అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. మెడికల్ సీట్సు 900 వుంటే ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషను కొరకు 15 వేల అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. ఇక పాఠ్య పుస్తకాలులేవు, నోటు పుస్తకాలు దొరకడం లేదు, జాతీయం చేయబడిన పుస్తకాలు చాలా ఆలస్యంగా వస్తున్నాయి. ఒకటి రెండు తరగతుల సైన్స్. సోషల్ స్టడీస్ మొన్న సెలక్ట్ అయినాయి ఇందులో చాల కుంభకోణాలున్నవి. టెక్స్ట్ బుక్స్‌లో బ్లాక్ మార్కెటు జరిగితే పట్టుకోడానికి క్రింది అధికారులకు అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. వీటిని ఎసెన్షియల్ కమొడిటీస్ లిస్టులో చేర్చరో అంతవరకు బ్లాకు మార్కెటు చేసేవారి మీద చర్య తీసుకోడానికి వీలుండదు. అందుచేత పాఠ్య గ్రంథాలను కూడ ఈ లిస్టులో చేర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ — అధ్యక్షా, ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. 1-00 p.m
పదిమంది ఆడవారము మాత్రమే ఉన్నాము. మమ్ములను వెనకాల పిలుస్తున్నారు. నిన్న కూడ విజయలక్ష్మిగారిని ఒంటి గంట ప్రాంతములో పిలిచారు.

మీద్వారా ప్రభుత్వానికి కొన్ని అభిప్రాయాలను తెలియచేస్తాను. 1978 మార్చినాటికి ఎంప్లాయిమెంటు లైవ్ రిజిష్టరులో ఉన్న అభ్యర్థులు 8.4 లక్షలు. అందులో 89 వేలు షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్, 11 వేలు షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్, ఇంకా 97 వేలు బేక్‌వర్డు క్లాస్ వారు ఉన్నారు. మిగతా 5.48 లక్షలు ఓపెన్ కాంపిటీషనులో ఉన్నవారు ఇందులో ఎంతమంది ఎకనామికల్లీ బేక్‌వర్డు వున్నారో స్టాటిస్టిక్స్ కలక్ట్ చేసి వారికి కూడ ఒక పర్సంటేజ్ ఏర్పాటు చేసి బెనిఫిట్ యివ్వగలిగితే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

ఈ మధ్య డిస్ట్రిక్టు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్ఛేంజీస్‌నుంచి స్టయిఫండ్ అండ్ ట్రెయినింగు ప్రోగ్రాంకు క్యాండిడేట్సును కాల్ ఫర్ చేయడం జరిగింది ఒక్కొక్క జిల్లాకు దాదాపు 2 వేల మందిని రిక్రూట్ చేయడం జరిగిందని వింటున్నాము. కాని ఎకనామికల్లీ బేక్‌వర్డు వారిని ఒక్కరిని కూడా ఇందులో సెలక్టు చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్సులో 500 రూపాయల కన్నా తక్కువ జీతం తీసుకొంటున్నటువంటి ఉద్యోగస్థులలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌వారు ఎంతమంది ఉన్నారో ఒకసారి పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించినవారు వాటిలో పర్సనల్ ఆఫీసర్సుగా ఉండడంవల్ల ఆయా రాష్ట్రాల వారిని రిక్రూట్ చేసుకొనడం జరుగుతున్నదని, మనకు లేకుండా పోతున్నాయని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

హైదరాబాద్ ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్చేంజీలో 1973-74, 1974-75 క్యాండిడేట్సును డ్రా చేస్తున్నారు. జిల్లాలలో 1969-70, 1970-71 కాండిడేట్సును డ్రా చేస్తున్నారు ఈ డిఫరెన్సు చూడండి. డిస్‌కంటెంటు పెరిగిపోతున్నది. కాబట్టి హైదరాబాద్‌లో ఉన్న వేకెన్సీస్‌లో కూడా కొంత పర్సంటేజి జిల్లాలకు కూడా ఎలాట్ చేసి డిస్ట్రిక్టు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్ఛేంజెస్ నుంచి క్యాండిడేట్సును డ్రా చేయాలని. మనవిచేస్తున్నాను. మనం గవర్నమెంటును ఎంతసేపూ డిగ్రీ కాలేజీలు కావాలని కోరుతున్నాము. ఈ డిగ్రీ కాలేజీలు ఇంకా పెంచడంవల్ల అనెంప్లాయిడు గ్రాడ్యుయేట్సును పెంచినవాళ్ళం అవుతామేమోనని నా భయం. అందుచేత టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు-పాలిటెక్నిక్స్ లాంటివి స్టార్టు చేయడానికి ఎవరైనా ముందుకు వస్తే తగు ఫండ్సు క్రియేట్ చేసి తోడ్పడాలని మనవిచేస్తున్నాను. కడపలో మినరల్ రిసోర్సెస్ ఉన్నాయి మినరల్ రిసోర్సెస్ ఉన్నందువల్ల, అక్కడ మెటలర్జి, జియాలజీ, మైనింగ్-మొదలైన జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులు స్టార్టు చేస్తే వారికి మనం సహాయం చేసినటువంటివారం అవుతాము.

మన ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్సుకు ఒక్కొక్కదానికి 60 లక్షల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేసారు. ఈ 60 లక్షలలో నిజంగా ఎంత యుటిలైజు అవుతున్నది? మనం మార్జినల్ మనీక్రింద 20 శాతం ఇస్తున్నాము. బ్యాంకులవారు 10 కిలోమీటర్సు బౌండరీ పెట్టుకొంటున్నారు. 10 కిలోమీటర్సు పైన ఉన్న గ్రామాలకు సహాయం చేయడానికి కొన్ని బ్యాంకులు ముందుకు రావడంలేదు. ప్రతి ఫిర్కాకు ఒక్కొక్క ఫార్మర్సు సర్వీసు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ పెట్టి ఏదో ఒక బ్యాంకుద్వారా వారికి ఫైనాన్సు చేయగలిగినప్పుడు పేద ప్రజలకు మనం ఇవ్వాలనుకున్నటువంటి బెనిఫిట్సు అన్నీ ఇవ్వగలిగిన పరిస్థితులలో ఉంటాము. లేకపోతే ఒక్కొక్క బ్యాంకు కొన్ని గ్రామాలను అయినా ఎడాప్టు చేసుకోవాలి. ఇలాగ చేస్తే ఒక్కొక్క ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషనుకు మనం ఇచ్చినటువంటి 60 లక్షల రూపాయలు యుటిలైజు అవుతుందని నా అభిప్రాయం.

ఉమెన్ వెల్ఫేరుకు 1.3 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఆ ఉమెన్ వెల్ఫేరులో చైల్డు వెల్ఫేరు కూడా ఇన్‌క్లూడ్ అయి ఉంది. ఈ మధ్య నేను పేపరులో చూసాను. The Kerala Government grants Rs. 1000/— to any unmarried girl, who lost her father, for her marriage expenses. మనం కూడా అటువంటిది ఎందుకు చేయకూడదు ? ఈనాడు ఇక్కడున్నటువంటి గవర్నమెంటు ఆడవాళ్ళ ఓట్లతో పారం అయినటువంటి గవర్నమెంటు అని నేను ధైర్యంగా చెప్పగలను. కాబట్టి గవర్నమెంటు ఆడవాళ్ళకు ఏమి సహాయం చేయగలదో ఆలోచించి ఆ విధంగా చేయుటకు ముందుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

రాయలసీమ గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను. అది డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియా అని అందరికీ తెలుసు. చూస్తూనే ఉన్నాము, వింటూనే ఉన్నాము. ప్రధానంగా కడప, చిత్తూరు చూడండి. అవి మైనర్ ఇరిగేషను మీద, వెల్ ఇరిగేషనుమీద ఆధారపడి ఉన్నాయి. అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ మాగ్జిమం టాప్ చేస్తున్నాము. ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక టాంకు అన్నారు. ఒక్క టాంకుతో ఎన్ని బావులలో అండర్ గ్రౌండు వాటర్ రెయిజు చేయబోతున్నాము. అది ఎంత ఉపయోగపడుతుంది అని ఆలోచిస్తే చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉంటుంది. అడవి వంకలు, వాగులకు చెక్ డ్యాంక్ నిర్మించాలి. అప్పుడు ఈ వాటర్ స్టోరేజి అయి అండర్ గ్రౌండు వాటర్ రెయిజు అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

రాజంపేట తాలూకాలో ఎర్ర చందనం విపరీతంగా ఉంది. అది ఒక టన్ను 40 వేల రూపాయల చొప్పున జపానుకు ఎగుమతి చేయబడుతున్నది. అక్కడ వారు ఏమి చేస్తున్నారో మాకెవరికీ సరిగా తెలియదు. అందుచేత మనం ఒక టీమును అక్కడికి పంపించి దాని యూసేజెస్ ఏమిటో తెలుసుకొని ఇక్కడి నుంచి ఫినిష్‌డు ప్రొడక్ట్సు ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తే మనకు ఎక్కువ ఫారిన్ ఎక్ఛేంజి రావడానికి ఆస్కారం ఉంది. దానిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కడప జిల్లాలో ఎఫారెస్టేషను క్రింద ఎన్నో చెట్లు నాటారు. ఒక్కటి కూడా బ్రతకలేదు. దానికి బార్బ్ వైరు తెచ్చి ఫెన్సింగు వేయడం జరిగింది. అనేక లక్షల రూపాయలు వృధాచేసే పద్ధతులు అవలంభిస్తున్నారు. నేను అనేక సార్లు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు, కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాను. రాజంపేట దగ్గర శేషాచలం ప్లాటూ అని ఒకటి ఉంది. అక్కడ 700 మీటర్సు ఎలివేషనుతో 600 స్క్వేర్ మైల్స్ ఉంది. అక్కడ చెట్లు పెంచినట్లయితే పెరిగి ఉండేవి. మనకు రా మెటీరియల్ కూడా వచ్చి ఉండేదేమో. ఈ విధంగా ఫండ్సు దుర్వినియోగం అవుతున్నప్పుడు చూస్తూ ఉండాలంటే బాగుండదు.

ఇప్పుడు దౌర్జన్యాలు, దోపిడీలు, హత్యలు, మానభంగాలు మొదలైన విషయాలమీద గౌరవ సభ్యులందరూ ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు, నాకూ ఆందోళన ఉంది. ఇవి గవర్నమెంటువల్ల, గవర్నమెంటు చేసేటటువంటి శాసనాలవల్ల వీటిని కంట్రోలు చేయగలమా ? మనమంతా ప్రజా ప్రతినిధులుగా

మన జిల్లాలలో, మన తాలూకాలలో సమావేశమై ఇటువంటి దురాగతాలకు పాల్పడిన వ్యక్తులను ఏవిధంగా కంట్రోలు చేయాలి, ఈ సొసైటిలో ఎటువంటి మార్పు రావాలి, మనిషిలో ఎటువంటి మార్పు రావాలనేదానిమీద ఒక నిర్ణయం తీసుకొని ఆ విధంగా మార్పు తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడే ఇవన్నీ తగ్గుతాయని మనవిచేస్తూ తమరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు చూసిన తరువాత నిన్న మొన్నటివరకు సామాన్య ప్రజలకుకాని శాసనసభలో సభ్యులుగా ఉండి ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇతర మంత్రులు చెప్పే అనేక మాటలు, వాగ్దానాలు విని ఏదో జరుగుతుందని చూసిన మాలాంటివారికి నిరాశ కలిగిందని చెప్పడానికి విచారించవలసి వస్తున్నది.

ఆర్.టి.సి. బస్‌లను ప్రతి గ్రామానికి నడుపుతామని అన్నారు. బడ్జెటులో చూస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ రోడ్ ట్రాన్సుపోర్టు కార్పొరేషనుకు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఏమి డబ్బు కేటాయించడం లేదని ఉంది. కాకపోతే రెవ్యూ ఆఫ్ ఎకనమిక్ ట్రెండ్సులో చూస్తే 50 లక్షల రూపాయలు షేర్ కాపిటల్‌గా పెడుతున్నాము, బ్యాంకుల నుంచి 150 లక్షల రూపాయలు అప్పు ఇస్తారని అన్నారు. మొత్తం రెండుకోట్లు అయితే ఎన్ని బస్‌లు వస్తాయో మీరు ఆలోచించండి. 200 బస్‌లు వస్తాయి. హైదరాబాద్‌లో మొన్న జరిగిన గలాటా గురించి మాట్లాడుతూ హైదరాబాద్ సిటీకి 100 బస్‌లు ఇవ్వబోతున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మిగిలిన 100 బస్‌లు ఏ ఏ జిల్లాలకు పంపిస్తారు. తేనె తుట్టను కదిపినట్లు అయింది. 30 సంవత్సరాలనుంచి గ్రామాలకు బస్‌లను నడవ లేదు, నడపకపోతే నడపలేదు. ఇప్పుడు మేము బస్‌లను పెడుతున్నామని ఎంకరేజి చేసి ఇప్పుడు ఏవో కొన్ని గ్రామాలకు వేస్తే చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. మా గ్రామాలకు కావాలి అంటే మా గ్రామాలకు కావాలని సభ్యులందరి దగ్గర నుంచి ఒత్తిడి వస్తుంది. కొన్ని ప్రాంతాలకు వచ్చి కొన్ని ప్రాంతాలకు రాకపోతే మీరు ఏమీ చేయడంలేదని ఒక విమర్శ వస్తుంది. ఆశలు కల్పించి లేనిపోని కొత్త చిక్కులు తీసుకొని రావద్దు. బస్‌లు వెళ్ళాలంటే రోడ్లు కావాలి. రోడ్లకు ఏమి కేటాయించారు అంటే లోగడ సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం ఏమీ పెంచలేదు. కాకపోతే గ్రామాలకు రోడ్లు వేసేదానికి ఒక కోటి 20 లక్షల రూపాయలు మాత్రం ఇస్తున్నామని అన్నారు. ఒక కోటి 20 లక్షలు అంటే ఎన్ని గ్రామాలకు సరిపోతుంది? ప్రతి గ్రామానికి 6 మాసాలలో బస్‌లు వేస్తామని అన్నారు. మీరు చెప్పే మాటలు నీటిలో మూటలని మనవిచేస్తున్నాను. మేము పేద ప్రజల యొక్క ప్రతినిధులము, వారికోసమే పుట్టాము, వారికోసమే బ్రతుకుతున్నాము అని చెబుతున్న ఈ ప్రభుత్వం ఒక కోటి రూపాయలు విలువైన సారా మీద 80 కోట్ల రూపాయలు ఎలాగ వసూలు చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. రెంటల్సు క్రింద రూ 60 కోట్లు, ఎక్సైజు డ్యూటీ క్రింద రూ.20 కోట్లు మొత్తం 80 కోట్లు వస్తున్నది.

అసలు చిత్రము ఏమిటంటే లోగడ సంవత్సరాలలో ఒక కోటి 29 లక్షల సారా 1-10 p. m.
మీద. ఈ ప్రభుత్వానికి 69 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తే ఇప్పుడు కోటి రూపాయలు సారా మీదే 81 కోట్ల రూపాయలు. ఇదిగాక దాదాపు 15కోట్ల రూపాయలు కల్లు పాకలమీద. ఇంతకు ముందు గౌరవసభ్యులు మనవిచేశారు. ఇది ఎవరి దగ్గరనుంచి, ఈ కల్లు త్రాగే వారు ఈ సారా త్రాగేవారు ఎక్కువ మంది పేద ప్రజలు కారా? మన ప్రక్కన ఉన్నటువంటి తమిళ నాడు రాష్ట్రంలో-మరి కరుణానిధిగారి మీద ఎన్నో గల్లంతులు విన్నాము. కాని ధైర్యంగా అతను చేశాడు. ఈ రోజు అన్నాడి.ఎం.కె గవర్నమెంటు కూడా ప్రొహిబిషన్ కంటిన్యూ అయి తీరాలి అని చెప్పి ఆ మద్యపాన నిషేధాన్ని వేను పూర్తిగా అమలు జరుపు తాను అని చెప్పి వారు పట్టుదలతో వ్యవహారం చేస్తూ ఉన్నారు. అట్లాగే మహాత్మాగాంధి పుట్టిన గుజరాత్ రాష్ట్రంలో అనేక సంవత్సరాల నుంచీ ఈ రోజుకీ కూడా ప్రొహిబిషన్ ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు చేయకూడదు. మనం జీతాలు తీసుకునేది, మనం పెట్టుబడులు తీసుకునేది ఈ కథ అంతా కూడా ఈ పేద వాళ్ల డబ్బుతోనే అని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాము. మరి 80 కోట్లు, మొత్తం మీద వంద కోట్ల రూపాయలు ఎక్సయిజ్ డ్యూటీ ద్వారా పేద వాళ్ల దగ్గరనుంచి తీసుకుంటూ వాళ్లకు ఇళ్ల స్థలాలకు కేటాయించింది ఎంత? 2 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు, లోగడ సంవత్సరాలలో కూడా అంతే ఉంది. ఈ రోజు అదనంగా కేటాయించింది ఎంత అంటే ఏమీలేదు. ఎక్కడ ఉన్నావే గొంగడి అంటే వేసిన చోటే అన్నట్లు, అక్కడే ఉంది. లోగడ ఇల్లు వేసుకోడానికి కొంత ఇన్‌సెంటివ్ ఇచ్చేవారు. 80 లక్షలో ఏదో ఇచ్చేవారు ఈ సంవత్సరం అది కాస్తా కవరం చేసేసారు, కాకపోతే ఒక కోటి రూపాయలు మాత్రం మట్టి తోలించుకో డానికి ఇస్తామన్నారు. ఇంతకన్నా ఏమిటి దీంట్లో ఉన్న సారాంశం అని చూస్తే ఏమీలేదు. మరి లోగడ నుంచి ఇళ్లు కావలసిన పేద వాళ్ల సంఖ్య చూస్తే హరిజను లకు మాత్రం నూటికి 40 మందికో 50 మందికో వచ్చింది. మిగిలినవి వెనుకబడిన కులాలలో గాని ఆర్థికంగా వెనుకబడినటువంటి వారి విషయంలో కూడా నేను మనవి చేశాను. నూటికి ఇద్దరికి కూడా రాలేదు ఈ రోజున ఈ బడ్జెటు ద్వారా వాళ్ల యొక్క ఆశలు ఎంతమాత్రం తీర్చడానికి అవకాశలేదు. దీనిని తప్పనిసరిగా మేమందరము కూడా మనవి చేస్తున్నాము; పెంచమని చెప్పి నేను కోరుతున్నాను. ఇందాక శ్రీమతి ప్రభావతమ్మ గారు చెప్పారు. 8 లక్షల 40 వేల మంది ఈ నాడు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజి లైవ్ రిజిష్టరులో ఉన్నారు. ఏ విధంగా వాళ్ల యొక్క సమస్య పరిష్కారం కావాలి. ఒక్క మా కృష్ణా జిల్లాలో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజిలో 4,400 మంది గ్రాడ్యుయేట్స్, బి.ఏ; బి.ఎస్.సి., బి.కాం పాస్ అయిన వాళ్ళు ఉన్నారు. ఈ వేళ సంవత్సరానికి ఒక 80, 40 మందికి మించి ఉద్యోగాలు వారికి రావడంలేదు అని చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ చేస్తే. ఈ పరిస్థితిలో మరి టీచర్స్ స్టూడెంట్స్ యొక్క రేషియో తగ్గించేట్ల యితే తప్పనిసరిగా వాళ్ళలో చాలామందికి అవకాశం కలిగించేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. రెండవది విద్యా ప్రమాణాలు పెంచడానికి తగిన అవకాశం ఉంటుంది. భావి భారత పౌరులు అయినటువంటి ఆ బాలబాలికలు

చిన్న వయస్సులోనే ఎలిమెంటరి ఎడ్యుకేషను, మీడియం ఎడ్యుకేషను లెవెలులోనే చక్కని క్వాలిటీ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కనుక ఇచ్చినట్లయితే దేశానికి అనేక విధాలకూడా వారు ఉపయోగపడే అవకాశాలు ఉంటాయి. ఇట్లాగె మొదటి దగ్గరనుండికూడా మనం ఎసంబ్లీలో చూస్తూనే వున్నాము. పోలీసువారిమీదకూడా విమర్శ చేస్తూనే వున్నాము. ఈరోజు ఒక బ్యాంకులో జవాను, ప్యూను కనీసం 450 రూపాయలు 500 రూపాయలు జీతము తీసుకుంటూ వుంటే 8 గంటలు 10 గంటలు పోలీసు స్టేషనులో అతను ఉద్యోగం చేసి మళ్ళీ వాడు ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాతకూడా మళ్ళీ అతను ఎక్కడకు వెళుతున్నది స్టేషనుకు తెలియపర్చవలసిన బాధ్యత, అంటే 24 గంటల డ్యూటీలో ఉండే ఒక పోలీసు కానిస్టేబుల్‌కి ఈరోజు మనం ఎంత ఇస్తున్నాము, అతనిమంచి మనం ఎంతవరకు పని చేయించగలము అని కనుక ఆలోచించుకుంటే చాల శోచనీయం అధ్యక్షా. కేవలం 250 రూపాయలు ఇస్తూవుంటే అతను తన బిడ్డ పాపతో, తెల్లబట్టలు వేసుకోవాలని, నెలకు ఒకసారి లేకపోతే వారానికి ఒకసారి సినిమాకు వెళ్ళాలి అని కోరుకోడంలో తప్పు ఏమిటి? ఆ ఆశలు తీరక ఈ రోజున అతను విపరీతంగా కరప్టుఅయి రిక్షావాళ్ల దగ్గరనుంచో, జట్కావాడి దగ్గరనుంచి పేద వాడిదగ్గరనుంచి లంచాలు తీసుకోవడమో లేకపోతే మర్డరు చేసినవాడిదగ్గర లంచాలు తీసుకోవడమో లేకపోతే దొంగతనాలు చేసిన వాడిదగ్గర ఒక పావలా లంచం తీసుకోవడమో లేకపోతే సమాజంలో తనయొక్క అతి హీనమైన స్థానాన్ని అతను దృష్టిలో పెట్టుకొనివుండి ఏ విధంగా ప్రజలను ఏదైనా సందర్భం వస్తే నాలుగు వాయిద్దామా కొడదామా అనే మనస్తత్వం అతనిలో డెవలప్ అవుతూవుంది మనం ప్రాథమికంగా మౌలికంగా మార్పు తీసుకు రావాలంటే వారి స్థితిగతులు మెరుగుపరచాలంటే వారికి జీతాలు పెంచాలి. దానికి తగినటువంటి కేటాయింపు ఈ బడ్జెటులో చేయాలి. [illegible]

తరువాత ఇందాక గౌరవ సభ్యులు కొంతమంది మాట్లాడుతూ మరి చెరకు విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వం వైఖరి చెప్పారు. నేను ఈ ముఖాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం అతి స్వల్పమైన వ్యవధిలో ధైర్యంతో లోగడ మీ ప్రభుత్వం, మీ నాయకురాలు చేసినటువంటి విచక్షణాపూర్వకమైన చర్యలను రద్దుచేసి దేశం మొత్తానికి ఒకటే డి-కంట్రోలు షుగర్ పాలసీ పెట్టారు. మనం ఎన్నికలలో చూశాము. భారత దేశములో వున్న రైతాంగంఅంతా కన్యాకుమారినుండి కాశ్మీరువరకు అంతా జనతాపార్టీ వెనకాల వున్నారు. దానికి కారణం ఏమిటంటే గత 30 ఏళ్ళు మీరు పాలించిన పరిపాలనలో రైతాంగానికి వ్యతిరేకంగా పనులుచేసి రైతాంగం యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థను దెబ్బతీసి రైతు పల్లెలలో గౌరవంగా బ్రతికే పరిస్థితి లేకుండా చేయడంవల్లనే రైతాంగం మీ అందరికీ కూడా వ్యతిరేకం అయ్యారు. ఈనాడు రైతాంగ మావెనకాల ఉంది మీరు చెప్పుకోవడం అంటే మీరు మీవీపు తట్టుకోవడం తప్పితే దానివల్ల ఏమీ ప్రయోజనంలేదు. లోగడ 40 మంది పార్లమెంటు మెంబర్లు ఉండి 6,7 గురు మంత్రులు ఉండేవారు ఈ రాష్ట్రం నుంచి ఆ ప్రభుత్వంలో అలా ఉండగానే ధాన్యం ధరకన్నా గోధుమ ధర పెరిగి పోయింది విపరీతంగా ఈ ఫుడ్ ఫర్ వర్క్సు ప్రోగ్రాములో కూడా గోధుమలనే ఇవ్వమని పెట్టింది వాళ్లు. లేకపోతే లోగడ

కన్న ఇప్పుడు క్వాంటిటీ పెంచి ఏమైనా పనులు చేయించి ఆ పనులు చేసిన వారికి మీరు డబ్బు ఇవ్వకపోతే గోధుమలు ఇవ్వండి అని చెప్పాము. వియ్యాన్ని ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ ప్రోగ్రాములో ఇవ్వండి అని మేము అడగబోతున్నాము. కాని నేను మనవి చేస్తున్నాను, మేము అడగ గలుగుతున్నాము. మీరు మీ నాయకురాలు అధికారంలో ఉండగా కనీసం అడగడానికి కూడా వీలు ఉండేది కాదు, మరికొన్ని విషయాలు క్లారిఫై చేయవలసి ఉంది. ఈ బడ్జటు అందరికి ఉపయోగ పడుతుంది అని ఆశించాము. కాని దానికి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంది సభ్యులు చెప్పిన అనేక అభిప్రాయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని అవసరమైన మార్పులుచేసి కేటాయింపులను పెంచి మళ్లి చక్కని బడ్జెట్టును ప్రెజంటుచేసి ఈ రాష్ట్రి అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తారని ఆశిస్తూ మీరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు (అవనిగడ్డ):—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం ఈ బడ్జెట్టులో బలహీన వర్గాల సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అంత ఎక్కువ కాకపోయినా కొంతవరకు అయినా కేటాయింపులు హెచ్చించి సహాయంచేయాలి అనేటటువంటి దృష్టితో బడ్జెట్టును ప్రతిపాందించినటువంటి ఆర్థిక శాఖామాత్యులకు ముఖ్యమంత్రి గారికి నా అభినందనలు బలహీన వర్గాల సంక్షేమానికి 86 కోట్లు కేటాయించారు. అయితే 28 కోట్లు బ్యాంకు నుంచి రుణాలు అన్నారు అధ్యక్షా, బ్యాంకు రుణాలు ఇప్పుడు చూస్తూనే ఉన్నాము. ఏదో ఇంతాకా గౌరవ సభ్యులు సూచించినట్లు ఈ బ్యాంకులు చాల తక్కువ సహాయం ఇస్తున్నారు. వారు సరిగా సహకరించడంలేదని చెప్పవచ్చు, ఏదో 5 లక్షలు 4లక్షలలో పెట్టి ఏదో చేస్తున్నాము బలహీన వర్గాలకు అని తప్ప వారు పూర్తిగా బలహీన వర్గాల క్షేమల కోసం బ్యాంకులు ఎక్కడ కూడా చేయడం లేదు అని చెప్పవచ్చు.

(Mr. Speaker in the Chair)

Sri S. Jaipal Reddy :— Sir. Bhattam Srirama Murthigaru made a reference to the Prime Minister in the course of his speech. I requested the Deputy Speaker not to allow it to go into record. He reserved his Ruling, and I want you to advise the Press.

(no reply)

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—అందుచేత 28 కోట్లు ఇక్కడ బడ్జెట్టులో చూపించాము కాబట్టి అసలు ఆ 28 కోట్లు కూడా ఈ బలహీన వర్గాల క్షేమం కోసం ఈ బ్యాంకులు ఇచ్చేటటువంటి చర్య ప్రభుత్వం తీసుకోవలసి ఉంటుందని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. పోతే ఇళ్ల స్థలాలు ఇస్తున్నాము. ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చినంత మాత్రాన చాలమంది ఆక్యుపై చేయలేదు. ఎందుకంటే అది లోలైయింగు ఏరియాలో ఉండడం వల్ల. పైగా అటు వ్యవసాయానికి ఇటు ఇళ్ల స్థలాలకు కూడా ఉపయోగ పడకుండా ఎక్కడ పడితే అక్కడ పాచెస్ లాగా ఉండి పోయాయి. కాబట్టి మెరక వేసుకోవడాని డబ్బు కేటాయించాలి. ఆ కేటాయింపు చాల తక్కువగా ఉంది. ఇచ్చిన ఇళ్ల స్థలాలు అన్నిటికి కూడా పల్లంలో ఉన్న ఇళ్ల స్థలాలు అన్నిటికి కూడా మెరక వేసుకోడానికి మీరు సహాయం

చేస్తే తప్ప పేదవాళ్ళకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చినంత మాత్రాన ఉపయోగము ఏమీ ఉండదు. అయితే ఇళ్లు కట్టిస్తాము అంటే అది వేరే విషయం. కనీసం మెరక అయినా వేస్తే వారు గుడిసె అయినా వేసుకోడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. అందుచేత ఇచ్చిన స్థలాలు అన్నిటికీ కూడా మెరక వేసుకోడానికి అవకాశం కల్పించాలి. పోతే మత్స్య పరిశ్రమ గురించి దీంట్లో సూచన చేశారు. ఈ మత్స్య పరిశ్రమకు మనకు ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి దాదాపు వెయ్యి కిలో మీటర్ల పొడవున ఉన్నటువంటి సముద్రాన్ని మనం పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలి. కాని బడ్జెటులో దీనికి చాల తక్కువగా కేటాయింపు చేశారు. మన జల సంపద ఫారిన్ ఎక్స్చేంజికి గాని, పోషక ఆహార పదార్థాలకు గాని అన్ని రకాల కూడా మనకు ఉపయోగపడుతుంది. అందుచేత ఈ జల సంపదను పైకి తీసుకువచ్చే దానికి ఎక్కువగా కృషిచేయాలి, ఎక్కువ డబ్బు కూడా కేటాయింపు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి చిన్న చిన్న ఫిషింగు పాయింట్స్ కూడా డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది, తరువాత కోస్తా రోడ్లు కూడా వేస్తే, తడ నుంచి ఇచ్ఛాపురము వరకు కోస్తా రోడ్డు వేసినట్లయితే మత్స్య పరిశ్రమ చాల అభివృద్ధి అవుతుంది. దానికి గాను కేటాయింపు బడ్జెటులో చేస్తే బాగుంటుంది కాబట్టి కనీసం రివైస్డ్ బడ్జెట్టులో అయినా చేయడానికి ఏంతైనా అవసరం ఉందని ఈ సందర్భంలో సూచిస్తున్నాను. దీంట్లో తుఫాను గురించి, సహాయ కార్యక్రమాల గురించి గౌరవ సభ్యులు కూడా మాట్లాడారు. కేంద్రం మొట్ట మొదట్లో 56 కోట్లు 52 లక్షలు పాను అడ్వాన్సు క్రింద ఇచ్చారు. తరువాత ఈ మధ్యన 11 కోట్ల 46 లక్షల్లు పాను ఎడ్వాన్సు క్రింద ఇచ్చారు. దాదాపు 68 కోట్లు ఇచ్చారు. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు వచ్చిన ఆపదకు చేసిన సహాయం ఏమిటి? బియ్యం, గోధుమలు ఇచ్చారు అన్నారు. నిజమే, ఇచ్చి ఉండవచ్చు. కాని కొంత సహాయం చేస్తున్నాము, పది కోట్లో, 20 కోట్లో గ్రాంటుగా ఇస్తున్నాము అని అనలేదు.

POINT OF ORDER

re : Publication of certain matter in the Press, before Ruling is given by the Chair.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, I am raising a point of order and I want a ruling.

Mr. Speaker :—I will give to-morrow.

Sri S. Jaipal Reddy :—What does it mean Sir, I am raising a point of order under rule 304 . . . .

Mr. Speaker :—I said I will give my ruling to-morrow . . . .

Sri S. Jaipal Reddy — . . . . Sir, you will . . . (interruption). . . I am warning the Chair . . . (interruption) . . . , Point of order Sir, . . we are not allowing the House to go on like this . . . Sir, I am the

Deputy Leader of the Opposition and you have to hear me. I have raised a point or order . . . .

(interruption)

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఇక్కడ అసంబ్లీలో ఒక తీర్మానం చేశాము. ప్రతి పక్షాలు కూడా సహకరించాయి. రు. 300 కోట్లు సహాయం చేయమని అడిగాము. గ్రాంటుగా ఇవ్వమని అడిగాము. ఇచ్చిన ప్లాను ఎడ్వాన్సు గ్రాంటుగా మార్చమని అడిగాము. ఈ పది కోట్లు 20 కోట్లు సహాయం చేస్తాము అనాల్సిందిపోయి ఏదో బియ్యంగోధుమలుఇస్తున్నాము అంటే సరికాదు. ఇప్పటికైనా ఈ ఇచ్చిన 68 కోట్లు గ్రాంటుగా మార్చాలని చెప్పి ఈసందర్భంలో కోరుతున్నాను. వంద గ్రామాలు బందరు, దివి తాలూకాలలో పూర్తిగా తుడిచి పెట్టుకొని పోయాయి. ప్రతి గ్రామానికి ముందు ముందు ఇలాంటి ఇక్కట్లు వస్తే ప్రజలు సురక్షిత ప్రాంతాలకు రావడానికి ప్రతి గ్రామాని మెటల్ రోడ్డు, వేయవలసిన అవసరం ఉంది.

(ఇంటరప్షన్సు)

ప్రతి గ్రామానికి మెటల్ రోడ్సు వేయాలి. ఎందుకంటే బయటికి రావడానికి. ఇచ్చిన 2 కోట్లు ఆర్.అండ్.బి. కి రోడ్సుకు ఇచ్చాము. మా ప్రాంతంలో 30, 40 లక్షల కంటే ఎక్కువ ఖర్చు కాలేదు. ఎందుకంటే ఈ మెటల్ తీసుకువెళ్ళడానికి అవకాశం లేక, పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేక, కంట్రాక్టర్లు సహకరించక ఎవరో తీసుకోడం ఆపని చేయకపోడం వల్ల అక్కడ పనులు పూర్తి కాకుండా ఉండిపోయాయి. అవన్ని చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. వంద గ్రామాలలో దాదాపు 25 వేల ఇళ్ళు పోయాయి. వాటిని పర్మనెంటుగా కట్టించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటికి 500 ఇళ్లు మాత్రమే పూర్తి అయ్యాయి ఇంకా 12, 18 వేల ఇళ్లు........

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—ఇప్పుడు గౌరవసభ్యుడు అడిగిన పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద మీరు రూలింగ్ రేపు ఇస్తామన్నారు. మీకు రైటు ఉంది. మీరు ఆ రూలింగ్ ఇచ్చేవరకు ఆ మేటర్ ప్రెస్సుకు వెళ్ళకుండా చూడవలసిన బాధ్యత కూడా మీకు ఉంది. అది మీరు క్లారిఫై చేయాలి కదా, ఆ పాయింట్ అడుగుతుంటే ఆ పాయింట్ అడగనివ్వరు. గోల పుట్టిస్తున్నారు.

మిస్టరు స్పీకరు:-నేను పుట్టిస్తున్నానా, మీరు పుట్టిస్తున్నారా? అది కాదండి ఆర్డరుగా ఒకరు లేచి అడుగుతే అర్థం ఉంటుంది.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, I am sorry to say that you are assuming partisan attitude....I am going on record....

(interruption)

Mr. Speaker:—First you withdraw that sentence..You must withdraw that sentence..You cannot talk to me like that....

Sri S. Jaipal Reddy:—(Interruption)....call your marshals...

Mr. Speaker:—All right, if you are not going to withdraw, you will face the consequences....(interruption)...

Sri S. Jaipal Reddy:—You did not hear me Mr. Speaker Sir,..

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆ రూలింగ్ రిజర్వు చేసినప్పుడు నేను అప్పుడు లేను. Atleast I must know what was the point of order and you must have some patience.. ఇటువంటివి ఎన్నో వస్తున్నాయి కాబట్టి నేను తెలుసుకోవాలనే వారు రిజర్వు చేసిపెట్టినారు. మీరు రైజ్ చేసినప్పుడు నేను లేను. నేను విచారణ చేస్తాను అని చెబుతుంటే మీరు వెంటనే రూలింగ్ ఇవ్వమంటే...... you cannot compel me to give the ruling instantly....

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, pending the ruling, this matter should not form part of the Record..That was what I submitted to you...

Mr. Speaker:—You have not raised on that point....

మీరు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు ఆ మాట చెప్పలేదు. దానిమీద రూలింగ్ ఇవ్వమన్నారు. రేపు ఇస్తానని చెప్పాను. When you talked to me you did not raise that point...

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, in that case I should take the House into confidence in respect of what you said. You said that "Mr. Venkaiah Naidu's allegation on somebody has gone on record and this allegation also should go on record"..that is what you said..

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది కాదు ఇటువంటి ఇన్సిడెంట్సు జరుగుతున్నాయి. ఒక రూలింగ్ కేర్‌ఫుల్‌గా ఇవ్వాలి అని చెప్పాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—This kind of mixing of things will not go on..You told the House, you told when I came to your Chair.. you told me—

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు ఇక్కడిక వచ్చినప్పుడు ఇలాంటి ఎలిగేషన్సు చేసుకుంటున్నారు, అది మంచిది కాదు, దాని మీద రూలింగ్సు ఉన్నాయి, తరువాత చెబుతానని చెప్పాను.

There are number of rulings to that effect—

Sri S. Jaipal Reddy :— Pending the ruling by the Chair can that particular portion form part of the Record ? . . . It has to be ruled out . . .

(interruption)

Shri Munshi Abdul Aziz :—When the ruling itself is postponed for to-morrow, your question does not arise . . . .

(interruptions) . . . .

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మనం చెప్పేది ప్రెస్ వాళ్ళు కూడా వింటున్నారు. రూలింగ్ రిజర్వు చేసినారు కాబట్టి (They will be careful not to publish it..

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—ఆ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద మీరు రూలింగ్ ఇచ్చేముందు మాకు కూడా మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలి. మా అభిప్రాయాలు కూడా మీరు వినాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—రూలింగ్ ఇచ్చేముందు హౌసులో చర్చచేసి ఇవ్వండి. వారి అభిప్రాయం నేను బలపరుస్తున్నాను.

ANNOUNCEMENT

re. Extension of time for filing nominations to the Committees.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, నా మనవి, హౌసు కమిటీకి నామినేషన్ వేయడానికి ఆఖరు రోజు నిన్న. పొరబాటున మా పార్టీ తరపున నామినేషన్ వేయలేదు. సమయం ఒకరోజు పొడిగించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇతర పార్టీ నాయకులతో మాట్లాడితే వారికి కూడా అభ్యంతరం లేదన్నారు.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—మాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అందరూ వొప్పుకుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇవాళ సాయంత్రం 5 గంటల వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేద్దాము. Time for filing of nominations is extended till 5-00 to-day..Rest of the programme stands..

General discussion on Budget (Contd)

శ్రీ ఎం. వి కృష్ణారావు :—అధ్యక్షా, ఒక ముఖ్య విషయం ఆర్థిక మంత్రిగారికి మనవి చేస్తాను. గత 4 సంవత్సరాలుగా మనకు ఏదో దారిద్ర్యం వస్తూనే ఉంది. అతి వృష్టి వల్ల, అనావృష్టి వల్ల, లేక తుఫానువల్ల, ఉప్పెన వల్ల, వరదల వల్ల మన రైతాంగం చాలా దుర్భరమైన పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నారు. 3 సంవత్సరాలుగా వారికి అప్పులు అన్నీ కూడా వాయిదా వేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం కూడా అతివృష్టి ఏర్పడింది. పంటలు పోయాయి. ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన సమస్య ఇది. రైతాంగం రుణాలతో కృంగిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. అయితే రైతులంతా ఒక్క లోనే కాక ఐ.యమ్.యుని. లోన్స్, డిస్ట్రిక్ట్ 1-30 p. m.
తక్కావి లోన్స్, లాంగ్ టరమ్ లోన్స్, షార్టు టరమ్ లోన్స్, ఇంకా ఇవే కాకుండా బ్యాంకులు ఇచ్చే లోన్స్, ఇలా నాలుగైదు రకాలుగా లోన్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి వారు వరుసగా తీసుకొన్న లోన్స్ చూస్తే చివరికి వారి ఆస్తి చెల్లు చేసినా చాలదేమోనా నేటటువంటి పరిస్థితి యీనాడు రైతాంగంలో ఉన్నది. ముఖ్యంగా, ఈ విషయంలో

ఆ రైతాంగాన్ని ఏ విధంగా ఆదుకోగలమో ఆర్థికశాఖామాత్యుల వారిని ఆలోచన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వారు బడ్జెటులో ఒక మాట చెప్పారు. ఈ వచ్చినటువంటి లోటు బడ్జెటును ఏమి చేయాలి అంటే రాను రాను ఎక్కువ అవుతున్న పన్ను బకాయిలు బాగా వసూలు చేయడం ద్వారా—అంటే ఇక వత్తిడి చేస్తారు. అసలు వారికి నాట్లు, ఎరువులు వేసుకొనే దానికి అవకాశం లేని స్థితిలో ఇక వత్తిడి తెస్తే రైతాంగము చాలా ఇక్కట్లకు గురవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత దానిగురించి వివరంగా ఆలోచన చేయండి. వారికి మారిటోరియం ఇస్తారా, వడ్డీ మాఫ్ చేస్తారా, లేక ఏ రకంగా వాయిదాలు ఇస్తారు అన్న దానిని ఆలోచన చేసి ఈ రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన అవసరం వచ్చిందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు రైతులు అనేక రకాలుగా బాధ పడుతున్నారు. ఇప్పుడు మరల వరదలు వచ్చాయి. మెట్ట పంటలు అన్నీ పోయాయి. డ్రెయిన్స్ అన్నీ పొంగాయి. కృష్ణా, గోదావరి నదులు రెండూ పొంగాయి. ఇంత కాలంవర్షం కంటిన్యుయస్‌గా ఎప్పుడూ లేదు. అందులో మామూలుగా ఈ సీజనులో 400 మిల్లి లీటర్లు వర్షము పడుతుంది. ఇప్పుడు 800 మిల్లి లీటర్లు వర్షము కురిసింది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈనాడు పంటభూములు ఎలా ఉన్నాయి అన్నది దీనిని బట్టి మనకు తెలుస్తుంది. ఇప్పుడు పంటలు పోయిన వారిని ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి షార్టు టెరమ్ లోన్స్ ఇస్తారా, లాంగ్ టెరమ్ లోన్స్ ఇస్తారా? వారు ఉద్పులు వేసుకోడానికి లేక మెన్యూరు వేసుకొనడానికి సహాయం చేయవలసిన పరిస్థితి ఈనాడు ఉందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని తీవ్రంగా ఆలోచన చేయాలి.

ఈ వరదల వల్ల కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరము మనకు నష్టం వస్తోంది. యిదివరకు మిత్రా కమిటీ వారు ఒక సూచనచేశారు. రు. 22 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి రిజర్వాయర్లు కాని, డైవర్షన్లు కాని, ఉప్పుటేరు స్ట్రెయిటింగు చేయడం కాని చేస్తే కొల్లేరు ముంపు నివారణ, ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి డయినేజి సిస్టమును సక్రమంగా తీసుకురావడానికి రూ. 22 కోట్ల పథకాన్ని మిత్రా కమిటీ వారు రూపొందించడం జరిగింది. మనము రూ. 2,3 కోట్లు ఖర్చు పెడుతూనే ఉన్నాము. దీనివల్ల ఉపయోగంలేక ఎక్కడికక్కడే డ్రయిన్స్ పూడిపోతున్నాయి. డ్రెయిన్ పూడిపోవడం వల్ల నీరుపోక ఆ ప్రాంతాలన్ని మునిగిపోవడం జరుగుతోంది. దీనిని ఒక ఫేజ్‌డ్ ప్రోగ్రాముగా తీసుకొని రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేసే పద్ధతి చేయాలి. 1964 లో వచ్చిన వరద ఈనాడు మరల కొల్లేరుకు వస్తోంది. 1964 సంవత్సరములో 10 అడుగుల 7 అంగుళాల వరద వచ్చింది. మరల ఈ సంవత్సరం ఆ స్టేజి వరకు పెరిగే పరిస్థితి ఈనాడు ఏర్పడింది. కొన్ని లక్షల ఎకరాల మునిగిపోయి రైతాంగానికి నష్టం వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. ఈ డ్రయినేజి పథకము ఒక ఫేజ్‌డ్ ప్రోగ్రాముగా పెట్టుకొని పూర్తి చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవాలేతప్ప ప్రతిసంవత్సరం ఉంటే పూడిపోతూ ఉండేలా చేస్తూ జీతాల క్రింద డబ్బు ఖర్చు పెడుతూ ఉంటే గవర్నమెంటుకు ఎంతో నష్టం వస్తుంది. దానివల్ల ఏమాత్రం ఉపయోగం లేదు. చేస్తే రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేసే కార్యక్రమంగా

తీసుకోవాలి, ఏదైనా ముఖ్యంగా అక్కడి రైతాంగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరు చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకరు:—ఇందాక సాయంకాలము మరల కలుసు కుందాము అనుకొన్నాము. ఈవేళ సాయంత్రము పెషనుశేదు. రేపు సాయంకాలము పెట్టుకుందాము......

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరావు:—అధ్యక్షా, మిత్రా కమిటిరిపోర్టు కాపీల్యూమన అసెంబ్లీ లైబ్రరీలో లేవు. రెండు కాపీలు తెప్పించవలసిందిగా ఆర్డరు వేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకరు:—నేను చెప్పాను. The House now stands adjourned till 8-30 a.m. to-morrow. 1-40 p. m.

(The House then adjourned till half-past eight of the Clock on the 24th Auguest, 1978)